

**И Н Ф О Р М А Ц И О Н Е Н
П А К Е Т**

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: **1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: **1.2. ПЕДАГОГИКА**

СПЕЦИАЛНОСТ: **ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА
ПЕДАГОГИКА**

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: **БАКАЛАВЪР**

НИВО ОТ НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФ. РАМКА: **НИВО 6 Б**

БРОЙ КРЕДИТИ ПО ЕСТS: **240**

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ **ПЕДАГОГ, ДЕТСКИ УЧИТЕЛ
И НАЧАЛЕН УЧИТЕЛ**

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: **4 (четири) години (8 семестъра)**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: **РЕДОВНА**

ВЪВЕДЕН ОТ УЧЕБНАТА: **2021-2022 г.**

КОД: **01.02.9.10**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Съвременният подход към различните роли на детския и началния учител е свързан с разбирането за целите на възпитателно-образователната система, насочени към пълноценното разгръщане на индивидуалния потенциал на всеки отделен участник в педагогическото взаимодействие, съобразно неговите собствени възможности, които гарантират равнище на овладяване на знания, умения и компетенции, като предпоставка за пълноценна личностна и социална реализация в едно динамично променящо се общество.

Учебната документация на специалността е разработена в духа на модерната образователна политика, насочена към максимално индивидуализиране на общественото възпитание.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебният план и учебните програми на специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” са разработени съобразно приетите стандарти в областта на професионалната подготовка на детските и началните педагози у нас и отговарят на изискванията на Закона за висшето образование.

Обучението по специалността е с продължителност 4 години (8 семестъра). Учебният план е с общ хорариум 2565 часа и дава общо 240 ECTS кредита, разпределени в осемте семестъра в съответствие с държавните изисквания (чл. 44а от Закона за изменение и допълнение на ЗВО – ДВ бр. 48/04.06.2004 г. и Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища – ДВ, бр. 89 / 12.10.2004 г.), Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. в ДВ бр. 89 от 11.11.2016, в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС №289 от 07.11.2016 г., изм. и доп. ДВ бр.10 от 5 февруари 2021 г. и вътрешните правила за управление на качеството в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

В структурно отношение специалността включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини:

Задължителните учебни дисциплини (2325 часа – 222 кредита) гарантират придобиването на фундаментална общотеоретична и специализираща подготовка по специалността. Това се постига чрез овладяването на знания от различни научни области (педагогика, психология, социология) и на знания с интегративен и интердисциплинарен характер. Практическата подготовка на студентите включва практически упражнения, хоспитиране, текуща педагогическа практика 60 часа и 180 часа стажантска практика в детска градина и начално училище.

Избираемите учебни дисциплини (240 часа – 18 кредита) се въвеждат от IV семестър и осигуряват разширяване и надграждане на общотеоретичната и специализиращата подготовка по специалността. Чрез тях се допълват и конкретизират знанията и компетентностите, придобити по задължителните учебни предмети. Избираемите учебни дисциплини са разпределени в две групи: първа група – педагогически, психологически и частно-дидактически; втора група – интердисциплинарни и приложно-експериментални дисциплини, ориентирани към ключови компетентности и свързани с професионално-педагогическата реализация на учителите. Задължителните и избираемите учебни дисциплини са при съотношение 91% : 9%.

Факултативните учебни дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения от различни научни области в съответствие с интересите на студентите. В процеса на своето обучение в рамките на бакалавърската специалност „Предучилищна

и начална училищна педагогика“ всеки студент задължително избира поне една факултативна учебна дисциплина с хорариум 15 академични часа.

Студентите се дипломират след полагане на държавен практико-приложен изпит в детска градина и в начално училище и държавен изпит (или защита на дипломна работа), за което придобиват 10 кредита (чл. 10 на Наредба № 21 от 30.09.2004 г.).

III. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Обучението в бакалавърската програма има за **цел** да подготви специалисти с образователно-квалификационни параметри, които им дават възможност за пълноценна реализация във възпитателна и образователна дейност в детската градина и началното училище.

В съответствие с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. в ДВ бр. 89 от 11.11.2016 в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изм. и доп. ДВ бр.10 от 5 февруари 2021 г. обучението по специалността осигурява следните групи компетентности за придобиване на професионална квалификация „детски учител“ и „начален учител“:

1. Образователна среда и преподаване. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата, в т. ч. методическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения, които допринасят за организиране и управление на образователната среда чрез взаимодействие между отделните образователни направления и образователни ядра по начин, който най-ефективно подпомага игровото взаимодействие и създава условия на всяко дете за активно участие във всички дейности; професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на дидактиката, методиката на обучението по преподаваните в началния етап на основното образование учебни предмети, прилагането на ИКТ в обучението.

2. Педагогическо взаимодействие с децата и учениците. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения по посока цялостното (холистичното) развитие и индивидуално общуване с детската личност, имайки предвид нейните индивидуални потребности и потенциал в процеса на игровото взаимодействие; професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се овладяват знания, развиват се умения и отношения, насочени към ефективно взаимодействие с учениците в началния етап на основното образование.

3. Взаимоотношения с другите педагогически специалисти. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, насочени към постигане на ефективност във взаимоотношенията му с учители и други педагогически специалисти за постигане както целите на обучението, така и цели, свързани с личностното развитие на учениците.

4. Лидерство. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата подготовка по посока развитие на учителя като лидер в активно сътрудничество с децата в групата в детската градина или училището, да създава и утвърждава развиващи цели и високи, но реалистични очаквания по отношение на техните личностни постижения; професионално-педагогическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се усвояват знания, развиват се умения и отношения за ролята на учителя като лидер в класната стая в активно сътрудничество с учениците, който планира и се стреми към реализация на развиващи цели и високи очаквания по отношение на техните учебни постижения.

5. Работа с родителите и семейната общност. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения за изграждане на партньорства с родителите и семейната общност за осигуряване на оптимална подкрепа на всяко дете; професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на учебни дисциплини, насочени към усвояване на знания, развитие на умения и отношения за ефективно взаимодействие с родителите и други представители на семейната общност.

6. Възпитателна работа. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя в областта на теорията и методиката на възпитанието за прилагане на знания, умения и отношения, които формират ценностната система на детската личност.

7. Работа в мултикултурна и приобщаваща среда. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя в областта на приобщаващото, интеркултурното и гражданското образование за прилагане на знания, умения и отношения, които подкрепят реализирането на правата на детето и приобщаващото образование.

В съответствие с чл. 4 от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.) обучението по специалността осигурява изграждане у учителите на следните професионални компетентности:

A. Широкопрофилни теоретични знания и практически умения:

Завършилите ОКС „бакалавър” могат да:

- прилагат придобитите знания и умения от технологичната подготовка по методиките на обучение в детската градина и началния образователен етап в своята практика;
- осъществяват творчески подход при реализиране на възпитателните аспекти и учебните програми по съответните учебни ядра и предмети;
- използват актуални иновативни методи и форми на обучение, чрез които поддържат оптимална активност и самостоятелност у обучаемите;
- умеят да управляват и оказват индивидуална помощ в обучението;
- използват диагностичната си компетентност за оценяване ефективността на общообразователната подготовка на децата и учениците, включително и при работа с деца със специални образователни потребности.

B. Умения за адаптивност в съответствие с изменящите се условия на работната среда:

- умее да комуникира, да създава и поддържа доверие, да преодолява и управлява конфликти, да разработва и управлява проекти с педагогическа насоченост и др.;
- може да пренася знания и технологии, да операционализира, технологизира и внедрява в практиката съвременни теоретични постижения;
- цени и поддържа стремеж към непрекъснато повишаване на квалификацията и самообразование.

B. Умения за самостоятелна професионална работа и работа в екип:

- подпомага усвояването на подрастващите на универсалните компоненти на всяка една дейност; целеобразуване, организация (предметно-операциона и функционална), изпълнение, самоконтрол и самооценка;

- създава условия и предпоставки за преход от субординационните отношения с връстниците към разгръщане на равноправно-координационни взаимоотношения с връстниците на основата на кооперацията в условията на детската градина и началното училище и при взаимодействие със семейството, държавно-обществените институции и организации и средствата за масова комуникация;
- подпомага чрез приоритетно използване на групови форми на работа изграждането на вътрешно-груповата структура и междугруповите взаимодействия Обновява, разнообразява и обогатява непрекъснато съдържанието и формата на възпитателно-образователното взаимодействие с 3-10-годишните деца;
- съдейства за осъществяването от децата и подрастващите на постоянен преход между дейностното, образното и символното опознаване на света, обществото и себе си и да осигури по този начин предпоставките за действено-практическо и познавателно-ценностно ориентиране в различните типове социални ситуации в собствената дейност и дейността на възрастните и от различните аспекти, от които те могат да бъдат възприемани;
- изгражда собствен стил на личностно значими взаимоотношения, стимулиращ индивидуалните особености на децата и специфичния начин на живот и организация в групата и класа;
- подбира адекватни за конкретните условия насоки, методи, средства и педагогически действия за възпитателна и учебно-познавателна работа;
- подпомага и осигурява свобода на детето и ученика за избор, импровизация, инициативност, самостоятелност, изява, творчество, самовъзпитание и самообучение;
- формира, стимулира и подпомага познавателната активност, интелектуалната креативност и детската фантазия, позитивно отношение към ученето, изследването, откриването и самостоятелното опознаване на света; устойчивата мотивация за активна групово дейност и навици за съвместна учебно-познавателна дейност, способност и отчитане и разбиране гледната точка на другите;
- развива у децата чувства за: национална, социална, етническа, половоролева, верска и т.н. идентичност; собствено достойнство; свобода, независимост, увереност и стремеж за самоизява, уважение към себе си и другите; адекватност и самоконтрол върху чувствата и емоциите си, симпатия, толерантност, и съпреживяване;
- предлага и обсъжда с децата и учениците различни варианти за избор на вида дейност на нейните цели, програмни задачи, форми за организация и същевременно създава опорни, стабилни моменти в съвместния живот (цели, правила, модели, норми на поведение и отношение), тясно свързани с практическите механизми на ежедневния живот на подрастващите в детската градина и началното училище;
- гради своите възпитателно-образователни и учебно-възпитателни стратегии върху анализ на естествено възникващите в ежедневието познавателно-проблемни ситуации, като подпомага подрастващите самостоятелно да търсят, извличат и интерпретират разнообразна информация;
- отчита и разбира вътрешната позиция на децата и учениците при всяка конкретна ситуация и поощрява стремежа за самостоятелност и самоутвърждаване;

- наблюдава, изучава, отчита и стимулира индивидуалността на всяко дете и търси конкретен адекватен подход към него;
- знае и може да планира и осъществява професионална интервенция при рискови групи деца и семейства, малцинства и етнически общности.

Г. Формиране на личностни и професионални качества:

Резултат от обучението по специалността е формирането на професионално значими личностни качества като търпеливост, толерантност, дружелюбност, самоконтрол, искреност, дипломатичност, адаптивност, инициативност, емпатия, откритост, креативност и др., като условие за ефективни възпитателни и социални взаимодействия.

Завършващият специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“, притежава изградени следните компетентности:

1. Академична компетентност

Знания, умения и отношения, свързани с педагогическата, психологическата, методическата и специално-предметната подготовка, както и умения за учене през целия живот:

- теоретични знания в областта на педагогиката, психологията и методиките на обучение в отделните образователни направления в детската градина и по различните учебни предмети в I – IV клас;
- знания и съответни умения за прилагане на иновативни образователни технологии, техники и методи на преподаване, диагностика и оценяване в детската градина и началното училище;
- познания за когнитивното, емоционалното и физическото развитие на децата в предучилищна и начална училищна възраст за адекватна организация на обучението в зависимост от индивидуалните им потребности;
- владеене на методи за работа в мултикултурна среда, за подкрепа и мотивиране на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, с обучителни трудности или в риск, както и с изявиени възможности;
- умения за формиране у децата и учениците на комуникативна компетентност, критично и конструктивно мислене;
- наличие на положително отношение към личностното си развитие и професионалното си усъвършенстване, и на умения за личностна и професионална саморефлексия и самооценка, и позитивна нагласа към вътрешноинституционална квалификация.

2. Педагогическа компетентност

Знания, умения и отношения, свързани с планиране на педагогическия процес в цялост и на педагогическата ситуация и урока, изразяващи се в:

- познаване на държавните образователни стандарти и учебните програми по отделните образователни направления и учебни предмети, както и умения за дефиниране на ясни образователни цели и избор на подходи и техники за мотивиране на децата и учениците;
- ефективна работа с деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания или с изявиени дарби;

- приложение на иновативни методи за преподаване и оценяване на резултатите на децата и учениците, за осигуряване на децата и учениците възможност да прилагат придобитите знания и да развиват творческо си мислене;
- управление на процеса на усвояване на знания, формиране на умения и нагласи за успех у децата и учениците за междуличностно и межкултурно общуване, съпричастност, отговорност за собствените действия и др.
- възпитание и максимално развитие и изява на личностния потенциал на всяко дете и всеки ученик, съобразно индивидуалните му заложби и интереси;
- разработване и прилагане на ефективен инструментариум за проверка и оценка (диагностика) на постигнатите резултати на децата и учениците;
- осигуряване на обективна и навременна информация за индивидуалното развитие и за постигнатите резултати от детето и ученика, и определяне на мерки за допълнителна подкрепа, консултиране и коригиране;
- подпомагане на социалната интеграция на деца и ученици със затруднения чрез инициране и организиране на различни форми на взаимодействие;
- насърчаване на участието на учениците във формите на ученическото самоуправление и при обсъждането и решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план.

3. Комуникативна компетентност

Умения за работа в екип, свързани със:

- ефективно партньорство с други педагогически специалисти и активно участие в разработването на стратегии за развитие на образователната институция и в дейностите за тяхната реализация;
- конструктивно професионално взаимодействие с колегите и подкрепа на ръководния екип на институцията, активно участие в работата на педагогическия съвет, поемане на допълнителни отговорности, свързани с вземане на решение в условията на училищна автономия;
- проява на положително отношение към политиките и практиките на институцията, участие в извънкласни и извънучилищни, културни и социални дейности;

Умения за работа с родители и други заинтересовани страни за:

- приобщаване на родителите за постигането на образователните цели с оглед увеличаване на възможностите за положително въздействие върху децата и учениците и за утвърждаване авторитета на институцията;
- подкрепа на родителите на деца и ученици със специални образователни потребности, с обучителни трудности или в неравностойно положение за справяне с различни социални проблеми – изолацията, бедността и др.;
- активно сътрудничество с родителите, с обществения съвет, училищното настоятелство и други партньорски организации при изпълнение на съвместни инициативи и проекти в рамките на повишената училищна автономност.

4. Административна компетентност

Знания и умения, свързани с познаване и прилагане, спазване на:

- нормативната уредба за системата на предучилищното и училищното образование, държавните образователни стандарти, необходими за професионалното изпълнение на задълженията и отговорностите;
- ДОС за информацията и документите на институцията, реда и сроковете за приемане, създаване, водене, отчитане и унищожаването ѝ;

- законно установените норми, които имат отношение към професионалните права, задължения и трудовите правоотношения на учителя;
- етичния кодекс за работа с деца и етичния кодекс на образователната общност, познаване на правата на човека и на детето, спазване на професионалната етика, както и изискванията за конфиденциалност по отношение на учениците.

Образователна мобилност и международна сравнимост на придобитите компетенции.

Съдържанието на учебния план, организацията на обучението, въведената кредитна система и система по качество на образованието позволяват на подготвяните специалисти да бъдат конкурентно способни на пазара на специалисти в страната, успешно да работят и да продължават образованието си по специалността у нас и в чужбина.

IV. КВАЛИФИКАЦИЯ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Студентите, успешно завършили обучението по специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” с образователно-квалификационна степен „бакалавър”, придобиват професионална квалификация „педагог, детски учител и начален учител”. Бакалавърът по Предучилищна и начална училищна педагогика е интегрален и широкопрофилен специалист-експерт по детското развитие през периода на първоначалното изграждане и формиране на детската личност (3-10-11-годишна възраст), способен да подпомага поетапното ѝ разгръщане съобразно закономерностите на предучилищното и начално-училищното детство, подготвен за пълноценно организиране на целесъобразното педагогическо взаимодействие в детските групи в ОДЗ (ЦДГ, ПДГ, СДГ) и цялостния педагогически процес в началното училище.

В специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” се подготвят педагози за предучилищна и начална училищна възраст /детски градини, начални училища, специализирани и профилирани детски градини и начални училища за деца от 2 до 11 годишна възраст/ в степента бакалавър.

Бакалавърът по „Предучилищна и начална училищна педагогика” може да заема следните длъжности:

- предучилищен (детски) учител;
- начален учител;
- учител-възпитател;
- възпитател в домове за деца от предучилищна и начална училищна възраст;
- ръководител и преподавател в центрове за работа с деца в детски школи и в групи за извънкласна дейност;
- длъжност в детските отдели и институциите за масова и художествена комуникация;
- консултант-експерт в институции, в които се работи с деца от предучилищна и начална училищна възраст, в диагностични и прогностични центрове;
- консултант и ръководител на деца от предучилищна и начална училищна възраст към институции и частни детски градини и училища.

Бакалавърът по ПНУП има следните възможности за професионална реализация:

- **В системата на Министерство на образованието, младежта и науката:**
  - учител в основни и средни училища,
  - детски учител в детска градина.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (2011 г.) длъжностите, които детските и началните учители могат да заемат, са от следните единични групи:

2341 Учители в начален етап на основното образование (I-IV клас)

2342 Учители в предучилищно възпитание и подготовка

2341 Учители в начален етап на основното образование (I-IV клас)

Примерни длъжности в единичната група:

- Учител, начален етап на основното образование (I-IV клас)
- Учител, подготвителен клас

2342 Учители в предучилищно възпитание и подготовка

Примерни длъжности в единичната група:

- Учител, детска градина
- Учител, музика в детска градина

Завършилият бакалавърска степен Предучилищна и начална училищна педагогика има възможност:

- да специализира в различни форми за следдипломна квалификация и продължаващо обучение;
- да продължи образованието си в образователно-квалификационна степен „магистър”.

Квалификационната характеристика на специалността „Предучилищна и начална училищна педагогика” за образователно-квалификационна степен „бакалавър” с професионална квалификация „педагог, детски учител и начален учител” е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.). Постигнато е съответствие с Европейската квалификационна рамка, Националната квалификационна рамка и с Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България, чрез която се осигурява прилагането на Международната стандартна класификация на професиите (International Standard Classification of Occupations, 2008 (ISCO-08), Правилника за устройство и дейността на ЮЗУ „Неофит Рилски”, Правилника за образователни дейности и др. нормативни документи на университета.

УЧЕБЕН ПЛАН

СПЕЦИАЛНОСТ: ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

Първа година			
<i>Първи семестър</i>	ECTS кредити	<i>Втори семестър</i>	ECTS кредити
1.Обща и възрастова психология	4,5	8.История на българското образование	4,0
2.История на педагогиката	4,5	9.Педагогика – II ч. Дидактика	5,0
3.Педагогика – I ч. Теория на възпитанието	5,5	10.Педагогическа психология	4,0
4.Съвременен български език	4,5	11.Чужд език	5,0
5.Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	3,0	12.Педагогическа социология	5,0
6.Чужд език	5,0	13. Компетентностен подход и иновации в образованието	4,0
7.Спорт	3,0	14.Спорт	3,0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
<i>Първи семестър</i>	ECTS кредити	<i>Втори семестър</i>	ECTS Кредити
15.Предучилищна педагогика	7,0	20.Методология и методи на педагогическите изследвания	6,5
16.Начална училищна педагогика	7,0	21.Философия на образованието	5,0
17.Социална педагогика	7,0	22.Сравнително образование	6,5
18.Специална педагогика	7,0	23.Правни основи на образованието	3,0
19.Чужд език	2,0	24.Приобщаващо образование	3,0
		25. Избираема учебна дисциплина (студентите избират една от посочените учебни дисциплини - първа група)	3,0
		1.Взаимодействие със семейството 2.Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда 3.Гражданско образование 4.Дигитална компетентност и дигитална креативност 5.Разработване на уроци за обучение в електронна среда	
		26. Избираема учебна дисциплина (студентите избират една от посочените учебни дисциплини - втора група)	3,0

		1.Приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности 2.Комуникативни умения в образователна среда 3.Управление на взаимоотношенията в образователна среда 4.Лидерство в образованието 5.Управление на образователни институции 6.Здравно и екологично образование	
	Общо 30		Общо 30

Трета година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
27.Основи на училищния курс по математика в началните класове	2,0	36.Теория и методика на музикалното възпитание	4,0
28.Педагогически теории и технологии за овладяване на изобразителни дейности	4,0	37.Конструиране и технологии в детската градина	4,0
29.Педагогически теории и технологии за опознаване на околната действителност	5,0	38.Педагогически теории и технологии за овладяване на български език в детската градина	5,0
30.Дидактика на началното ограмотяване	4,0	39.Педагогически теории и технологии за овладяване на музикални дейности	5,0
31.Педагогически теории и технологии за овладяване на физическа култура	4,0	40.Педагогически теории и технологии за овладяване на математически дейности	5,0
32.Педагогически теории и технологии за игрово взаимодействие	5,0	41.Теоретични основи на обучението по математика в началните класове	3,0
33.Педагогическо взаимодействие в подготвителна група/клас	2,0		
34. Избираема дисциплина (студентите избират една от посочените учебни дисциплини)	2,0	42. Избираема дисциплина (студентите избират една от посочените учебни дисциплини)	2,0
1.Социализация на деца от различен етнически произход 2.Психо-сексуално развитие и възпитание на детето 3.Синергетичен подход в обучението и възпитанието 4.Педагогическо моделиране на урока по математика 5.Реформаторска педагогика 6.Обща теория на играта 7.Езикова компетентност на децата в предучилищна възраст 8.Словесно общуване 9.Творчество и обучение в		1.Програми за възпитателна работа в детската градина 2.Родителството като социокултурен феномен 3.Доцимология 4.Педагогическа диагностика на музикалното развитие на децата от предучилищна възраст 5.Текстовите задачи в началното обучение по математика 6.Превенция на професионалния стрес на учителя 7.Дискурсивни умения в предучилищна възраст	

изобразителната дейност 10. Психолого-педагогически дизайн на свободното време на детето 11. Промоция на здраве		8.Педагогическа конфликтология 9.Иновации в обучението по родинознание и природознание 10.Педагогическа диагностика на математическите способности	
35. Избираем практикум (студентите избират един от посочените практикуми)	2,0	43. Избираем практикум (студентите избират един от посочените практикуми)	2,0
1.Педагогическа диагностика на отношението дете-околен свят 2.Опитно-изследователската работа по родинознание и природознание 3.Интерактивни методи на обучение и възпитание 4.Първите дни на детето в училище 5.Празнични дейности в детската градина и началното училище 6.Интерактивни методи за работа в мултикултурна среда 7.Изобразителни техники за детската градина и началното училище		1.Правопис 2.Педагогика на творческото решаване на изобретателски задачи 3.Технология за работа в разновъзрастова група 4.Математическа подготовка на децата за училище 5.Организиране отдиха на децата 6.Възпитателна работа в детските ясли 7. Оказване на първа долекарска помощ	
	Общо 30		Общо 30
Четвърта година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
44.Методика на обучението по български език и литература в началните класове	4,0	52.Текуща педагогическа практика: а) в детска градина б) в начално училище	5,0
45.Методика на обучението по математика в началните класове	5,0	53.Стажантска практика: а) в детска градина б) в начално училище	15,0
46.Методика на обучението по родинознание и природознание	5,0	54.Дипломиране:	10,0
47.Методика на физическото възпитание и спорта	4,0	54.1.Държавен практико-приложен изпит:	
48.Методика на обучението по технологии и предприемачество	4,0	а) в детска градина б) в начално училище	
49.Методика на обучението по изобразително изкуство	4,0	54.2.Държавен изпит или защита на дипломна работа	

<p>50. Избираема дисциплина (студентите избират една от посочените учебни дисциплини)</p> <p>1.Социално развитие на детето 2.Извънкласна дейност по родинознание и природознание 3.Проектно-базирана учебна дейност в началното училище 4.Педагогика на девиантното поведение 5.Приложни педагогически изследвания 6.Подготовка за училище 7.Организация и управление на детската градина 8.Театрализирани дейности 9.Психолого-педагогически основи на творческата дейност по математика 10.Проблемно-ситуационно обучение по математика 11. Актуални проблеми на ранното детство</p>	2,0		
<p>51. Избираем практикум (студентите избират един от посочените практикуми)</p> <p>1.Култура на поведението 2.Метод „Монтесори“ 3.Комуникативно-речеви умения у учениците 4.Конструктивно-технически и технологични дейности в детската градина 5.Детска спортна анимация 6.Разработване на образователни проекти 7.Електронни учебни средства в образованието</p>	2,0		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

Задължителни учебни дисциплини за I семестър

1. ОБЩА И ВЪЗРАСТОВА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология”

Философски факултет

Лектор:

Доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология”

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация: Настоящата учебна програма условно може да се раздели на четири части. В първата част са включени уводни въпроси. Тяхното съдържание е свързано с предмета на общата психология, развитието на психиката, с методите за изследване. Във втората част са включени теми, които отразяват спецификата на познавателни, емоционални, волеви процеси. Тези процеси се представят в тяхната взаимна свързаност и обусловеност от други психични явления. Третата част от програмата е свързана с проблемите на личността. Включени са теми, които позволяват да се получат знания както за структурата на личността, така и за нейни отделни свойства. При конструиране на тези три части от програмата се отчиташе необходимостта от разглеждане на проблемите за психичните процеси, свойства, състояния, но от различни научни позиции. Това създава възможност за формиране на по-широки схващания относно същността на психичните феномени. Четвъртата част от програмата е свързана с проблеми на възрастовата психология. Разглеждат се въпроси, отнасящи се до периодизацията на детското развитие; факторите за формиране на психиката; спецификата на познавателни, емоционални, волеви процеси през различни възрастови периоди; до особеностите на динамиката на развитието на личността.

Съдържание на учебната дисциплина: Познавателни, емоционални, волеви процеси: Предмет на общата психология. Развитие на психиката. Методи за получаване на психични факти. Аналитични психични процеси. Усещане. Възприятие. Познавателни процеси – конструкти на вторични образи. Въображение. Мислене. Опосредстващи психични процеси. Памет. Внимание. Емоции – специфика и функции. Форми на емоцията и нейната промяна. Поведение – видове и същност. Свойства на личността. характеристика на възрастови периоди: Психични състояния. Съзнание. Психични свойства на личността. Потребности, интереси, мотиви. Онтологическа характеристика на развитието на психиката на човека. Психическо развитие на детето преди постъпване в училище. Психически новообразувания в начална училищна възраст. Особенности на психическото развитие на ученика от средна училищна възраст. Психическо развитие на юношата.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Лекционният курс се осъществява чрез прилагане на различни форми на лекции: уводна, проблемна, класическа. В процеса на тяхното провеждане се използват средства за онагледяване, а илюстрацията на принципи и закономерности се извършва чрез данни от собствени и чужди емпирични изследвания. Семинарните упражнения се извършват чрез прилагане на различни подходи: посредством беседа по предварителен план; обсъждане

на доклад на студента; чрез защита на теза и антитеза и др. **Извънаудиторна заетост:** Самостоятелната работа включва различни варианти на задачи, изпълнявани в библиотека или в домашни условия. Тук се има предвид следното: подготовка за всяка тема, която е предмет на семинарно занятие; подготовка за контролна работа; разработване на теми за специфика на душевни феномени, на теории за тяхното обясняване и детерминираност.

2. ИСТОРИЯ НА ПЕДАГОГИКАТА

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светлана Николаева, катедра „Социална педагогика”

E-mail: nicolaeva@swu.bg

Анотация: История на педагогиката е част от фундаменталната подготовка на бъдещите педагози. В този контекст дисциплината заема съществено място в професионалната квалификация на студентите. Съдейства за формиране на обективно отношение към педагогическото наследство на педагозите класици. Допринася за осмисляне и прилагане в практиката на онези педагогически идеи от миналото, които се отличават с актуалност и непреходност.

Съдържание на учебната дисциплина: Поява и развитие на педагогическите идеи до XIX век: Научен статут на История на педагогиката. Възпитателни грижи за подрастващите в докласовото общество – съдържание и сравнителна характеристика. Училището и педагогическата мисъл в Древността. Училищна практика и идеи за възпитанието през Средните векове. Образованието в епохата на Възраждането. Педагогически възгледи на ранните социалисти – утописти. Педагогика на Реформацията и Контрареформацията. Ян Амос Коменски – основоположник на педагогическата наука. Възпитателна теория и практика в Европейското просвещение. Френската буржоазна революция и въпросите на образованието. Образованието и педагогическите учения през XIX – XX век: Й.Х. Песталоци за образованието. Педагогическа дейност и възгледи на Р. Оуен. Немската педагогика от края на XVIII и началото на XIX в. Идеи за образованието в Руската педагогика. Педагогически теории от края на XIX и началото на XXв. Марксови идеи за възпитанието. А.С. Макаренко за педагогическата теория и практика. В.А. Сухомлински за формирането на гражданина.

Технология на обучението: **Аудиторна заетост:** в учебния процес преподавателят предлага учебното съдържание по дисциплината предимно чрез лекции, като осигурява време за въпроси и отговори. За семинарните упражнения се използват групови дискусии, решаване на задачи и казуси. **Извънаудиторната заетост** предвижда разработки на реферати, доклади, курсови проекти, библиографска справка и др. Преподавателят осигурява индивидуални и групови консултации, информационни материали и връзка между учебното съдържание и задачите за извънаудиторната дейност на студентите.

3. ПЕДАГОГИКА – I част. ТЕОРИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕТО

ECTS кредити: 5,5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Снежана Попова, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Е-mail: sneju_popova@swu.bg

Анотация: В хода на обучението студентите се запознават с основните теории за възпитанието. Формират се и се развиват основни умения за дизайн на възпитателната среда в детската градина и началното училище. Дисциплината дава възможност за: повишаване интереса на студентите към проблематиката свързана с възпитанието, развитието и социализацията на децата и подрастващите; осмисляне на основните концепции за проектиране и реализиране на възпитателните взаимодействия в детската градина, съвременното училище и извън него; дизайн на възпитателния процес, съобразно съвременните изисквания и предизвикателства; осмисляне на основните парадигми на възпитание, принципите, формите и методите за възпитанието и тяхната интерпретация не само като основни категории (конструкти) в науките за тях, но и интерпретирането, проектирането и реализирането им като реалности (събития).

Основна цел на обучението не е само усвояване на базови знания от педагогическата наука, науката за образованието, формиране и развиване на умения свързани с пълноценното проектиране и реализиране на възпитателния процес в детската градина и началното училище, но и изграждане на адекватно отношение към спецификата на професионалната дейност на учителя и резултатите от нея, т.е. формиране и развиване на компетентност.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут и методология на теориите за възпитанието. Обект, предмет, основни категории и понятия, функции и задачи на теорията на възпитанието. Теорията на възпитанието в системата на педагогическите науки и връзките ѝ с другите науки. Източници на теорията на възпитанието. Парадигми възпитанието. Основни теории за възпитанието. Същност (референтни значения) на възпитанието. Цели на предучилищното и училищното възпитание. Възпитанието като социално явление. Обществената необходимост от възпитанието. Възпитанието и другите социални феномени. Социални функции на възпитанието. Възпитателна система. Компоненти на възпитателната система. Възпитателен процес. Същност, характерни особености, закони и закономерности на възпитателния процес. Етапи на възпитателния процес. Принципи на възпитателния процес. Обща характеристика. Класификация. Съдържание и особености. Форми на възпитателни взаимодействия. Класификация и характеристика на формите на възпитание. Концептуален замисъл и композиционна рамка на формите на възпитание. Възпитателно общуване. Методи на възпитание. Същност. Класификация. Характеристика. Съдържателни акценти във възпитанието: Светогледно възпитание. Интелектуално (умствено) възпитание. Нравствено възпитание. Възпитание в патриотизъм. Естетическо възпитание. Физическо възпитание. Здравно възпитание. Полово възпитание. Трудово възпитание. Екологично възпитание. Религия и възпитание. Социално възпитание. Емоционално възпитание. Предизвикателства пред възпитанието.

Технология на обучението: Прилагането на съвременните диалогични и интерактивни методи на обучение приоритетно в рамките на упражненията, но и по време на лекциите дава възможност за усъвършенстване на интелектуалните и практическите умения на студентите. Решаването на конкретни проблемни и практически задачи пряко свързани с практиката възможност за пълноценното развиване не ключовите и професионалната компетентности на студентите. Създаването на творческа атмосфера чрез използването на възможностите на диалоговите и ситуативни методи в обучението, анализът на различни казуси и инциденти от практиката създава възможности за осъзнаване на професионалните роли. Регулярно се диагностицират постиженията на студентите (контролни работи, тестове и практически задачи) и резултатите се организират в портфолио, което е в основата на формирането на текущата оценка. Обучението е организирано така, че да се реализира преход от стандартните платформи за управление на учебно съдържание към системи базирани на споделяне и изграждане на портфолио, като се използват възможностите на конкретна електронна среда за споделена работа.

4. СЪВРЕМЕНЕН БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ECTS кредити: 4,5

Седмичен хорариум: 0л+0су+3пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектор:

Доц. д-р Биляна Тодорова, катедра „Български език”

Е-mail: bilyanatodorova@swu.bg

Анотация: Учебният курс се състои от 45 часа практически упражнения и 90 часа извънаудиторна заетост. В него се представят в практически план особеностите на съвременния български език. Синхронният подход предполага разглеждането на езиковата система и на съвременната българска езикова ситуация в парадигматичен и синтагматичен план, като пред студентите се представят спецификите на всяко едно от езиковите равнища – фонетично, морфологично, лексикално, синтактично, текстово. За целта те се излагат постепенно, представяйки поэтапно езиковата йерархия, като се започва от най-малките езикови единици и се стигне до висшата езикова и комуникативна единица – текста. Разкрива се ролята на езика в процеса на комуникация, обръща се внимание на динамиката на езиковите процеси.

Съдържание на учебната дисциплина: Езикът като система. Парадигматично и синтагматично равнище на езика. Фонетика. Звук и фонема. Звук и буква. Транскрипция. Гласни фонемии в българския език - класификации. Съгласни фонемии в българския език – класификации. Суперсегментна система на езика. Интонация. Ударение. Сричка. Видове срички в българския език. Сричка и морфема. Видове морфемии. Морфемен анализ. Морфологията като част от граматиката. Части на речта – класификация. Именна система на българския език. Съществително име. Прилагателно име. Части на речта. Именна система на българския език. Числително име. Местоимение. Части на речта. Глагол. Лице, число, вид на глагола. Неизменяеми части на речта. Наречие. Предлог, съюз, частица, междуметие. Морфологичен анализ. Части

на речта и части на изречението. Синтаксисът като дял от граматиката. Видове словосъчетания. Видове изречения – класификация. Просто изречение. Главни части на изречението. Второстепенни части на изречението. Сложно изречение. Видове сложни изречения. Синтактичен анализ. Лексикална система на българския език. Видове отношения между думите – синонимия, антонимия, омонимия, паронимия. Лексикална система на българския език. Видове лексеми според техните произход и функция. Стилистично разслоение на българския език. Функционални стилове.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* включва курс от практически занятия с общ хорариум 45 часа. Часовете се провеждат по традиционно утвърдения начин с използването на нагледни средства (таблици, схеми, илюстративен материал) и презентации, както и с помощта на дигитални упражнения. *Извънаудиторната заетост на студента се състои от:* самостоятелна работа в библиотека и в интернет; консултации с преподавателя; подготовка за практическо занятие; подготовка за контролна работа; писмено разработване на задачи и теми (реферати), поставени от преподавателя; писмено разработване на курсова работа.

5. ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО И РАБОТА В ДИГИТАЛНА СРЕДА

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 1л+0су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: toplaska@swu.bg

Анотация: Учебното съдържание по дисциплината е структурирано така, че са търсени възможности за интегриране на дейности по приложение на информационните и комуникационни технологии в обучението и работата в дигитална среда. Обучението е насочено към развиване на компетентностите и специфичните умения на педагогическите специалисти с акцент върху: (1) познаване на възможностите на информационните и комуникационните технологии и механизмите за интегрирането и приложението им в образователния процес; (2) познаване на техники и начини за формиране в децата и учениците на комуникативни умения, критично и конструктивно мислене, за ефективно търсене, извличане, подбор и преценка на полезността на информация от различни източници; (3) познаване и планиране на използването на иновативни методи за преподаване и оценяване на резултатите на учениците; (4) умения за прилагане на информационните и комуникационните технологии в работата, подпомагане и мотивиране на децата/учениците за формиране на дигитални умения; (5) познаване и прилагане на изискванията за безопасни условия на обучение, възпитание и труд и осигуряване на децата/учениците сигурна и безопасна среда, включително и за работата в интернет среда; (6) владееене на техники за презентиране и оказване на подкрепа за изграждане на презентационни умения в учениците.

Съдържание на учебната дисциплина: Области на приложение на информационните и комуникационни технологии в предучилищното и училищното

образование. Възможности за приложение на електронните таблици в дейността на учителя - MS Excel. Създаване, форматирате на електронни таблици с приложение в предучилищното и училищното образование. Формули и функции. Възможности на информационните и комуникационни технологии за представяне на информация. Компютърни презентации в предучилищното и училищното образование. Дизайн и изисквания към компютърните презентации за учебни цели. Възможности на MS Power Point за създаване на авторски компютърни презентации. Компютърно базирани интерактивни технологии в предучилищното и училищното образование. Интерактивни бели дъски – технологични решения и функционалности. Интерактивен софтуер за предучилищното и училищното образование. Виртуални класни стаи. Системи за създаване и споделяне на електронно образователно съдържание. Електронни платформи в предучилищното и училищното образование. Софтуер за създаване на мултимедийни приложения. Образователни портали. Приложение на информационните технологии при работа с деца със специални образователни потребности. Компютърно базиран мултисензорен и игрови подход. Уеб портали с ресурси, подходящи за обучение на деца със специални образователни потребности. Специализиран софтуер. Облачни технологии. Характеристики и функционални възможности за предучилищното и училищното образование. Споделяне на съдържание. Онлайн комуникация чрез имейл и скайп. Използване на онлайн формуляри – Office 365 Forms, в работата на учителя за провеждане тестове и анкетни проучвания. Възможности на Microsoft Sway за създаване онлайн учебни презентации, Приложение на OneNote в учебния час. Бележник на класа.

Технология на обучението: Прилагането на съвременните методи на обучение е базирано на приложението на информационните и комуникационни технологии и работата в дигитална среда приоритетно в рамките на упражненията, но и по време на лекциите като дава възможност за усъвършенстване на интелектуалните и практическите умения на студентите. Решаването на конкретни проблемни и практически задачи пряко свързани с практиката възможност за пълноценното развиване на професионалната компетентност на бъдещите педагогически специалисти. Регулярно се диагностицират постиженията на студентите (контролни работи, тестове и практически задачи) и резултатите се организират в портфолио, което е в основата на формирането на текущата оценка. Обучението е организирано така, че да се реализира преход от стандартните платформи за управление на учебно съдържание към системи базирани на споделяне и изграждане на портфолио, като се използват възможностите на конкретна електронна среда за споделена работа.

6. ЧУЖД ЕЗИК

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+4пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. Евелина Лачева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ev.lacheva@swu.bg

Анотация: Курсът по практически английски език (част I) е насочен към актуализацията на основни комуникативни умения като способност да се разбират и съставят смислени изказвания /устно и писмено/ в съответствие с правилата на

английския език. **Целта** е в края на курса студентите да разполагат с активен набор от думи и фрази, върху които се гради лексикалният “скелет” на езиковите умения за **ниво А1**. Те трябва да могат да четат, слушат и разбират текстове на английски език, повечето от които в диалогична форма, да се изразяват на този език, така че да бъдат разбирани от други негови носители; да съставят писмени текстове с различно предназначение.

Съдържание на учебната дисциплина: Hello everybody! Introduction, numbers(1-100), phonetic transcription, the English alphabet. Everyday objects: indefinite article a/an; plural nouns. The verb “to be”/forms/, present yourself to the class, meeting people, countries and nationalities/vocabulary and pronunciation/. Possessive adjectives; possessive’s; have got; Talking about you and your family /family members/. In a café /Everyday English/; prices. Food & Drink /expressing quantity/; How many/How much. The world of work; Jobs and their definitions; write about a friend or a relative. Present Simple Tense1 - affirmative; spelling /3rd p.sg./. What does he/she do? ; Daily activities. Adverbs of frequency and their position in the sentence. Present Simple Tense2 – making questions and negatives. Verbs and nouns that go together /collocations/ - - vocabulary section. Opposite adjectives /vocabulary/. Prepositions of time /in, on, at/. Leisure activities; What do you like doing in your free time? Furniture /vocabulary/. There is /There are - impersonal constructions; some/any; What’s in Pierre’s briefcase? Prepositions of place; Describe a house or a flat /describing where you live/; Linking words. Modal verb: Can / Can’t (expressing abilities). Present & Past /past simple tense of the verb „to be”; Where were you yesterday? /talking about you/. Social expressions; on the phone /Everyday English/. Subject pronouns and object pronouns. Super Kids / reading comprehension/; could / couldn’t.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: Чрез преимуществената употреба на интерактивните методи в рамките на комуника- тивния подход се търси възможност за преносимост на езиковите умения от първия език с цел усъвършенстване на знанията и компетенциите по втория. Въз основа на извънаудиторната заетост студентите сами механизират и отработват преподаваните в час езикови конструкции и необходимата лексика. Проверката на домашните задания и семестриалните тестове осигуряват обратна информация за овладените знания. **За извънаудиторна заетост:** Писане на обява за работа; Подготовка на кратки устни изложения по определена тема; Изпълнение на поставените за домашна работа граматически и лексикални упражнения; Преводи /навици за боравене с речник, посещение на библиотека/; Изготвяне на план /отделяне на параграфи, които да бъдат опорни точки при оформление структурата на писменото смислено изложение, вмъкване на свързващи думи „linkers”, характерни за английския език/; проучване организацията на неформално писмо до приятел; писане на дескриптивни съчинения.

7. СПОРТ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: практически

Методическо ръководство:

Катедра „Спорт“

Факултет “Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация: Предоставя се възможност за избор на обучение по: **Баскетбол, Волейбол, Тенис, Тенис на маса, Футбол, Бадминтон, Фитнес, Бодибилдинг, Общоспортна подготовка /ОСП, Адаптирана спортна дейност /АСД/ и Спортно усъвършенстване.** Обучението е задължително и обхваща две основни форми:

Аудиторна заетост – според учебния план на съответната специалност;
извънаудиторна заетост – ежегодно участие в спортни състезания от вътрешния календар (катедрени, факултетски, университетски), общински или други състезания.

Задължителни учебни дисциплини за II семестър

8. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светлана Николаева, катедра „Социална педагогика”

Е-mail: nicolaeva@swu.bg

Анотация: История на българското образование е съществена част от фундаменталната подготовка на бъдещите педагози. Заема важно място в професионалната им квалификация и спомага за формиране на обективно отношение към българското педагогическо наследство.

Съдържание на учебната дисциплина: Българското образование до освобождението (1878г.): Поява на първите български училища. Охридска и Преславска книжовно-просветни школи. Богомилска просвета и възпитание. Идеи за образованието във Втората българска държава. Българското образование по време на османското владичество. Европейско Просвещение и българско Възраждане. Революционно-демократическа педагогическа мисъл – Раковски, Каравелов, Ботев за образованието на българските деца. Образованието и българската педагогика след освобождението/1878/: Училищното законодателство в Княжество България и Източна Румелия – Марин Дринов, Ив.Гюзелев, К.Иречек, Р.Каролев и Йоаким Груев за образованието. Българското образование след Съединението. Петър Нойков, Михаил Герасков и Христо Максимов за възпитанието на българските деца. Марксистическата педагогическа мисъл в България – идеи за образованието и просветната политика. Реформаторски идеи за обучението и възпитанието в България през първата половина на XX век. Законодателни инициативи в областта на образованието от втората половина на XX век.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: в процеса на обучение преподавателят поднася предвиденото учебно съдържание по дисциплината чрез лекция, като осигурява време за въпроси и отговори. В семинарните упражнения се използват групови дискусии ,решаване на задачи, казуси и др. **За извънаудиторна заетост:** за разработване на реферати, доклади, курсови проекти, подготовка на казуси и др. преподавателят осигурява индивидуални и групови консултации, информационни материали и др.

9. ПЕДАГОГИКА – II част. ДИДАКТИКА

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д. н. Лидия Цветанова-Чурукова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: lidycveta@swu.bg

Анотация: Лекционният курс е един от фундаменталните за педагогическите специалности. Тъй като включва изучаването на Обща дидактика, той е основа и за изучаването на частните дидактики, т.е. методиките на обучението по различните учебни предмети. Обучението по дисциплината обхваща основните дидактически проблеми: научен статут на дидактиката, процес на обучение, съдържание на обучението, принципи на обучението, методи на обучението, методи за проверка и оценка, интерактивни методи на обучение, организационни системи на обучение, форми на обучение, урокът като основна организационна форма на обучение, подходи за усъвършенстване на урока, работа с неуспяващите и надарените ученици.

Съдържание на учебната дисциплина: Дидактическа пропедевтика, телеономична, обектна и нормативна дидактика: Статут на дидактиката. Обучението като основна дидактическа категория. Структуриране на обучението. Съдържание на обучението. Принципи на обучението. Интерпретация на принципите на обучение от позициите на новото педагогическо мислене. Технологична дидактика /методи на обучение, системи и форми на обучение/ и урокът като основна организационна форма на обучение: Методи на обучението. Характеристика на методите на обучение /същност и изисквания/. Организационни системи на обучение. Организационни форми на обучение. Урокът като основна организационна форма на обучение. Подходи за усъвършенстване на урока. Проблемът за работата с неуспяващите, изявените и надарените ученици.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост на студентите* - изложение в съчетание с беседа, демонстрация и наблюдение; дискусия, диспути по определени въпроси; работа в екип за решаване на проблемни въпроси и задачи, казуси, разработка на инструментариуми и тестове, разработка на проекти за подготовка и провеждане на уроци; презентации; работа в интерактивна образователна среда с прилагането на различни интерактивни методи на обучение. *За извънаудиторната заетост на студентите* – проучване на документи; анализиране на документи; анализиране на литературни източници; решаване на проблемни въпроси и задачи; изработване на библиографски справки; разработка на казуси и тестове; експериментална работа в училище; разработка на групови индивидуални проекти; участие в научни форуми; разработка на съвместни публикации с преподаватели; работа в студентски проблемни групи и други.

10. ПЕДАГОГИЧЕСКА ПСИХОЛОГИЯ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Психология”

Философски факултет

Лектор:

Доц. д-р Теодор Гергов, катедра „Психология”

E-mail: teodor@swu.bg

Анотация: Педагогическата психология заема важно място в цялостната подготовка на студентите, защото разкрива съществени закономерности и психологически условия за формиране личността на ученика. Целта на обучението по педагогическа психология е студентите да усвояват психологичните закономерности на обучението, чието съблюдаване повишава ефекта от учебно-възпитателния процес. Те да се запознават с условията за най-добро възприемане, мислене, фантазиране, запаметяване и т.н. за ефективно обучение по всеки учебен предмет и за хармонично развитие на личността на учениците. Да се усвояват психологичните закономерности на саморазвитието на учителя и интерактивното му взаимодействие с учениците; необходимостта от психопрофилактиката .

Съдържание на учебната дисциплина: Предмет и задачи на педагогическата психология. Методи за психолого-педагогическо изследване. Психологични теории, значими за личността на ученика. Учебна дейност и личностно израстване на учениците. Мотивация за учене на учениците. Саморегулативни системи на личността на учениците. Психологически закономерности на сензорното познание. Психологически закономерности на мисленето в обучението. Вниманието – условие за резултатно обучение. Съвместната познавателна дейност в обучението. Въображението в обучението. Паметта в обучението. Формиране на волята в педагогическия процес. Чувствата и емоциите в учебно-възпитателния процес. Психология на ученическия клас. Психологични основи на индивидуалния подход. Стиллове на учителя за психологично взаимодействие с учениците. Работоспособност на учениците. Качества, необходими за психологическата компетентност учителя в педагогическата му дейност.

Технология на обучението: Лекциите се провеждат в лекционна зала с активното използване на графичен, символен и нагледен материал. Предвиждат се въпроси, дискусии и диалог със студентите и аргументиране на техните становища. Студентите участват със самостоятелно конструиране и прилагане на логически форми и модели, предлагат свои решения на съответни казуси. За постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвижда и *извънаудиторна заетост* на студентите. Заложени са разнообразни задачи, конструиране на схеми и собствени примери към всяка тема, дискуссионни групи, тестове за проверка на знанията и уменията, придобити от лекционния курс, реферати и др.

11. ЧУЖД ЕЗИК

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+4пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. Евелина Лачева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ev.lacheva@swu.bg

Анотация: Курсът по практически английски език (част II) е естествено продължение на първата част и е насочен към допълнително усъвършенстване на получените умения за четене и слушане с разбиране, съставяне на текстове и диалози.

В края на курса студентите трябва да разполагат с активен набор от думи и фрази на **ниво А1**, които им позволяват да се изразяват на втория език, така че да бъдат разбирани от други негови носители, както и да съставят писмени текстове от официалния и неофициалния езиков регистър.

Съдържание на учебната дисциплина: Then and now -When I was young; Past simple tense1 /past actions/; time expressions. Interrogative - past simple; short answers; word order. Regular & Irregular verbs: past simple tense2 /spelling; positive and negative statements/. Describing a holiday. Telling a story – oral and written presentation. Special occasions: Everyday English. Two famous firsts /reading comprehension; vocabulary/. Vocabulary – dependent prepositions, giving directions, linking words. Going shopping – countable & uncountable nouns food and drink /vocabulary revision/. What’s the date? – social expressions. Polite requests; I like / I’d like; Ordering a meal in a restaurant; likes and dislikes. Writing a formal letter. Food around the world – translation; discussion. Writing a paragraph about meals and traditions in your country. Opposite adjectives – vocabulary. Writing – describing a city; linking words; compound nouns. Comparatives & Superlatives; The world’s best hotels; City / Country life – listening comprehension. Directions – section: prepositions of movement. In a clothes shop – communication; Clothes /vocabulary/. Describing people – physical appearance. Present Continuous Tense expressing activities:- happening now - happening in the near future. Present simple vs. Present continuous. Possessive pronouns; Whose is this?

Технология на обучението: За аудиторна заетост: Чрез преимуществената употреба на интерактивните методи в рамките на комуникативния подход се търси възможност за преносимост на езиковите умения от първия език с цел усъвършенстване на знанията и компетенциите по втория. Въз основа на извънаудиторната заетост студентите сами механизират и отработват преподаваните в час езикови конструкции и необходимата лексика. Проверката на домашните задания и семестриалните тестове осигуряват обратна информация за овладените знания. **За извънаудиторна заетост:** писане на обява за работа; подготовка на кратки устни изложения по определена тема; изпълнение на поставените за домашна работа граматически и лексикални упражнения; преводи /навици за боравене с речник, посещение на библиотека/; изготвяне на план /отделяне на параграфи, които да бъдат опорни точки при оформлението на структурата на писменото смислено изложение, вмъкване на свързващи думи „linkers”, характерни за английския език/; проучване на организацията на неформално писмо до приятел; писане на дескриптивни съчинения.

12. ПЕДАГОГИЧЕСКА СОЦИОЛОГИЯ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Юлиана Ковачка, катедра „Социална педагогика”

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Анотация: Педагогическата социология като относително самостоятелна педагогическа наука оформя методологията си върху разбирането за хуманистичното, ценностно (аксиологическо) отношение към субекта, за неговото позитивно присъствие в социума, за равнопоставеното му участие при осъществяване на всяко

педагогическото взаимодействие. Същевременно основната задача на педагогическата социология, като наука е да разкрие спецификата на социална функция на всяка социално-педагогическа институция, като се основава на изискването за “екология на образованието”, за доверие, права и социална компетентност при решаване на общите социално-педагогически проблеми. В този контекст разгръщането на образователното съдържание по учебната дисциплина е на основата на разкриване взаимодействието между науките педагогика и социология и в този смисъл чрез инструментариума на двете науки да се установят от една страна ролята на средата (групата, подгрупата, личността) за социалното развитие на субекта, от друга – да се идентифицират фактори и средства за превенция, а от трета да се разкрие смисъла на субектното присъствие на педагога (като личност и професионалист) в този процес с цел неговата хуманизация.

Съдържание на учебната дисциплина: Аспекти върху образователните тенденции на XXI век. Социално познание и педагогическа действителност. Статут на педагогическата социология. За необходимостта от обособяване на педагогическата социология. Предмет, цели и задачи. Педагогическата социология и другите педагогически науки. Класически и съвременни аспекти в развитието на педагогическата социология. Приложни изследвания – възникване и развитие. Резултати от съвременни проучвания върху проблематиката. Социално-педагогически институции. Същностна характеристика, структурни компоненти и влияние върху индикиращите се социални явления. Хуманизиране на процесите. За обществените потребности от социално-педагогически институции. Училището като социално-педагогическа институция, като начин на живот и образователна среда – структура, социални взаимодействия и влияние върху развитието на субектите. Социализация на субекта: най – важни теории и резултати. Механизми и контекст на социализацията. Значими аспекти на социализацията. Усвояване на социални роли. Общество и социализация. Фактори за социализация. Училище и социализация. Педагогическата социология и педагогиката на групите. Социалното развитие на субекта и груповите образувания в социално - педагогическите общности. Детската група, училищния клас и групите от връстници като микросреда за взаимодействия и взаимоотношения. Роля на индивидуалните характеристики. Микросоциология на училищния клас и груповите образувания по възраст: формални и неформални групови образувания, динамика на груповите взаимодействия. Роля на групите за активна дейност на субекта. – игрова, познавателна, художествено – творческа и за разбиране смисъла на ценности, права и задължения, възпитание и самовъзпитание, добродетели и пр. Лидерството като функция на съвместната дейност на субектите. Динамика и равнища на взаимодействия с лидерите. Роля на педагогическата действителност за позитивност, устойчивост и развитие на социалната позиция на детето и подрастващия. Извънкласна педагогическа дейност. Конфликтите в социално-педагогическите общности – предпоставки, условия, фактори и решението им чрез средствата на педагогическата действителност. Правна култура на учениците. Проблемът за толерантност и мултикултурност. Професията учител. Същност и специфика на учителската професия в детската градина и училище. Функции на учителската професия. Личностна и професионална готовност на субекта за упражняване на учителската професия. Социална интеграция и девиантно поведение на децата и подрастващите. Роля на педагогическата социология. Актуални проблеми на педагогическата социология. Перспективи за развитие. Статусна характеристика на педагогическите взаимоотношения и взаимодействия. Основни противоречия. Детерминанти на взаимоотношенията. Ролеви очаквания, сфери на общуване, социално-педагогическа дистанция. Личностно – ориентиран подход. Модели на организация на педагогическото взаимодействие

Технология на обучението: За аудиторната заетост: Основен метод на обучението е лекцията. Тя се съчетава с дискусия при подходящо лекционно съдържание от учебния курс. Използва се и презентация на Power Point. В края на всяка лекция се провежда кратка беседа за обобщение по темата и затвърдяване на материала. Допуска се включване на студентите със свои съобщения по темата от лекцията, изградени въз основа на самостоятелна работа с научна литература. Три часа от лекционното време се отделя за текущ контрол върху лекционния материал (три контролни работи с оценка).

За семинарните упражнения: Основната цел на семинарните упражнения по дисциплината е студентите да усвоят знания и умения за приложение на теоретичните знания при анализа на реални социално-педагогически проблеми. Предвидени са разнообразни теми по изучавания курс, които конкретизират общите постановки. От тях по преценка на преподавателя или по желание на студентите се избират такива, които предизвикват интерес или са актуални за даден социален момент. Естеството на обсъжданите теми предполага използването на богата гама от методи за обучение: разказ, обяснение, демонстрация, упражнения, самостоятелна работа (провеждане на блиц-социално проучване), евристична беседа, дискусия.

За извънаудиторната заетост: Преглед на посочената от преподавателя литература (предварителна подготовка на студента) за разработване на съответната тема .Конспектиране на статии от печатни и електронни медии по избран от преподавателя проблем.Изготвяне на библиографска справка по посочен от преподавателя теоретичен проблем. Анализ на нормативната уредба. Разработване на реферати по определен от преподавателя проблем.

13.КОМПЕТЕНТНОСТЕН ПОДХОД И ИНОВАЦИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 4, 0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита:

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Е-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по дисциплината Компетентностен подход и иновации в образованието отчита важността за компетентностния подход в образователната практика, като и значението на иновационните в сферата на образованието. Вниманието е насочено към процесите, свързани с усъвършенстване на педагогическата среда, с повишаване на ефективността и продуктивността на функциониращите образователни структури. В рамките на учебната дисциплина се поставя акцент върху ролята и същността на компетентностния подход в обучението, видовете компетентности, основните методически подходи за формиране на ключови компетентности, както и върху изграждането на иновационна култура на студентите от специалностите, в които се подготвят бъдещи учители. В процеса на обучението студентите имат възможност да придобият знания, да изградят умения и компетенции за адекватни действия и поведение в специфичните условия на иновиране в съвременното училище. Във фокуса на вниманието са новите идеи, осъществявани в

конкретната педагогическа среда и техните технологични измерения в нови подходи, форми, методи, дидактически и възпитателни средства.

Съдържание на учебната дисциплина: Компетентностният подход в образованието в контекста на идеите на интердисциплинарността и трансдисциплинарността. Компетентностният подход и иновации в аспекта на историческата динамика в развитието на педагогическата теория и практика. Межданородни измерения в прилагане на компетентностния подход в образованието. Видове компетенции. Формиране на ключови компетентности – дидактически и технологични измерения. Референтна рамка на ключовите компетентности за учене през целия живот. Съвременна образователна система в контекста на социалната иноватика. Педагогическа иноватика – реалности и перспективи. Методология на иновациите в образованието. Иновационни стратегии и модели. Типология на педагогическите иновации. Специфика на иновационните процеси в детската градина и началното училище. Основни направления на иновационната дейност в предучилищното и училищното образование. Иновационни изменения в съдържателните и технологичните характеристики на образователния процес в детската градина и началното училище. Иновационни идеи в оценъчно – диагностичната дейност в началното училище. Иновационни трансформации в урока на началното училище. Иновации в организацията и управлението на педагогическия процес в детската градина и началното училище. Оценяване на резултатите от иновационната дейност в предучилищното и училищното образование.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – изложение в съчетание с беседата; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. *За извънаудиторна заетост* – анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

14. СПОРТ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум : 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: практически

Методическо ръководство:

Катедра „Спорт“

Факултет “Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Анотация: Предоставя се възможност за избор на обучение по: **Баскетбол, Волейбол, Тенис, Тенис на маса, Футбол, Бадминтон, Фитнес, Бодибилдинг, Общоспортна подготовка /ОСП, Адаптирана спортна дейност /АСД/ и Спортно усъвършенстване.** Обучението е задължително и обхваща две основни форми: *Аудиторна заетост* – според учебния план на съответната специалност; *извънаудиторна заетост* – ежегодно участие в спортни състезания от вътрешния календар (катедрени, факултетски, университетски), общински или други състезания.

Задължителни учебни дисциплини за III семестър

15. ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 7,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д.н. София Дерменджиева, катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Дисциплината включва анализ и съвременна интерпретация на основните положения на предучилищната педагогика. В хода на анализа се изясняват въпросите, свързани с разкриване на обективното ѝ предназначение и с разгръщането на новата възпитателна парадигма; със системното структуриране на нейните основни проблеми, понятиен апарат и изследователски методи; със задължителното условие за пълноценно съобразяване с досега пренебрегваните постижения на психологията и педагогиката, както и с достоверно установените факти, тенденции и закономерности; с ефективното осигуряване на трите ѝ основни функции: обяснителна, конструктивно-преобразуваща и прогностична; с разкриването на съществуващите и необходимите взаимовръзки с други науки и общонаучни теории. На тази база се обосновава статуса на предучилищната педагогика като теоретическа дисциплина, съдържаща в себе си оптимални научни стратегии и ефективни способности за решаване на практически проблеми.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретико-методологически проблеми на предучилищната педагогика. Обект и предмет на предучилищната педагогика. Понятиен апарат. Изследователски методи. Философско-концептуални въпроси на възпитанието /и/ в предучилищна възраст. За философските основания а възпитанието. За личността и възпитанието. За възпитанието и развитието. За перспективността на възпитанието. Психолого-педагогически основи на възпитателното взаимодействие в детската градина. Специфика на детското развитие в предучилищна възраст. Цели и основни групи задачи на работа в детската градина. Принципи на възпитателното взаимодействие. Форми на взаимодействието между децата и педагога. Функционално-технологично усъвършенстване на възпитателното взаимодействие. Концептуално-технологични аспекти на взаимосъдействието между децата и педагога. Развитие на детето като субект на собствената си индивидуална дейност. Овладяване на възможния обем от социални отношения. Първоначално формиране и пълноценно функциониране на социалния посредник между детето и обществото.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Изучаването на учебната дисциплина е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите в съвременното образование чрез:

- **изказвания**, допълващи разглежданата тема; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на образователните теми; обосноваване насочване към практическото приложение на разглежданите въпроси; цялостно анализиране на концепции и теории от учебния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на педагогическите практики;

- **решаване** на казуси; разработване на академични есета и обсъждане на оригинални трудове; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация; участие със собствени

изследвания; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове; коментар на собствени изводи от проучвания с отношение към педагогическата практика; включване на собствено изработени дидактични средства. **Извънаудиторната заетост:** След всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Два пъти през семестъра студентите представят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

16. НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 7,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по дисциплината "Начална училищна педагогика" е насочен към проблемите на цялостния образователен процес в началното училище. В центъра на вниманието е спецификата на обучението и възпитанието в началните класове и произтичащите от това особености на съдържанието и процесуално-технологичното конструиране на педагогическия процес. Новите педагогически реалности пораждаат необходимост от съответни промени в структурата и функционирането на системата на началното образование. Ефективността на учебно-възпитателния процес в началния етап на основната образователна степен зависи в голяма степен от подготовката на педагогическите кадри. Динамиката на протичащите процеси в образователната среда изисква у бъдещите начални учители да бъде формирана висока педагогическа култура, в която важно място заемат усвоените педагогически знания, формираните умения и компетенции, създадените отношения и нагласи. От курса на обучение по дисциплината Начална училищна педагогика се очаква да бъдат решени именно задачи, свързани с изграждането на отговаряща на съвременните изисквания професионална компетентност на бъдещия начален учител.

Съдържание на учебната дисциплина: Системата на началното образование пред необходимостта от обновяване. Научен статут на Началната училищна педагогика. Началната училищна педагогика и проблемът за развитието на личността. Началното образование в аспекта на историческата динамика. Началното образование в българската образователна система. Педагогическият процес в началните класове. Същност и съдържание на обучението в началните класове. Мотивация на учебната дейност на учениците в началното училище. Принципи и правила на обучение в началното училище. Форми и методи на обучение в началното училище. Педагогически дизайн на урока в началното училище. Процесът на възпитание в началното училище. Методи и форми на възпитание в началния етап на основната образователна степен. Оценъчно-диагностична дейност в началното училище. Учителят в началното училище.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. **За извънаудиторна заетост:** анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на

библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

17. СОЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 7,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Юлиана Ковачка, катедра „Социална педагогика”

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Анотация: Лекционният курс по дисциплината „Социална педагогика“ има за цел запознаване на студентите с основите на социалната педагогиката като наука, върху чийто съдържание се изграждат знанията по редица дисциплини от учебния план, подsigуряващи подготовката за социалната работа с деца и с възрастни. Предвидените за изучаване теми обхващат базови и с принципно значение тематични полета от областта на дисциплината. Придобитите в система знания от студентите позволяват рефлексия върху типични ситуации при работата с деца и възрастни от различни контингенти, с различен социален статус и здравословно състояние. Учебното съдържание се реализира в две форми – лекция и семинарно упражнение. Учебната дисциплина е пряко свързана с изучаването на дисциплините от социалния и психологическия цикъл.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на педагогиката. Научен статут на социалната педагогика. Социална педагогика и социална работа. Социално възпитание и развитие на личността. Човекът в процесите на социализация. Система на социалното възпитание. Гражданско възпитание. Социално възпитание при лица с отклонения в поведението. Социално възпитание при лица в неравностойно положение. Семейството и социалното възпитание. Социално възпитание във възпитателни организации. Средствата за масова комуникация като фактор за възпитанието и социализацията на личността. Религиозни организации и социализацията на личността. Институции за ресоциализация. Професията на социалния педагог.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин – ex cathedra, активно се използва минилекцията и интерактивни техники (групови дискусии, обсъждане на мини-ситуации, представяне на студентски тези). Семинарните упражнения целят да разширят и обогатят получените на лекциите знания чрез самостоятелно проучване на литературни източници, привеждане на собствени доводи по определени въпроси. Те насърчават собствената изследователска дейност, допринасят за повишаване на асертивността и положителната самооценка на студентите. Практическите занятия имат за цел да операционализират теорията към конкретни практически аспекти на социалното възпитание чрез използване на дидактически направляван изследователски подход на студентите. *Извънаудиторна заетост:* подготовка за упражнения по всяка тема /план-конспекти; методики и др.; подготовка за решаване на тестове и контролни работи; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост; защитата на разработките е по време на семинарите или в индивидуални консултации с преподавателите.

18. СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 7,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Терзийска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: pelagia.terziyska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина “Специална педагогика” включва изучаване на основните проблеми на различните направления на специалната педагогика. Предназначена е за студентите от педагогическите специалности и има за **цел** да ги запознае с: основните типове дизонтогении, терминологията, основните характеристики на лицата с отклонения в психофизическото и социалното развитие; със симптоматиката и протичането на даден тип аномалност; основните корекционно-рехабилитационни форми на взаимодействие с лицата, носители на деструкции в развитието; съществуващата система за рехабилитация и ресоциализация на децата с увреждания и основните педагогически парадигми в тази област; условията за интегрирането на лицата с увреждания в социалните процеси, подходите за нормализирането на обществената среда, в която живеят.

Съдържание на учебната дисциплина: Специалната педагогика като наука и практика: От дефектология към специална педагогика. Специалната педагогика като наука и практика. Обект и предмет на специалната педагогика. Принципи на специалната педагогика. Методология и методи на специалната педагогика. Структура на специалната педагогика. Специални образователни потребности – категории. Обучение и развитие на деца със специални образователни потребности: Развитие на грижата на обществото към децата с увреждания /децата със специални образователни потребности/. Обучение и развитие на децата с увреждания (ДСОП). Специфика на учебния процес при ДСОП. Интегрирано обучение на ДСОП. Децата със СОП в общата класна стая. Социална рехабилитация.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Обучението на студентите през семестъра протича под формата на лекции и семинарни занятия. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. В уводно занятие студентите се запознават с учебната програма, с начините за провеждане на текущия контрол и набирането на кредити. Практическите занятия протичат в специализирани педагогически /учебни, възпитателни и превъзпитателни/ заведения и центраве за рехабилитация и социализация на лица с аномалии в развитието. Осъществяват се диференцирани наблюдения на деца с увреждане, над организацията на трудовото и професионално обучение на тази група подрастващи. *Извънаудиторна заетост:* подготовка за решаване на тестове и контролни работи по предварително зададени от преподавателя параметри на материала; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

19. ЧУЖД ЕЗИК

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. Евелина Лачева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ev.lacheva@swu.bg

Анотация: Курсът по практически английски език (част III) продължава логически втората част и води до усъвършенстване и задълбочаване на получените до момента активни и пасивни езикови умения на ниво **A1 – A2 (според Общата европейска езикова рамка)**. За разлика от предходните два курса, тук се набляга върху компетенциите за изразяване на идеи в конкретни житейски ситуации, както и върху общуването на академични теми. Усвоява се терминология за езиков анализ и представяне на езиковите правила и закони.

Съдържание на учебната дисциплина: Future tenses: Future Simple - Be going to - Present Continuous /predictions about the future, on-the- spot decisions, plans and intentions for the near future, predictions based on what we can see (evidence) or know/; Time expressions. The to-infinitive - The infinitive without to - The - ing form. Modal verb "shall" – making suggestions. Present and past obligation (expressing obligation /prohibition / absence of necessity): have to, had to, must / mustn't, needn't, don't have to, didn't have to, wasn't /weren't allowed to. Adverbs and adjectives; Order of adjectives / adverbs. Once upon a time : a fairy story / past tense. Past Simple vs. Past Continuous /past tense review/. Describing feelings; Adjective suffixes /vocabulary/ - word formation, derivation. Present perfect tense /review/ - forms: -positive, -negative, -questions Time expressions : ever, never, yet, just / Past participles. Present Perfect vs. Past Simple. Everyday situations 1) Catching a train 2) At the airport. Living dangerously! /reading comprehension/; Interviews. Type 1 Conditionals (hypothesis) (result. Expressing Preference prefer would prefer would rather. Relative Pronouns - Relative Adverbs- Position of Prepositions in Relative Clauses. Phrasal verbs.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: Чрез преимуществената употреба на интерактивните методи в рамките на комуника- тивния подход се търси възможност за преносимост на езиковите умения от първия език с цел усъвършенстване на знанията и компетенциите по втория. Въз основа на извънаудиторната заетост студентите сами механизират и отработват преподаваните в час езикови конструкции и необходимата лексика. Проверката на домашните задания и семестриалните тестове осигуряват обратна информация за овладените знания. **За извънаудиторна заетост:** писане на обява за работа; подготовка на кратки устни изложения по определена тема; изпълнение на поставените за домашна работа граматически и лексикални упражнения; преводи /навици за боравене с речник, посещение на библиотека/; изготвяне на план /отделяне на параграфи, които да бъдат опорни точки при оформлението на структурата на писменото смислено изложение, вмъкване на свързващи думи „linkers”, характерни за английския език/; проучване на организацията на неформално писмо до приятел; писане на дескриптивни съчинения; творчески задачи: сърфиране из web мрежата, намиране на оригинален илюстративен материал, представяне пред групата на фрази, различни от тези в учебника; насърчаване на студентите сами да обогатяват лексикалния корпус като изготвят табла по предварително предложени теми от преподавателя.

20. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 6,5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Курсът по дисциплината „Методология и методи на педагогическите изследвания” въвежда студентите в същността и особеностите на изследователския процес във възпитанието и образованието. Неговите **цели** са: *Познавателни* – студентите да усвоят знания свързани с конструирането на научно педагогическо изследване; с методите за изследване и оценяването на педагогическите явления и процеси; с приложението на математико-статистически методи за количествена обработка на емпирична педагогическа информация; със структурата на научно-изследователски текст. *Приложно-практически* – формиране у студентите на умения да изграждат концептуалните основи (методология) на педагогическо изследване; конструират експериментални педагогически методики; да анализират по същностни аспекти емпирична педагогическа информация.

Съдържание на учебната дисциплина: Видове педагогически изследвания. Методология на педагогическото изследване. Методика на експерименталното педагогическо изследване. Критерии и показатели в педагогически изследвания. Методи на педагогически изследвания. Качествени педагогически изследвания. Педагогическо наблюдение. Анкетата в педагогическите изследвания. Педагогически тест. Педагогически експеримент. Социометрични методи. Контент-анализ. Други методи. Статистически методи. Разработване на научен труд.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост:* Основен метод на обучението е *лекцията*. Тя се съчетава с дискусия при подходящо лекционно съдържание от учебния курс. Използва се и презентация на Power Point. В края на лекцията се предвижда провеждане на кратка беседа за обобщение по темата и затвърдяване на материала. Допуска се включване на студентите със свои съобщения по темата от лекцията, изградени въз основа на самостоятелна работа с научна литература. **За практическите упражнения:** Основната **цел** на практическите упражнения по дисциплината е студентите да усвоят знания и умения за операционализиране на теоретичните знания към реални изследователски проблеми. Естеството на решаваните задачи (изграждането на практически умения) предполага използването на богата гама от методи за обучение: разказ, обяснение, демонстрация, упражнения, самостоятелна работа (индивидуално или в екип), евристична беседа, дискусия. *За извънаудиторната заетост:* Съставяне на библиография по определен проблем; реферирание на литература (поне 3 източника от класически педагогически изследвания или монографии); рецензиране на статия върху експериментално педагогическо изследване; самостоятелно съставяне на анкетна карта за проучване на социално-педагогически проблеми на образованието и възпитанието; съставяне на

протокол за наблюдение на урок; апробиране и анализ на самостоятелно съставена методика за изследване и др.

21. ФИЛОСОФИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Веска Гювийска, катедра „Социална педагогика”

E-mail: v_guviiska@swu.bg

Анотация: Лекционният курс е предназначен да въведе студентите в основната методологична роля, която има философията за развитието на педагогическата наука като цяло. Основен акцент се поставя върху плурализма в становищата на различните философски школи, идеи и автори, относно същността на човешката природа и възможностите за упражняване на възпитателно въздействие върху нея. Лекционният материал е структуриран в няколко направления: сократистика като сократова беседа, роля на въпросът като образователна онтологема, евристика като видове мислене – критическо, проблемно, творческо, социология на образованието и роля на образователните институции, психологически теории като теории за развитието на децата и др., всички прочетени в педагогически контекст. Лекционният курс съдейства за разширяване на философската култура на студентите, методологическите им компетенции и светогледни позиции.

Съдържание на учебната дисциплина: Теории за образованието – общометодологически аспекти. Обучение и мислене: Старогръцка идея за образованието (пайдея). като прототип за европейско образование. Сократова беседа като основа на философия на образованието. Проблемно мислене и учебно-изследователски процес Откривателско учене. Евристично мислене и високо подредено мислене в обучението. Роля на евристичните методи. Критическо мислене. и ролята на разбирането в обучението. Философия за деца на М. Липман и Ан Маргарет Шарп като международна програма и идейно движение за обучение на деца. Ейдетично мислене и идеите на Л.С. Виготски за символите. Теории за образованието – авторски концепции и школи: Екзистенциализъм на Виктор Франкъл. От логотерапия към логопедагогика. Страхът от ученето и стратегии за неговото преодоляване. Сугестология и сугестопедия. Идеите на Г. Лозанов за роля на внушението педагогиката. Мултисензорно мислене и обучение. Актуализиране на принципа за нагледност на Коменски. Български приноси на Яна Мерджанова. Теории за развитието на децата и видове теории за ученето: Бихевиоризъм, фройдизъм, конструктивизъм. като научни направления, школи., автори. Теории за социализацията на децата: Ем. Дюркейм за образователните институции. Постмодерна педагогика – Мишел Фуко, Пиер Бурдийо. Роля на властта в образованието.

Технология на обучението: За аудиторната заетост: използват се лекции, придружени с представяне на общофилософски, психологически и педагогически идеи за същността на човека и възможностите и границите за неговото системно обучение и възпитание. Наред с живото слово на преподавателя се използват и нагледни средства като научни трудове на изучаваните автори, биографични бележки, чертежи или схеми на връзките и зависимостите между отделните направления в същността на изложения

учебен материал. В семинарите се предлагат беседата, казуси, дискусиата, диспутът, имитационната игра, докладване от студентите за резултатите от техни самостоятелни работи. Предоставя им се възможност да работят в Интернет по посочени адреси на сайтове, от които може да се почерпи по-подробна и систематизирана информация, а също и да се добие визуална представа от портретите и биографиите на изучаваните автори. **За извънаудиторната заетост** – студентите работят в библиотеката, ползват Интернет-услугите за търсене на нужната информация. Разработват анотации, помагат си взаимно или работят по групи, съветват се с преподавателя при срещнати трудности, споделят с него за интересни находки относно изучавания материал по време на самоподготовката. Получават консултации в приемното време на преподавателя или асистента; ползват техни лични литературни източници, когато не могат да си ги намерят в библиотеките или в Интернет. Дава им се възможност да погледнат на света и на човека от различни аспекти, да получат стимули за разширяване и обогатяване представите и познанията на студентите за мирозданието и за необходимостта от все по-задълбочено проникване в техните неразгадани тайни. Това може да бъде желаният ефект от изучаваната дисциплина и след като вече са си взели изпита по нея.

22. СРАВНИТЕЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 6,5

Седмичен хорариум: 2л+1су+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мирослав Терзийски, катедра „Управление на образованието и специална педагогика“

E-mail: miroslav.t@swu.bg

Анотация: Предвиденият цикъл от лекции цели усвояването на информация за съвременното състояние, проблемите и тенденциите в развитието на образованието по света. Сравнителното образование осъществява изследвания в локален, регионален и планетарен мащаб на образователните концепции, идеи, решения, практика. С това подпомага развитието на образователните институции и усъвършенстването на педагогическата дейност в собствената страна. Сравнителното образование запознава студентите с единството и многообразието на педагогическите подходи, процеси и явления. То разширява кръгзорът им и разкрива пред тях перспективи за по-сполучлива и свършена организация на обучението и възпитанието като социални реалности. Сравнителното образование разкрепостява младите хора от установените стереотипи на педагогическото мислене и дейност и създава предпоставки за богати творчески изяви в професионален план.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на сравнителното образование. Сравнителното образование – историческа ретроспекция и периодизация. Развитие на сравнителното образование в България. Състояние, проблеми и перспективи в развитието на предучилищното възпитание в съвременния свят. Доучилищното възпитание в България. Характерни особености в развитието на съвременното начално образование по света. Състояние на началното образование в България. Средното образование в съвременния свят -проблеми, ресурси, перспективи. Модернизиране на средното образование в България. Развитие на висшето образование в съвременния свят. Характеристика на висшето образование в България.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Основна форма на обучение по дисциплината “Сравнително образование” са лекционните занятия, семинарните упражнения и практическите упражнения, които се провеждат в съответствие с регламентираното седмично разписание. Лекционният курс се реализира по традиционно утвърдения начин. При систематизираното изложение на информацията целта е да се постигне сполучлив баланс между теоретичен и фактологичен материал. Натрупването на емпирични знания би било безпредметно без последващи задълбочени анализи и обобщения. При композирането на учебния материал се съблюдават приемствени и перспективни вътрешнопредметни и междупредметни връзки. Изключително важен е принципът на обогатяването. Получената информация разширява представите на студентите, развива тяхната любознателност и самостоятелни изследвания. В системата на лекционния курс се използват както конвенционални методи, така и интерактивни. Чрез проблемни въпроси студентите се стимулират към учебни дискусии. Особено важно е те да развиват собственото си оригинално мислене чрез сравнително-образователни проучвания. В тази връзка се използват различни примери от образователната практика по света като илюстрация на едни или други постановки. По време на лекции, семинарни и практически занятия студентите се учат да интерпретират сравняваните образователни реалности. Затвърдяват формираните у тях общоучебни умения и навици за самостоятелна работа с разнообразни литературни източници, за конспектиране, реферирание и аотиране на научна литература, за презентирание на информационни материали. Студентите подготвят изследователски проекти или реферати на базата на двоични или множествени сравнително-педагогически анализи. **Извънаудиторна заетост** (самостоятелна работа): свързана е с подготовката на студентите за полагане на изпит – подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; конспектиране, реферирание и аотиране на научна литература; разработване на курсов проект за защита на теза с двоично или множествено сравнително изследване; изготвяне на библиографска справка по темата на проекта; работа с Интернет за ориентиране в актуална информация по избраната изследователска тема; набавяне или изготвяне на нагледни материали, таблици и схеми със сравнително-педагогически характер по лекционния материал и курсовия проект.

23. ПРАВНИ ОСНОВИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 1л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра "Предучилищна и начална училищна педагогика"

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Изучаването на дисциплина "Правни основи на образованието" е възможност студентът да придобие редица компетенции за провеждане на научноизследователски практики. Курсът въвежда студентите в правната сфера на образованието. Поставя се акцент върху държавната политика и по-конкретно връзката между политиката и законодателството в сферата на образованието, като се използва интердисциплинарен подход, т.е. логично и систематизирано се преплитат знания от –

педагогика, училищното законодателство, история на педагогиката, сравнително образование.

Съдържание на учебната дисциплина: Правото на образование: понятия, концепция и съдържание в българското законодателство и международни документи. История на образователната политика. Структура и съдържание на рамковия закон на образованието – предмет на регулиране и основни положения. Нормативно-правни основи и характеристики на образователните степени и образователните институции в системата на народната просвета. Правни основи на професионалното и висшето образование. Образование за деца със специални образователни потребности – държавна политика и нормативна рамка. Държавни образователни стандарти/изисквания за степени на образование, общообразователен минимум, учебен план и организация на възпитателно-образователния процес. Органи на управление, контрол и оценка на образованието в Република България. Права и отговорности на участниците в предучилищното възпитание и училищното обучение. Особенности на педагогическия труд.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост* на студентите: Курсът на обучение по учебната дисциплина “Правни основи на образованието” е пряко свързан с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на разглежданите проблеми. Проблеми разглеждани по време на лекционния курс и имащи отношение към него, като: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на нормативни източници или положителни практики при обсъждане на проблема; цялостно разработване на проблем от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр. Проблеми разглеждани по време на семинарните упражнения и насочени към усвояване на практически знания и умения, като: решаване на казуси; разработване и представяне на презентация; анализ, систематизиране и обобщаване на нормативни документи съпроводен със собствени разсъждения и коментари. *За извънаудиторната заетост* на студентите: След всяка разглеждана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Студентът подлежи на текущ контрол три пъти през семестъра.

24. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Терзийска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: pelagia.terziyska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина “Приобщаващо образование” е насочено към изясняване на приобщаващото образование като ключова политика, свързана с осъществяването на мащабни промени и преосмисляне на традиционните образователни модели; като процес на промяна на училищната среда, основан на уважението и приемането на другия. Значимо място се отделя на теоретично-съдържателния анализ на редица основни понятия. Разглеждат се предизвикателствата

пред обучението в контекста на приобщаващото образование; факторите за приобщаване; условията за ефективно приобщаващо образование; превенция на отпадането от училище и формите на професионалната подготовка на учителите в условията на приобщаващото образование и др.

Съдържание на учебната дисциплина: Предизвикателството „приобщаващо образование“. Актуалност и основни понятия. Приобщаващото образование – доминираща парадигма днес. Предпоставки – социални и политически за възникване на идеята за приобщаващо образование. Концептуални основи на приобщаващото образование. Субекти на приобщаващо образование. Ценността на различието в аспекта на приобщаващото образование. Принципи на приобщаващото образование. Условия на приобщаващото образование. Фактори за приобщаване. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование. Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в условията на приобщаващото образование. Дейности по мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците в контекста на приобщаващото образование. Стратегии за преподаване и подкрепа на учениците в условията на приобщаващата класна стая.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението през семестъра протича под формата на лекции и семинарни занятия. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни литературни източници, схеми, нормативни документи, които спомагат за онагледяване и улесняват разбирането и осмислянето на изучаваната материя. Лекциите се подкрепят с множество примери от практиката. Обсъждат се актуални въпроси, повдигнати и дискутирани в средствата за масова комуникация и въпроси, които в настоящия момент особено много интригуват студентите като например състоянието и тенденциите в развитието на приобщаващото образование в България, професионалната подготовка на децата с увреждане и тяхната социална рехабилитация. *Извънаудиторна заетост:* Самостоятелната работа на студентите се изразява в: подготовка за решаване на тестове и контролни работи по предварително зададени от преподавателя параметри на материала; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

25. Избираеми учебни дисциплини за IV семестър - първа група

1. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЕМЕЙСТВОТО

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика“

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Снежана Попова, катедра „Управление на образованието и специална педагогика“

E-mail: snejy_popova@swu.bg

Анотация: Избираемата учебна дисциплина заема съществено място в професионалната подготовка на бъдещите педагози. Чрез обучението по тази учебна

дисциплина се подпомага и насочва изграждането на професионална компетентност, адекватна нагласа и личностна готовност на бъдещите педагози за справяне с многообразните професионални задачи.

Основната цел на обучението по тази учебна дисциплина е подпомагане и стимулиране развитието на професионалната, социалната и житейската компетентност на студентите, изграждане на познание за същността, спецификата и съвременните тенденции във взаимодействието между училището и семейството в условията на ускорено протичане на глобализационните процеси в световен мащаб, формиране на умения за адекватно ориентиране във визираната проблематика и вземане на конкретни решения, свързани с разрешаването на проблемни, типични и критични ситуации от педагогическата реалност.

Съдържание на учебната дисциплина: Съвременни подходи при изследване на взаимодействието „семејство-училище“; Комплексно-интегративният подход и неговото приложение при изследване на взаимодействието между семейството, училището и обществото; Семейство – училище – общество: Схващания и параметри на взаимодействие; Аспекти на взаимодействието семейство – училище; Компоненти на взаимодействията семейство – училище – общество; Цели на взаимодействията семейство – училище – общество; Основни насоки на взаимодействията семейство – училище – общество; Форми на взаимодействията семейство – училище – общество; Изисквания, свързани с ефективното действие на моделите за взаимодействие между семейство – училище – общество; Предизвикателствата на глобализацията и смисълът на взаимодействието със семейството в съвременното общество.

Технология на обучението: Използват се следните **методи** на обучение на студентите: разискване, дискутиране, диспутиране, обсъждане, изложение, групово дискутиране, евристично беседване, брейнсторминг, чек-лист, дебатен метод, асоциативен метод, експериментиране, тестиране, моделиране, демонстриране, беседване, анализиране и обсъждане на проблемни ситуации, инсцениране на проблемни ситуации и др.

Окончателната оценка по учебната дисциплина е резултат от текущия контрол по време на семинарните занятия и общата оценка от изпита в края на семестъра.

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучението е съобразено с изискванията на Наредба №21 на МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

2. ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра «Социална педагогика»

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл.ас. д-р Мирела Кючукова, катедра „Социална педагогика“

E-mail: m.kuchukova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина изяснява същността, характеристиките и особеностите на педагогическото взаимодействие в мултикултурна среда. Проблематизират се въпросите на културното различие в аспекта на проявите им в училищната среда. Аргументира се важността на интеркултурното образование за хармонизиране на културните различия в образователното пространство и интеркултурното възпитание на подрастващите, Дискутират се специфични проблеми в

процеса на образователна интеграция на децата и учениците от малцинствените етнокултурни групи и на тази основа се очертават педагогическите стратегии, подходи и методи за осъществяване на ефективно педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност и характеристика на педагогическото взаимодействие. Детето като субект в процеса на педагогическото взаимодействие. Същност на културата. Културно многообразие. Мултикултурност и образование. Философия на интеркултурното образование. Културно различие и образователни политики. Същност на педагогическото взаимодействие в мултикултурен контекст. Съдържание на интеркултурното образование в мултикултурна училищна среда. Пролемите в образователната интеграция на деца и ученици от различни етнически групи. Аз – концепция и културна идентичност. Трансформации на идентичността в мултикултурен контекст. Етноцентризъм и образование. Пигмалион-ефект при учителите. Интеркултурна педагогическа компетентност. Учителят като интеркултурен медиатор. Интеркултурно възпитание. Преодоляване на предразсъдъци и дискриминацията в училище. Мултикултурна класна стая. Интерактивни методи за работа в мултикултурна среда. Многоезичие и интеркултурна комуникация в образователното пространство. Същност и типология на мултикултурните конфликти в училище. Работа с родители на деца от различни етноси. Приложения на нови образователни технологии в училищно мултикултурно пространство.

Технология на обучението: Организация на аудиторната заетост: Формата за организация и провеждане на обучението по дисциплината е лекционна. В началото студентите се запознават с учебната програма и начина на оценяване на резултатите от обучението. Организацията на обучението по учебната дисциплина се осъществява на два основни етапа – подготвителен и изпълнителен. Предварителната организация на учебните дейности предполага, от една страна, планиране на действията на преподавателя, а от друга – подготовка на студентите за оптимално протичане на учебния процес /предварително поставяне на учебните задачи, разпределение на отговорностите на всеки студент при работа в екип и пр./.

Извънаудиторната заетост на студента се състои от: самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; подготовка за лекционно занятие; подготовка за контролна работа; разработване на курсова работа.

3. ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра «Управление на образованието и специална педагогика»»

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мирослав Терзийски, катедра «Управление на образованието и специална педагогика»

Е-mail: miroslav.t@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина дава възможност на студентите да придобият знания за същността, принципите, подходите и методите за работа с учениците в областта на гражданското образование. Целта е да се даде възможност на студентите да развият и разширят разбирането си за връзките между образованието и гражданството; да се стимулира критичното им мислене и активно участие, както и да се разшири компетентността им за демократична култура.

Съдържание на учебната дисциплина: Основни понятия и значение на гражданското образование. Концептуална и политическа рамка на гражданското образование. Подходи към гражданското образование. Гражданско възпитание или гражданско образование. Цели и принципи на гражданското образование. Гражданското образование в различните образователни степени – ДООИ за гражданско образование в ДГ и ОУ. Специфики в началната образователна степен. Съдържателни акценти на гражданското образование в детската градина и началната образователна степен. Методи в преподаването на гражданското образование. Интерактивни методи и техники в процеса на преподаване на гражданското образование. Информално и неформално образование в контекста на гражданското образование. Ресурси по гражданско образование. Семейството и гражданското образование.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни литературни източници, схеми, нормативни документи, които спомагат за онагледяване и улесняват разбирането и осмислянето на изучаваната материя. Лекциите се подкрепят с множество примери от практиката. Обсъждат се актуални въпроси, повдигнати и дискутирани в средствата за масова комуникация и въпроси, които в настоящия момент особено много интригуват студентите като например състоянието и тенденциите в развитието на гражданското образование в Европа и България. **Извънаудиторна заетост** – самостоятелната работа на студентите се изразява в: подготовка за решаване на тестове и контролни работи по предварително зададени от преподавателя параметри на материала; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост като: Състояние и проблеми на гражданското образование у нас. Проблеми на практическото реализиране на гражданското образование. Съдържателни акценти на гражданското образование.

4. ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДИГИТАЛНА КРЕАТИВНОСТ

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра «Управление на образованието и специална педагогика»

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра «Управление на образованието и специална педагогика»

E-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Категоричната необходимост от владеене на съвременните информационни технологии, засяга всички сфери на дейност, включително и образователната. С оглед и на непрекъснатото навлизане на различни софтуерни решения, насочени към образователната практика, се налага включването в учебния план на специалност „Начална училищна педагогика“ на дисциплини с ориентация към повишаването на дигиталната компетентност и развиването на креативността. За успешната си реализация на пазара на труда, всеки бъдещ специалист се нуждае от определени компетентности. Те са заложени в Европейската квалификационна рамка (ЕКР) която е инструмент, подпомагащ процеса на съпоставяне и сравняване на квалификационните системи в Европа. Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания относно същността и областите на дигиталната компетентност, нейната специфика в дейността на съвременния учител, както и относно същността, значението и мястото на дигиталната креативност в обучението.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност на дигиталните компетентности. Нормативна уредба (Ключови компетентности; Европейска квалификационна рамка; Европейска рамка за дигитална компетентност на гражданите и др.). Основни области на дигиталната компетентност (информационна грамотност; комуникация и сътрудничество; създаване на дигитално съдържание; безопасност и разрешаване на проблеми). Дигитална компетентност на учителите (DigCompEdu). Креативност. Същност и значение на дигиталната креативност. Дигиталната креативност в обучението. Място на дигиталната креативност в извънкласните дейности. Развитие на дигиталната креативност. Създаване и използване на дигитални ресурси. Софтуерни решения.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой презентации и видеа, подготвени специално за дисциплината и съобразени с нейната специфика. *Извънаудиторната заетост* на студентите е в съответствие с целите, задачите и съдържанието на учебната дисциплина. Насочена е към обогатяване, разширяване, конкретизиране на знанията; към поставяне на акцент върху самостоятелната подготовка на студента, върху многообразието от дейности, които му дават възможност да постигне необходимата професионална компетентност, върху възможностите му за разработване на дигитални ресурси.

5. РАЗРАБОТВАНЕ НА УРОЦИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЕЛЕКТРОННА СРЕДА

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра «Управление на образованието и специална педагогика»

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра «Управление на образованието и специална педагогика»

Е-mail: topalska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина цели да подготви бъдещите педагози за подготовка и провеждане на обучение в електронна среда. Пандемията от Covid-19 наложи все по-засиленото повишаване на дигиталната компетентност на бъдещите (а и действащи) учители, включването им в разнообразни по вид курсове, целящи подпомагането им за провеждане на обучение от дистанция. Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания за обучението в електронна среда – правила, софтуерни решения за организирането и провеждането му, неговите микро и макродизайн; както и за видовете електронни уроци, етапите при разработването им; съществуващите програми за създаване на електронно учебно съдържание и др.

Съдържание на учебната дисциплина: Правила за провеждане на обучение в електронна среда. Софтуерни продукти за организиране на обучение в електронна среда (ел. поща, календари, бележки, формуляри, ел. дневници и др.). Работа с облачни технологии. Виртуални класни стаи – съществуващи софтуерни решения и тяхното

приложение. Макродизайн на обучението в електронна среда. Микродизайн на обучението в електронна среда. Видове електронни уроци. Етапи при разработване на електронен урок. Софтуерни приложения за разработване на електронно учебно съдържание. Изисквания и правила за създаване. Платформи за обучение в електронна среда. Създаване на електронно учебно съдържание за самостоятелна работа. Приложение на образователни технологии от разстояние в електронна среда. Оценяване на обучението в електронна среда.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др. Предоставят им се голям брой презентации и видеа, подготвени специално за дисциплината и съобразени с нейната специфика. **Извънаудиторната заетост** на студентите е в съответствие с целите, задачите и съдържанието на учебната дисциплина. Насочена е към обогатяване, разширяване, конкретизиране на знанията; към поставяне на акцент върху самостоятелната подготовка на студента, върху многообразието от дейности, които му дават възможност да постигне необходимата професионална компетентност.

26. Избираеми учебни дисциплини за IV семестър - втора група

1. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра “Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Терзийска, катедра “Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: pelagia.terziyska@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина предполага изучаването на редица важни проблеми на приобщаващото обучение на деца със специални образователни потребности. Значимо място се отделя на теоретично съдържателния анализ на редица основни понятия. Разглеждат се основните форми на интегративно и приобщаващо обучение и образование на децата с аномалии в развитието; различни модели на това обучение, доказали своята ефективност в държавите, натрупали вече опит; основните предпоставки за създаването на система за приобщаващото обучение; ролята и значимостта на специалното училище, на ЦСОП в приобщаващия процес.

Учебната дисциплина има за цел да даде на студентите основни знания по проблемите, свързани с приобщаването и социалната адаптация на децата със специални образователни потребности; да ги запознае с основни международни документи, третиращи тези въпроси; с нормативната основа на приобщаващото обучение у нас; с методиката на обучение в условията на специалните и масовите образователни институции на деца със специални образователни потребности.

Съдържание на учебната дисциплина: Актуалност и основни понятия. От диференциран подход към интегрирано и включващо обучение до приобщаващо образование на деца със СОП. Същност, цел и задачи на приобщаващото образование на децата със специални образователни потребности. Основни съвременни нормативни документи за осъществяване на приобщаване и социална адаптация на ДСОП. Проблеми на практическото реализиране на нормативните документи у нас. Принципи на приобщаващото образование. Условия и фактори за развитие на приобщаващото образование на ДСОП. Модели на приобщаване на ДСОП. Функции и роля на ресурсните учители. Ранна диагностика и ранно взаимодействие с ДСОП. Технологии и стратегии на работа за социално развитие на ДСОП и успешната им приобщаване в общата образователна среда. Технологии и стратегии на работа за подпомагане когнитивното развитие на ДСОП – важно условие за осъществяване на приобщаващо обучение. Технологии и стратегии на работа за подпомагане на езиковото развитие на ДСОП – основа за приобщаването им. Професионални умения на специалния педагог и ресурсния учител в условията приобщаващото образование. Предимства и недостатъци на приобщаващото образование. Нови функции на специалното училище. Взаимодействие, сътрудничество и партньорство между специалисти, родители и други участници в процесите на социалната адаптация и включване на ДСОП.

Технология на обучението: Организацията на обучението по тази дисциплина има за цел да представи адекватен алгоритъм за системност и непрекъснатост в подготовката на студентите. Обучението на през семестъра протича под формата на лекции и семинарни занятия. Използват се различни варианти за подпомагане на студентите в процеса на учене – индивидуални и групови консултации; методически указания; приемно време и др.

2. КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра “Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Предлаганият учебен курс изяснява и анализира комуникативната компетентност на учителя като първостепенен ресурс за осъществяването на ефективно педагогическо взаимодействие. В съдържателен аспект под акцент са поставени специфични средства от областта на комуникативното поведение (говорна култура, словесно общуване, паралингвистична изразност), които оптимизират педагогическата комуникация по посока (1) на възпитателните взаимоотношения като резултат и условие за ефективни педагогически взаимодействия с децата/учениците, (2) на взаимното познание, разбиране, влияние и самопознание при общуването (вербално и невербално); (3) на приобщаване, взаимодействие и сътрудничество с родителите като активни партньори в учебно-възпитателния процес.

Съдържание на учебната дисциплина: Комуникация и словесно общуване. Видове комуникационни системи. Трансформации на комуникационната система и концептуализация на човешката езикова парадигма. Форми на словообмен в процеса на вербализация. Специфика в организацията на устната (монологична/диалогична)

комуникация. Категориално-семантични полета и индивидуално-комуникативни атрибути. Вариативност на невербалната езикова модалност. Теоретични постановки и практически проявления на вербалната комуникация. Приложно-конструктивни аспекти на човешката езикова модалност. Общуване и обучение – същност и характеристика на педагогическата комуникация. Структурно-интеракционен и дескриптивен подход. Основни функции на педагогическото общуване. Физиологични механизми на говорно-комуникативния процес. Акценти на дименсионалния, на интенционалния, на функционалния анализ на словесното общуване. Гласово-говорни качества на учителя – професионални изисквания. Хигиена на гласа и професионални гласово-говорни заболявания. Параезиковите средства на учителя – интонационни, акцентуални и темпоритмични говорногласови характеристики на устната реч Ортоепия и еталонизиране на учителската реч. Органичност и нормативност в словесната изява на учителя. Основни функции на речта като социален феномен. Форми на словесно влияние (директна и индиректна словесна изява) в образователна среда. Теорията за символния интеракционизъм (Дж. Х. Мийд) и за комуникативното действие (Ю. Хабермас). Стадии в процеса на словесното общуване. Основни форми и принципи на словесното общуване (неформално и формално словесно общуване) в образователна среда. Педагогическа комуникация и словесна действеност – учението на К. С. Станиславски за словесно действие. Словесната действеност като ключов императив в дискурсната етика на учителя. Обективни бариери в педагогическото общуване (функционален или качествен аспект). Комуникативни умения и педагогическа медиация – индивидуален комуникативен стил и позитивен психоклимат в общуването с деца, ученици, родители. Презентационни умения на учителя. Вдъхновение и импровизация в ораторските изяви на педагога.

Технология на обучението: Учебната дисциплина включва аудиторна и извънаудиторна работа на студентите: **Аудиторна заетост** - осъществява се чрез *лекции (продължителност 30 часа)*, в които студентите участват в решаване на казуси и провеждане на дискусии. Обучаваните се ангажират с участие в симулативни игри, в "мозъчна атака", спорове, коментари на наблюдавани комуникативни ситуации в детска градина/училище. **Извънаудиторна заетост (предвидени 90 часа)** – студентите подготвят и представят говорно-технически комплекси, кратки комуникативни задачи, коментират и анализират видеозаписи на словесни изяви и презентации (TED), изготвят реферат.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

ESTS кредити: 3,0

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Юлиана Ковачка, катедра „Социална педагогика”

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Вид на изпита: писмен

Анотация: Обучението по учебната дисциплина е съобразено със специфичните особености на взаимодействието между ангажираните субекти в образованието на различни равнища. Основната **цел** на програмата е студентите да се запознаят със спецификата на професионалната дейност на специалистите и на тази основа да се открият управленски подходи и методи на работа със специфични целеви групи.

Съдържание на учебната дисциплина: Взаимоотношения учител – ученик. Училищният клас като обект на управление. Взаимоотношения учител-ученик. Учителят като мениджър на класа. Взаимоотношения ученик-ученик. Формални и неформални групи. Мениджмънт на класа като учебна среда. Интерактивна образователна среда. Мениджмънт на дисциплината в класа. Права и задължения на учениците. Мениджмънт на дисциплината в класа. Конфликти – видове, стратегии за справяне с конфликтите. Взаимоотношения учител –родители и изпълняващи родителските функции лица. Родителско участие. Взаимоотношения на учителите с други педагогически специалисти-педагогически съветници, ресурсни учители. Взаимоотношения директор-педагогически специалисти. Стил на ръководство. Механизъм за справяне с насилието и агресията в образователна среда. Етични норми и стандарти в работата на педагогическите специалисти. Необхванати, напускащи и отпадащи от образователната система деца. Координационен механизъм. Индивидуални и колективни органи за управление на взаимоотношенията – класен ръководител, директор, педагогически съвет, училищни комисии.

Технология на обучението: Извъаудиторна заетос: Преглед на посочената от преподавателя литература (предварителна подготовка на студента) за разработване на съответната тема. Конспектиране на статии от печатни и електронни медии по избран от преподавателя проблем. Изготвяне на библиографска справка по посочен от преподавателя теоретичен проблем. Анализ на нормативната уредба. Разработване на реферати по определен от преподавателя проблем.

4. ЛИДЕРСТВО В ОБРАЗОВАНИЕТО

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. дн Лидия Цветанова-Чурукова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: lidycveta@swu.bg

Анотация: Целта на подготовката по тази дисциплина е да се обогатят познанията на студентите по проблемите, свързани с формирането на лидерски умения. Обучителната програма изяснява значимостта, основните предимства и предпоставки на лидерството, както и специфичните функции и роли на лидера в образователната институция. В съдържателен аспект обхваща основни теоретико-методологични и приложни знания относно същността на лидерството, лидерските качества, лидерските стилове и основните концепции за лидерството. Чрез научната трактовка на проблемите студентите ще могат задълбочено да овладеят техниките и педагогическите практики, свързани с развитие на лидерски умения. Важно е да се усъвършенства у студентите способността да анализират всестранно конкретни практически ситуации, да намират целесъобразни и обосновани решения в творческата си дейност. Това ще улесни процеса на бъдещата им професионална адаптация. Във всяка лекция задължително присъстват три блока: проблемен, информационен и блок за разширяване на любознателността на студентите. Освен тях може да има още корективен блок и блок за самоконтрол. С тях се цели да се систематизира натрупания

у тях педагогически опит и всяко ново знание да се надстройва над материал, който е добре усвоен.

Дисциплината има практико-приложна стойност и обосновава рационални технологии, методи, похвати и техники за ефективна организация и управление на човешките ресурси в училище, за изграждане на устойчивост и постоянство в професионалните взаимоотношения, и в този смисъл генетически е свързана с всички видове практики на студентите.

Дисциплината се опира и върху знанията на студентите от областта на педагогиката, философията, психологията и социологията. С всички дисциплини от педагого-психологическия цикъл, застъпени в учебния план на специалността, тя има приемствени и перспективни връзки, чрез които разкрива функционалното си значение.

Съдържание на учебната дисциплина: Лидерството като социално-педагогически феномен. Нормативни документи и законодателство в областта на образованието. Управление на качеството в образователните институции. Учителят като лидер на учениците, успешен обучител и наставник. Микрогрупата като управляема общност. Специфика на организационното лидерство. Изисквания. Лидерските стилове като своеобразни управленски подходи. Лидерски умения и компетенции. Вземане на решения в процеса на планиране. Социално-психологически модел за развитие на лидерските компетенции на ръководителя и на организационния лидер.

Технология на обучението: Основна форма на обучение по дисциплината са лекционните занятия, които протичат в съответствие с приетото седмично разписание на студентите. По време на лекции акцент се поставя върху развитието на педагогическата култура на студентите. Предвидените тематични единици се разработват в строга логическа последователност и взаимовръзка. Те обезпечават добрата информираност на студентите в областта на проблематиката, усъвършенстването на интелектуалните и практическите им умения. Наред с традиционните методи за изложение на лекционния материал се прилагат още и интерактивни методи, свързани с разрешаване на проблемно-познавателни, практически задачи.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Е-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Дисциплината позволява обучаваните да повишат равнището на професионалната си компетентност чрез обогатяване на административната и правна грамотност. В процеса на обучение се представят и дискутират проблеми свързани със: структурата, организирането и философията на образование; осъществяване на професионална дейност съобразена с нормативните изисквания и регламенти за участие на обществеността в дейността на институцията; осъзнаване на взаимоотношението между нормативната рамка и автономността на институцията (на възможностите за самостоятелни решения при избора и въвеждането на нови моменти в организацията и съдържанието на образователния процес), на основата на

нормативни документи в Р България, което е предпоставка за законосъобразно, отговорно, спокойно и сигурно управление на институцията. Курсът на обучение по дисциплината обогатява професионалната култура на студентите, техните знания в областта на управлението, правото и администрирането на дейността в образователната институция, като ги насочва към необходимостта от осъществяване на управленски процес съобразен с нормативните регламенти и изисквания. В рамките на обучението се систематизират стратегии, подходи, принципи за управление, хоризонтално и вертикално управление, функции, компетенции и управленска дейност на директора, необходимите за институцията документи.

Съдържание на учебната дисциплина: Образователни институции – видове, структура, управление. Стиллове на управление. Нива на управление. Нормативни документи в системата на предучилищното и училищното образование. Нормативна основа за управление на дейностите в образователната институция. Функции, компетенции и професионално-личностни качества на директора като педагогически специалист с приоритетна управленска дейност. Контролна дейност в образователната институция – нормативни документи, организиране, отчетност. Система за сътрудничество с родителската общност. Съвременни тенденции стратегия за развитие на институциите в образованието.

Технология на обучението: Курсът на обучение по избираемата учебна дисциплина е пряко свързан с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на разглежданите проблеми: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; цялостно разработване на проблем от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр.

6. ЗДРАВНО И ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

ESTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра «Предучилищна и начална училищна педагогика»

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра «Предучилищна и начална училищна педагогика»

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Съвременните тенденции на екологизация на всички сфери на дейността на човека изискват разработването на съответните линии за теоретически и практически анализ на съдържанието и методите за екологическото и здравно възпитание в детската градина и училището. В съответствие с това е необходима подготовка на такива педагогически кадри, които да могат адекватно и на високо равнище да реализират задачите на екологическото и здравното възпитание в педагогическата практика. Изучаването на основите на екологическото възпитание съдейства за оформяне на екологическата и здравната компетентности на бъдещите учители, формирането на тяхната личностна позиция и професионална култура и има основно значение за ориентацията им в съдържанието на възпитателните и учебните програми.

Съдържание на учебната дисциплина: Въвеждане в проблематиката. Основни понятия на екологично и здравно образование. Цели, задачи и принципи на екологичното и здравното образование. Възникване и развитие на здравното и екологичното образование в световен и национален мащаб. Здравно и екологично образование в различните етапи на образователната система. Съдържание на здравното и екологичното образование в различните етапи на образователната система. Здравно и екологично образование или здравно и екологично възпитание. Интегративни връзки и зависимости на здравното и екологичното възпитание с останалите компоненти на съдържанието. Методи, форми на организация и средства на здравното и екологичното образование. Формиране на екологосъобразно отношение към себе си и към другите хора (физическо развитие; лична хигиена; сексуална принадлежност; хранене; храна и разпределение на храната; жилищна среда). Ресурси на здравно и екологично образование. Семейството и здравното и екологичното възпитание. Възможности на извънкласната дейност за здравно и екологично образование. Методи за диагностика на развитието на детето като субект на екологосъобразните отношения.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – използват се следните методи: лекция, дискутиране, диспутиране, обсъждане, беседване, анализиране, работа в групи. *Извънаудиторна заетост* – проучване и анализиране на научна литература, свързана с тематиката; проучване и анализ на учебни програми и учебници; изготвяне на реферати, доклади, есета; съставяне на библиографични справки.

Задължителни дисциплини за V семестър

27. ОСНОВИ НА УЧИЛИЩНИЯ КУРС ПО МАТЕМАТИКА В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Информатика”

Природо-математически факултет

Лектор:

Гл. ас. д-р Маргарита Тодорова, катедра „Информатика”

E-mail: todorova@swu.bg

Анотация: В този курс се разглеждат основните идеи на преподавания материал по математика в основното училище. Това определя съдържанието на курса и налага известен компромис по отношение на строгостта на изложението като се съчетава с достоверността на фактите с тяхната достатъчност. На базата на теорията на множествата и на математическата логика се изгражда теорията на естествените числа, а след това и на рационалните и реалните. Сравнително подробно е разгледано множеството на естествените числа, докато изложението на реалните числа е в значителна степен информативно. По-бегло са засегнати и някои въпроси от алгебрата и планиметрията. За нагледност и по-добро усвояване на теоретичния материал се използват много примери. Доказателствата на теоремите съзнателно се изпускат – студентите могат да ги направят сами или да ги намерят в посочената литература, с което се насочват към самостоятелна работа.

Съдържание на учебната дисциплина: Елементи от теорията на множествата и математическата логика: Множество и елемент на множество. Съждение. Съждителни функции на една променлива. Наредени двойки. Функции и изображения. Двучленни операции – определение и означение. Естествени числа, рационални числа,

реални числа: Естествените числа като класове от равномошни крайни множества. Релацията делимост в множеството на естествените числа. Бройни системи. Признаци за делимост на естествените числа в десетична бройна система. Неотрицателни дроби – определение и равенство. Неотрицателни рационални числа. Десетични дроби – определение и записване. Необходимост от разширяване на множеството на рационалните числа. Елементи от алгебрата и планиметрията: Алгебричен израз – определение, числен израз и числена стойност на алгебричен израз. Уравнения – основни понятия. Неравенства – основни понятия. Първични понятия и аксиоми в планиметрията.

Технология на обучението: Извънаудиторна заетост – Елементи от теорията на множествата и математическата логика. Естествени числа, рационални числа, реални числа. Елементи на алгебрата и планиметрията.

28. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Емил Куков, катедра „Изобразително изкуство”

E-mail: emil_kukov@swu.bg

Анотация: Педагогическите теории технологии за овладяване на изобразителните дейности в детската градина имат основополагащо значение в системата за подготовка на детски учители, което се определя от важното значение на изобразителните дейности в развитието и възпитанието на детето от 3 до 7 години, като и в целия педагогически процес в детската градина. Съвременната педагогическа технология за овладяване на изобразителните дейности акцентира върху съвременното състояние на проблемите и социално-педагогическата значимост на детското творчество и развитието на детските изобразителни способности. Курсът е в съответствие с общите цели на специалност „Предучилищна педагогика и чужд език” и с академичните стандарти на университета. Съобразен е и с квалификационната характеристика на специалността и съответно необходимите професионални компетентности.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност и движещи сили на детската изобразителна дейност, основни възгледи, кратък исторически обзор. Основни особености и периодизация на детската изобразителна дейност. Възрастово развитие на детската изобразителна дейност. Основни функции на детската изобразителна дейност. Развитие на основните образи в детската рисунка. Типологическа валификация на детската рисунка. Композиционно и пространствено изграждане на детската рисунка. Изобразително-изразни средства на детската рисунка и детското моделиране. Изобразителни еталони и шаблони в детската рисунка. Източници и преодоляване на шаблоните. Основни затруднения на децата при изобразяването. Частни и общи критерии за преценка на детската изобразителна продукция. Анализ на детските рисунки и моделиране. Педагогически принципи, методи и похвати в обучението по изобразителни дейности. Колективни задачи и двойни занятия по изобразителни дейности. Структура, основни звена и планиране на занятията по изобразителни дейности. Основни типове занятия по изобразителни дейности. Оборудване и

материално обезпечаване на занятията по изобразителни дейности. Самостоятелна изобразителна дейност на децата в детската градина извън занятията. Игрови похвати при изобразителните дейности и игри с изобразителните материали. Разглеждане на произведения на изобразителното изкуство с децата от предучилищна възраст. Работа със семейството по изобразителни дейности.

Технология на обучението: За аудиторната заетост: Лекции, използване на методически табла, видеофилми, диапозитиви и комплекти от детски рисунки с цел да се илюстрират определени особености на детското изобразително творчество. Въпроси и отговори с цел включване в лекциите на някои наблюдения на студентите върху рисуването и моделирането по време на практическите занятия в детската градина. Съпоставяне и сравняване на някои възгледи за обучението по изобразителни дейности в детската градина. Практически занятия чрез наблюдение на предварително зададена от преподавателя тема за задачи, регистриране на методическите плюсове и минуси в наблюдаваната преднамерена ситуация и анализ на регистрираните наблюдения. Изготвяне на план-конспект и план-протокол на наблюдаваните занятия.

29. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОПОЗНАВАНЕ НА ОКОЛНАТА ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Педагогически теории и технологии за опознаване на околната действителност“ от детето в предучилищна възраст се изучава в V семестър на специалностите *Предучилищна педагогика и чужд език* и *Предучилищна и начална училищна педагогика*. Разглежда се като система за ръководство дейността на педагозите, детски учители, насочена към организация и стимулиране на детската познавателна дейност, в съответствие с равнището на развитие на всяко конкретно дете. Дават се насоки по проблеми свързани със съвременния етап на динамично обществено развитие и с изискванията към децата от предучилищна възраст като се конкретизира част от педагогическата теория и практика с основна цел – конструиране на педагогически процес, съответстващ на познавателните възможности на 3-7-годишното дете и подпомагащ неговата ориентация и адаптиране към околния свят.

Съдържание на учебната дисциплина: Детето в света на природата и социума – история и съвременност. Педагогическата теория и отражението ѝ върху педагогическа технология за опознаване на околната действителност – същност, водещи идеи, тенденции, условия и фактори с значение за оформяне на философията по проблема. Познавателната дейност на 3-7-годишното дете за опознаване на природната и обществена среда. Форми за организация на познавателната дейност на 3-7-годишното дете за опознаване на социалния и природен свят. Нагледни методи за опознаване на околната среда. Овластяване на способности за възприемане чрез система от нагледни методи. Словесни методи за опознаване на природната и обществена среда – условия за прилагането им в предучилищна възраст. Изследователската дейност на детето от

предучилищна възраст. Опосредствено опознаване на обектите и явленията от околната среда. Педагогическите компетенции на детския учител – основен фактор за опознаване на околната действителност от детето в предучилищна възраст – изисквания на пазара на труда. Опознаване на социалния свят от 3-6-годишното дете – същност на проблема и технология “технология за детето и технология от детето”. Опознаване на природната среда от 3-7-годишното дете. Опознаване на животинския свят от природата. Опознаване на неживата природа от 3-6-годишното дете – необходимост и значение на процеса за детското развитие. Организация на средата и опознаването на околната действителност. Опознаването на природата и социалния свят като педагогически условие за възпитание и социализация на от 3-7-годишното дете от предучилищна възраст.

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите – Курсът на обучение по учебната дисциплина “Педагогическа теория и технология за опознаване на околната действителност” е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и практическите занимания чрез: **изказвания**, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; **решаване на практически задачи**; разработване реализиране в практиката на оригинални план-конспекти/проекти за занимания с децата на различна възраст; **представяне** на протоколи от наблюдавани занимания в детските групи с анализ и изводи за педагогическата практика; представяне на план-проекти за провеждане на занимания по алтернативни технологии – индивидуални и групови; провеждане с децата от различните възрастови групи занимания, различни по форми и технологии, насочени към опознаването на природната и социална среда и прави оценка на проведеното. **За извънаудиторната заетост на студентите** – След всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Разработените от студентите материали се представят през семестъра и това им осигурява текущ контрол и междинна оценка.

30. ДИДАКТИКА НА НАЧАЛНОТО ОГРАМОТЯВАНЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Ива Стаменова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ivona07@swu.bg

Анотация: Ограмотяването на първокласниците е начален и решаващ етап в процеса на тяхното училищно обучение. Важността му се определя от неговата значимост не само за по-нататъшното езиково и литературно обучение, но и за обучението по всички учебни предмети. В рамките на комплексния учебен предмет Български език и литература в началното училище, ограмотяването има свои специфични цели и задачи, които определят и неговото своеобразие в организационно-процесуален и методически план.

Съдържание на учебната дисциплина: Обучението в начална грамотност. Понятие за начална грамотност. Принципни изисквания при подбора на метода за ограмотяване. Психологически и лингвистичен профил на съвременното ограмотяване.

Психологическа характеристика на процесите четене и писане. Звуковата система на българския книжовен език и оgramотяването. Звуков аналитико-синтетичен метод. Възникване и развитие. Същности особености на звуковия аналитико-синтетичен метод. Традиционен и съвременен вариант на метода – сравнителна характеристика. Единство на анализ и синтез – съотношение и взаимодействие. Основна четивна единица – сричката. Единство на четенето и писането – състояние, проблеми, перспективи. Алтернативни методи за оgramотяване. Сугестопедично обучение в грамотност. Система на обучението по начална грамотност. Уроците по начална грамотност. Общи изисквания към уроците по начална грамотност. Примерна структура на уроците по начално четене. Примерна структура на уроците по начално писане. Букварът – първи детски учебник. Общотеоретични изисквания при съставяне на буквара. Приемственост в родноезиковото обучение между детската градина и първи клас. Същност на приемствеността. Аспекти на приемствеността. Някои проблеми на настоящия етап.

Технология на обучението: Организация на аудиторната заетост – Формите за организация и провеждане на обучението по дисциплината са лекции и практически упражнения. В началото студентите се запознават с учебната програма и с начините за провеждане на текущия контрол и писмения изпит. **Извънаудиторната заетост на студента се състои от:** самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; подготовка за лекционно занятие; подготовка за контролна работа; работа в учебна тетрадка с цел овладяване на ръкописните букви и ръкописното писмо; разработване на план-конспекти за уроци по начално четене и начално писане; подготовка на дидактични материали по начално четене и писане; разработване на курсова работа.

31. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Невяна Докова, катедра „Теория и методика на физическото възпитание“

E-mail: nevid@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина "Педагогически теории и технологии за овладяване на физическа култура" има за цел да осигури теоретическа и методико-практическа подготовка на студентите от специалност „ППЧЕ” по физическо възпитание. Обучението на студентите е насочено към: теоретична подготовка, включваща придобиване на знания за целите и задачите на физическото възпитание в предучилищните заведения, неговата същност, характеристика, съдържание, форми и структура. Разглеждат се ДОС по образователното направление „Физическа култура“ и основополагащи дидактически постановки. Дисциплината изяснява проблема за спецификата в прилагането на средствата и методите на физическото възпитание при децата от предучилищна възраст. Осигурява теоретични знания за същността на кондиционните и координационните способности и динамиката на развитието им. Осигурява придобиването на знания за научно-изследователската работа по физическо възпитание в детските градини и методологията на контрола върху ефекта от педагогическите въз-

действия. Дисциплината формира и практически умения и компетенции у студентите по технологията на овладяването на двигателните умения и навици, развитието на двигателните способности на децата и др. Учебната дисциплина има връзка с ТМФВ, анатомията, физиологията, биомеханиката, психологията и др. научни дисциплини.

Съдържание на учебната дисциплина: Общи основи на теорията на физическото възпитание. Система на физическо възпитание в детските градини на България. Образователно съдържание по физическо възпитание в детските градини. Форми на занимания по физическо възпитание в детската градина. Методи на физическото възпитание в детската градина и технологии на прилагането им. Обучение по физическо възпитание в детската градина. Повишаване на функционалните възможности на децата. Двигателни способности на децата - същност и характеристика. Развитие на естествените движения на децата от раждане до 7-годишна възраст. Физическо развитие и физическа дееспособност на 3-7-годишните деца. Приемственост между предучилищното и училищното физическо възпитание.

Технология на обучението: Организацията на обучението е насочено към създаване на условия за усвояване на учебното съдържание и прилагане на знанията и уменията на студентите в практиката. За решаването на тези задачи *лекционният курс* допринася за придобиване на теоретико-методически знания за възможностите на физическото възпитание за комплексно (психо-физическо) развитие на децата в предучилищна възраст. *Хоспитирането* е насочено към въвеждане на студентите в реалната среда на преподаване, към обогатяване на теоретико-методическата им подготовка и преди всичко формиране на педагогическите им умения и компетенции. Студентите се подпомагат с индивидуални и групови консултации, с методически указания, чрез насочване към основни и допълнителни литературни източници и др. *Самостоятелната (извънаудиторна) работа* на студентите е важен елемент в подготовката им. Тя включва работа в библиотеките, самоподготовка, разработване на курсови задания, работа в интернет и др. за формите на самостоятелна работа за изготвяне на план-конспекти, комплекси от упражнения, седмично, месечно и годишно планиране и др.

32. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ИГРОВО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. д-р Верица Арсов, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vericaarsov@swu.bg

Анотация: Учебният курс има за цел да предложи на студентите от бакалавърска степен актуалната проблематика на: педагогическите теории и технологии на игрово взаимодействие в предучилищна и начална училищна възраст. Конструиран е да стимулира усвояването на базови знания от психолого-педагогическата теория за технологии на игровото взаимодействие. Разглежда играта като феномен на детството. Предлага информация за терминологичните проблеми на понятийния апарат на определението на играта. Прави общ преглед на съвременните теории за технологии на игрово взаимодействие. Дискутира теоретични проблемни модели за технологията на игровото взаимодействие. Ориентира за основните форми и

технологии на игрово взаимодействие. Провокира дискуссионно отношение към екологичните аспекти на игровото пространство. Лекционният курс предлага разкриване на взаимовръзката игрова култура – усъвършенстване на индивидуалните умения и способности в предучилищна и начална училищна възраст. Поставя студентите пред отговорен и обоснован избор на оптимално съчетание от педагогически технологии за игрово взаимодействие в практически план.

Съдържание на учебната дисциплина: Запознаване със съдържанието на учебния курс. Значимост на проблематиката. Обект, предмет и цели на педагогическата технология за игрово взаимодействие. Играта – специфична човешка дейност и феномен на детството. Определението на играта – терминологични проблеми и понятиен апарат. Съвременни теории и технологии на игрово взаимодействие. Теоретични проблемни области на детската игра. Теоретични модели за технология на игрово взаимодействие. Етапи и основни форми на моделния процес при технологията на игровото взаимодействие. Играта и игровата култура в систематично-теоретичен план. Екологични аспекти на игровото пространство. Игровата култура и усъвършенстването на детските индивидуални способности. Място и функции на играта в цялостния педагогически процес на началното училище. Разновидности на самостоятелната детска игра: фактори и движещи сили за саморазвитие. Видове игроподобни форми: причини за поява, особености на структурата и предназначението им. Възникване на играта в онтогенеза. Предметната игра в ранното детство и възникване на предпоставки за ролева игра. Сюжетно-ролева /символна, въображаема/ игра /СРИ/: предназначение, структура и етапи. Технология на СРИ. Съдържателни аспекти на възрастовото усложняване на СРИ. Усъвършенстване на индивидуалните умения и компетенции в игровото взаимодействие у 3-10 годишните деца. Игра-драматизация /ИД/: театрализирана, социодраматична, режисьорска игра. Генезис и инструментариум за комуникативни и социални компетенции. Място и функции на ИД в цялостния педагогически процес на началното училище.

Технология на обучението: В предвидените теми разглеждани на лекции е заложен стремеж да се организира и структурира така учебния курс, че да се постигне използване на разнообразни методи на преподаване и активно участие на студентите. Комбинацията от традиционно лекционно изложение обогатено със съвременни нагледно технически способности, с интерактивни методи, работа по групи, индивидуално миниекспериментирание и презентирание на получените резултати чрез постери, самостоятелно подготвяне на изпитна задача осигурява задълбочена усвояване на учебното съдържание. Литературната осигуреност със съвременни източници в библиотеката, читалнята, и възможности за ксерокопия на отделни извадки, подпомагат усвояване на предвиденото програмно съдържание.

33. ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА/КЛАС

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията:

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д.н. София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Курсът от лекции е концептуализиран с оглед особеностите на професионалната дейност на детския учител в подготвителна група/клас. Съдържанието му се опира на тези две: а) добро е само това образование, което „влачи“ след себе си развитието на детето и б) това, което детето днес не може да направи с помощта на възрастния, утре ще може да направи самостоятелно. Но за да може детския учител да приложи тези положения в практиката е необходимо да интерпретира феномена „училищна готовност“ с подходящ педагогически инструментариум. Именно към това се стреми курсът, предлагащ за изучаване дисциплината „Педагогическо взаимодействие в подготвителна група/клас.“

Съдържание на учебната дисциплина: Европейски приоритети и политиката в предучилищното образование. Проблемът за предучилищното образование и готовността за училище в светлината на актуалните международни програми и психолого-педагогически теории. Параметри на училищната готовност и подготвката за училище в детската градина и семейството. Емоционална подготовка и готовност на детето от предучилищна възраст за успешно включване в училищното образование. Ценностно-позиционни нагласи на учителя и проекцията им върху потребностно-мотивационната сфера на детето. Провокиране на общуване и самоутвърждаване чрез отношение към възприемането на информация и чрез натрупване на социален опит. Стимулиране на компетенции за комуникация на роден и чужд език чрез интерактивни методи в задължителните подготвителни групи. Подготовка на детето за участие в комуникация чрез текст. Алтернативи по пътя към грамотността: методът „образователен театър“ и специфика на театралните дейности като интерактивен метод за стимулиране на речевата активност. Нови методи за възпитание на отговорност и личностен избор и модели за прилагане в педагогическото взаимодействие. Педагогическо взаимодействие за социална интеграция на деца със СОП. Педагогическо взаимодействие при деца с поведенчески трудности. Превенция на непослушанието, гнева и агресивните прояви. Малко повече за хиперактивните деца и развитието на социалните умения. Правата на детето – основа на гражданската и социалната култура. За правото на децата да играят. Организация на образованието в мултиетническа среда. Изграждане на адекватно мотивационно поведение за превенция на „отказа от училище“ у детето от подготвителна група. Организация на мултимодалната образователна среда. Експериментирането – метод за обогатяване на личния опит и компетенциите на децата от предучилищна възраст. Ателието – допълнителна форма на педагогическо взаимодействие. Съвременни ролеви позиции на родителите в педагогическото пространство на детската градина.

Технология на обучението: *Лекциите* се провеждат чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от дидактиката на висшето образование, и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социалнопсихологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод, мозъчна атака. Тяхното съдържание разчита на богат нагледен илюстративен и демонстрационен материал. *Извънаудиторната заетост* се организира самостоятелно от студентите. Извършеното от тях се оформя творчески и се представя на преподавателя в приемното му време. Извънаудиторната заетост е построена на основата на провокирането на активността на студентите: а. чрез формиране на сензитивността им към психологическите основи на този аспект за организацията на взаимодействието в детската градина и б. чрез изграждане на умения за отчитане на психологическите основи на предучилищното образование при непосредствено конструиране на основните и допълнителните форми за взаимодействие.

34. Избираеми учебни дисциплини за V семестър

1. СОЦИАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЦА ОТ РАЗЛИЧЕН ЕТНИЧЕСКИ ПРОИЗХОД

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл.ас. д-р Мирела Кючукова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: m.kuchukova@swu.bg

Анотация: Обучението се осъществява по учебна програма, ситуирана в модули. Всеки от тези модули представлява относително завършена цялост доколкото тя е част, изграждаща общото съдържание на обучението по учебната дисциплина. Курсът е един от първите опити за алтернативно търсене на решения за межкултурно образование на университетско ниво и в частност при подготовката на бакалаври. Лекционният курс включва знания за философията, предмета, целите и задачите на социализацията на децата в различна етнокултурна среда. Изяснява терминологичния апарат, с който си служи дисциплината. В учебното съдържание се дискутират част от проблемите на интеркултурното образование и педагогика. Дискутират се различни теории за културата и етносите и се търси връзката между тях. Разглеждат се психологическите аспекти на межкултурните взаимодействия. Предлага се на студентите информация за интеркултурността – същност, културни недоразумения и конфликти, фактори за ефективни межкултурни взаимодействия; модели за оценка потребностите на учениците и проблемите на различията.

Съдържание на учебната дисциплина: Тезаурус на основните понятия. Измерения на културата. Отношения между културите. Етносите. Дефиниране на понятията. Етничността като: основно условие за идентичност. Психологически аспекти на отношенията между културите и етносите. Социализация на момичета и на момчета в патриархалното семейство в селото и града. Ценности и свързаните с тях възпитателни методи в семейства в различна етнокултурна среда. Усвоили различните теории за култура и етносите и осмислили връзката между тях. Етнорелигиозна структура на населението в България. Същност на межкултурното образование. Модели на възпитание и социализация в различна етнокултурна и религиозна среда. Модели на възпитание и социализация в различна етнокултурна и религиозна среда. Майчинството в традиционните общества. Майчинството и бащинството като исторически и социокултурен феномен, Историческо развитие на семейните модели, Ролята на бабата и дядото във възпитанието на децата в семейства с различен статус, Овладели подходи за работа с деца от различни етноси и групи.

Технология на обучението: Предвижда се да се осигурят на студентите индивидуални и групови консултации минимум по 1 ч. на човек във връзка с изработването на курсов проект. А така също и два часа на седмица в приемното време на преподавателя. Наличие на информационни материали за подпомагане ученето на студентите: В библиотеката са предоставени материали, с които студентите могат да подпомогнат ученето си, вкл. комплекти с учебници за учениците. Условие за заверка на семестъра е предаването на писмен доклад за изпълнение на самостоятелно разработените учебно-изследователски задачи.

2. ПСИХО-СЕСУАЛНО РАЗВИТИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕТЕТО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д.н. София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Е-mail: sofger@swu.bg

Анотация: В съвременната педагогика се утвърждава тенденцията на системно изучаване и комплексно обсъждане на проблемите на психо-сексуалната идентификация на човека през различните периоди от неговия живот. Предлаганата дисциплина дава възможност за опознаване на нещо, на пръв поглед съвсем ясно и просто, но иначе тайно и скрито – светът на Момиченцето и светът на Момченцето, изкристализирането на тяхното психо-сексуално Аз и постепенното зараждане на вътрешния свят и социалните отношения на Жената и Мъжа. Участието на педагога в този процес е остра и очевидна необходимост, която е съпроводена с изискването за деликатност и творчески подход. В учебната дисциплина са показани пътищата за детерминиране на оптималната психо-сексуална идентификация на детето с оглед израстването на щастлива и сексуално здрава личност.

Съдържание на учебната дисциплина: Психо-сексуално възпитание и идентификация. Предмет и основни принципи на детската психо-сексология – влияние върху педагогическите концепции за половото възпитание. Междудисциплинарен характер на проблемите. Понятие за психо-сексуално развитие на детето. Дефиниране на научния интерес към въпросите на пола през периода на детството и юношеството. Полови различия. Полови роли. Полова идентичност. Полово съзнание. Психо-сексуално развитие на детето – определение и основни линии. Стадии на психо-сексуалното развитие – орален, анален, едипов, латентен, предпубертетен, пубертетен. Амнезия на събитията от ранното детство и значение за развитието на психо-сексуалната идентичност и за възпитанието. Играчката в психо-сексуалното развитие на детето. Развитие на функциите на играчката. Ролята на играчките с фиксирано значение. Влияние на играчката върху процеса на психо-сексуалната идентификация. Барби и Кен. Игрова корекция. Психологически и педагогически смисъл на игровата корекция. Символизма на детската играчка и неговото значение в процеса на игрова корекция. Педагогически похвати за организация на корекционната игра. Родителското програмиране като източник на емоционалните проблеми на детето и пътища за неговата корекция. Трансактен анализ по Роберт и Мери Гоулдинг. Методи за диагностика на полово-типизиращото поведение на възрастните. Митът за асексуалността в периода на предучилищното детство. Детска сексуалност и детско сексуално здраве. Медико-педагогически анализ. Педагогически аспекти на половото възпитание на детето. Анализ на програмите за възпитателно-образователна работа. Педагогическа етика в отношението към детската сексуалност. Детските предпочитания в избора на играчки в зависимост от половата принадлежност (по В.Щерн и А.Фройд). Възпитателни фактори на полово-ролевата социализация: семейство, връстници, детска градина. Телевизията и изкуството за деца като фактори на полово-ролевата социализация. Сексуално насилие и сексуална експлоатация на деца. Проучване и анализ на статистически данни, публикации от периодичния печат и съобщения от новинарските емисии.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – Лекционният курс се провежда чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от вузовската дидактика, и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социално-психологическия тренинг, елементи от сугестопедическия метод други интерактивни методи. Съдържанието на лекциите е конструирано така, че студентът да може да проследи историята на своето собствено психо-сексуално развитие и да я свърже с особеностите на своята собствена психо-сексуална идентичност. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. **Извънаудиторна заетост** (самостоятелна работа), която предвижда: зработване на педагогически съчинения (есета, научни проучвания, проекти) и самостоятелни изследвания и експерименти; консултации в приемното време на преподавателя.

3. СИНЕРГЕТИЧЕН ПОДХОД В ОБУЧЕНИЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: В проблемното поле на учебната дисциплина „Синергетичен подход в обучението и възпитанието” са идеите на междудисциплинарността в научното познание и в образователното пространство. Курсът на обучение е насочен към запознаване на бъдещите учители с възможностите, които предоставя за осмисляне на педагогическата реалност синергетиката като ново междудисциплинарно направление в науката. Разглежданата проблематика е насочена към обогатяване на педагогическата култура на студентите от специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” с едни от най-авангардните идеи на нашата съвременност, каквито са синергетичните идеи. Централно място в лекционния курс заема въпросът за „новия диалог” между хуманитарното и природонаучното знание, разгледан като път на еволюционното израстване на педагогическото познание. Важно място заема представянето на синергетичния подход в образованието, основните направления на интеграцията на образованието и синергетичните идеи, както и приложението им в съвременната образователна практика. Сериозно внимание е отделено на педагогическите измерения на синергетичния подход в обучението и възпитанието, както и на новата интерпретация на проблема за качеството в образователната сфера. Специално място в лекционния курс е предвидено за представяне на синергетичен вариант на проектно-базирана учебна дейност като един от възможните пътища за практическо приложение на синергетичните идеи.

Съдържание на учебната дисциплина: Междудисциплинарността като методологичен принцип в научното познание. Междудисциплинарният диалог – път към еволюционното израстване на педагогическото знание. Синергетичните идеи в аспекта на историческата динамика. Същност и принципи на синергетиката. Методологична роля на основните синергетични идеи, понятия и представи. Основни направления в интеграцията на образованието и синергетиката. Новите педагогически

реалности в светлината на синергетиката. Приложение на синергетичните идеи в съвременното образователно пространство. Синергетичният подход в процеса на обучение. Качеството на образованието в светлината на синергетичните идеи. Синергетичен вариант на проектно-базирана учебна дейност. Методът на проектите – един от възможните пътища за приложение на синергетичния подход в обучението. Същност и принципи на изграждане на синергетичния вариант на модел на проектно-базирана учебна дейност. Структура и съдържание на проектната учебна дейност в изградения синергетичен вариант. Ефективност на синергетичния вариант на проектно-базирана учебна дейност.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. **За извънаудиторна заетост:** анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКО МОДЕЛИРАНЕ НА УРОКА ПО МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина „Педагогическо моделиране на урока по математика“ е съобразено със съвременните технологични варианти за организиране и практическо осъществяване на обучението в началните класове. Обучението по учебната дисциплина включва изучаване на типовете уроци по математика в I-IV клас и основните учебни дейности, включени във всеки отделен тип урок. Основната цел на програмата е свързана с разкриването на нови възможности за усъвършенстване на обучението по математика в началните класове чрез усвояване от студентите на разработен вариант на система от основни учебни дейности в отделните типове уроци.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи на учебната дейност: Характеристика на основните дейности в обучението. Методически аспекти на основните учебни дейности. Систематизация на учебните дейности. Основни учебни дейности в различните типове уроци по математика: Основни учебни дейности в урока за нови знания. Основни учебни дейности в урока за затвърдяване на знанията. Основни учебни дейности в урока за обобщаване и систематизиране на знанията, уменията и навиците на учениците (преговорен урок). Основни учебни дейности в урока за проверка и оценка на знанията, уменията и навиците на учениците. Основни учебни дейности в урока за поправка на контролните (самостоятелните) работи.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с

подготовката на студентите по дисциплината. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти за началните класове; изготвяне на план-конспекти на уроци по математика за I-IV клас и др.

5. РЕФОРМАТОРСКА ПЕДАГОГИКА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Светлана Николаева, катедра „Социална педагогика”

E-mail: nicolaeva@swu.bg

Анотация: Реформаторската педагогика още от възникването си, та чак до наши дни има Пъсъществен принос в обогатяването на педагогическата практика. Проследяват се, анализират се и се обобщават теоретични постановки на видни представители на реформаторската педагогика. Силно се акцентира върху методите и подходите. Насочва се вниманието на студентите към експериментите съобразно целта и вида на възпитанието и според методите на научното изследване. В настоящия лекционен курс се анализират научните методи на индивидуалната педагогика, социалната педагогика и експерименталната педагогика. Отделено е място на метода на Мария Монтесори, Джон Дюи и др. . Методите за самоуправление в интернатната система на Антон Макаренко, Януш корчак, Ангел Узунов и др. Са обект на обсъждане в лекционния курс.

Съдържание на учебната дисциплина: Научна характеристика на идейния плурализъм на реформаторската педагогика на фона на епохата с нейните социално-икономически тенденции. Теории и експерименти съобразно целта на възпитанието. Теории и експерименти според методите на научното изследване. Реформаторски теории и експерименти по вида на възпитанието. Научни методи на индивидуалната педагогика. Свободно възпитание. Елен Кей. Научни методи на социалната педагогика. Паул Наторп. Паул Бергеман и др. Научни методи на експерименталната педагогика. Експериментът. Тест. Стенли Хол. Ернст Мойман. Алфред Бине. Жан Пиаже. Димитър Кацаров. Методът на Жан-Овид Декроли. Метод Монтесори. Метод на проектите на Джон Дюи. Методът на философстването на В. Дилтай. Психоанализата на З. Фрой. Гражданското образование на Георг Кершенщайнер. Педагогиката на действието на Вилхелм Лай. Методите за самоуправление в интернатните системи на Антон С. Макаренко, Януш Корчак, Адолф Фериер, Александър Нийл, Ангел Узунов и др.

Технология на обучението: Аудиторната заетост се осъществява в две форми: лекции и практически упражнения. В края на всяка лекция преподавателят осигурява време за въпроси и дискусии. Практическите упражнения се провеждат на групи. Присъствието е задължително. Усвояването на учебното съдържание се подпомага от използването на презентации, печатни копия и др. . От студентите се изисква активно участие в решаването на поставените задачи. **Извънаудиторната заетост предвижда:** Разработване на реферати, проекти, проучвания, работа в Интернет среда, работа в библиотеката и др. Посещаване на индивидуални и групови консултации във връзка със самостоятелното или екипно разработване на поставените задачи.

6. ОБЩА ТЕОРИЯ НА ИГРАТА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. д-р Верица Арсов, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vericaarsov@swu.bg

Анотация: Учебният курс има за цел да предложи преглед на класически теории за играта в историко-педагогически план и техните съвременни рефлексии. Поставя акценти върху концепции за играта като очертава динамиката на значими нейни страни. Тематичният подбор предлага рефлексия на значимостта на играта като феноменална човешка дейност. Лекционният курс предоставя възможност за съпоставителност и предлага дебатен формат на осъзнаване необходимостта от нейното изследване. Предвидените добавъчни възможности за активно учене чрез самостоятелно мини-теоретично проучване, презентирание на получените резултати, защита на теза и избирателен подход към извънаудиторната заетост са предпоставки да се преоткрие същността и дълбочината на изследването на феномена игра и нейната роля за детското развитие.

Съдържание на учебната дисциплина: Запознаване със съдържанието на учебния курс. Многообразието на играта и множеството концепции за нейната сложност. Аристотел – връзката на играта и театъра. Теорията за играта като пречистване на душата (катарзис). Теорията за катарзиса на Харви А. Кер. Философската теория на Х. Спенсър – теорията за играта като свобода, освобождаване от излишъка от енергия и сила т.е. като уравновесяване. Психологическата теория на Дж. Стенли-Хол - „културно-стъпаловидна теория“ или рекапитулираща теория за играта. „Телеологично – финалната теория“, връзката - смисъл, полза и цел на играта с бъдещето - Карл Грос, Елис, Дж. Брунър. Карл Бюлер - хедонистична теория за играта. Играта като наслада от функционирането. Жан Пиаже за играта в контекста на когнитивната теория на развитието, „игровия символизъм“ и асимилиране на реалността. Психоаналитични теории за играта - А. Адлер, З. Фройд, Ф. Бойтендаjk - „теориите на инстинкта“ и преодоляване на действителността. Мотивационно-психологически аспект на играта - Х. Хекхаузен и общи характеристики на играта. Играта като важна и ценна реалност, а не като „квази-реалност“ -Х. Могел. Динамика на заместването (на предмет или на действие) – К. Левин. Играта – културосътворяващ фактор. Философско естетическата традиция - Кант, Шилер, Ницше, Й. Хьоизинха и „Ното ludens“. Играта като метакомуникация и метапрезентация – Бейтсън, Коен, Гарви, Лесли А.М. Играта като пресъздаване смисловия план на отношенията – Л. Виготски, Д.Б.Елконин, Запорожец, Рубинщайн, Давидов. Играта – форма за изразяване на емоции – В. Екслайн, Ериксън, М.Клайниев.

Технология на обучението: В предвидените в двата модула теми е заложен стремеж да се организира и структурира така учебния курс, че да се постигне съчетание от лекционно и интерактивно мотивиране за активно участие на студентите в дебати по представените теории за играта. Комбинацията от традиционно поставяне на темата в лекция, интерактивни методи, мозъчна атака с дебати, и защита на тези – индивидуално и по групи, коментари по мини-теоретичните студентски проучвания с презентирание на

получените резултати чрез постери, самостоятелно подготвяне на изпитна задача, осигурява задълбочено усвояване на учебното съдържание.

7. ЕЗИКОВА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ДЕЦАТА В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Учебният курс по “Езикова компетентност на децата в ПВ” е особено важен в професионално – образователната програма за подготовка на кадри в областта на предучилищната педагогика. Това се обяснява със социалната значимост на речта, нейната роля в системата на висшите психични функции, във формирането и развитието на личността на детето и необходимостта бъдещите педагози да познават добре нормата, за да се ориентират по – добре в спецификата на забавянето или отклоненията от нормалното езиково развитие. Задачите на преподаването на дисциплината са: студентите да се ориентират в различните школи и наравления при изучаване на детското езиково и речево развитие: неговия характер, факторите, механизмите, стабилността; студентите да получат научни знания за процеса на детския езиков развой и речевото общуване у децата; усвояване на умения да виждат и разбират възрастовите и индивидуалните особености на развитие на речта в различните възрастови етапи по отношение на основните и аспекти: фонологичен, граматичен, лексикален.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи: методологическа, естествено научна, лингвистична. Теорията за речта и речевата дейност като психологическа основа. Теоретични платформи за изучаването на усвояването на езика в онтогенезата. Фактори и условия за овладяване и развитие на детската реч. Методи за изследване на езиковото развитие и комуниктивно- речевата компетентност на детето. Психологически изследвания върху семантиката на речта. Развитие на значението на думата. Особенности на речника при децата от ранна и предучилищна възраст. Възникване и първоначални етапи в развитието на речта у детето през младенческа и ранна възраст. Илокуционен стадий, еднословни, двусловни изказвания. Фонологично развитие на детето. Овладяване на локалните и модалните диференциални признаци. Основни закономерности в усвояването на говорна култура на речта. Когнитивни параметри на моделирането на ранната детска граматика. Свърхгенерализацията – принцип за конструиране на „грешни” езикови форми. Стадии в усвояването на граматиката. Развитие на общуването от раждането до 7 г. Форми. Емоционалност и изразителност в речта на детето от ранна и предучилищна възраст. Език и емоционално развитие в детството. Развитие на свързаната реч в предучилищна възраст. Развитие на фонетично възприятие. Развитие на елементи на художествен стил.

Технология на обучението: При изучаване на курса се прилагат различни форми на учебна работа: лекции, самостоятелна работа по проучване на литература, осъществяване на диагностични задачи. По време на всяка лекция студентите могат да се консултират с преподавателя и да представят самостоятелни реферати. Текущият

контрол предполага разглеждане на теоретични проблеми на основата на изучаване на научна литература в областта на развитие на речта, анализ на реферати, доклади, съобщения, анотации и рецензии, подготвени от студентите.

8. СЛОВЕСНО ОБЩУВАНЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Обучението разкрива същностните аспекти на словесното общуване в качеството му на специфична форма на личностна и професионално-педагогическа самореализация и себеутвърждаване. Под акцент са поставени научните постижения в областта на комуникацията, лингвистиката, социолингвистиката и говорната култура, съобразно необходимостта теоретичните основи на тези науки да изграждат у студентите стремеж и практически умения за едновременно нормативно и ефективно словесно общуване. Лекционният курс по учебната дисциплина предоставя възможност на студентите да придобият теоретико-практически знания и умения за работа с устното слово. Студентите се запознават с многоаспектното значение и спецификата на словесното общуване; с изследователските подходи за анализ на словесното общуване и доминиращата в аспекта на педагогическото взаимодействие сугестивна функция на речта.

Съдържание на учебната дисциплина: Комуникация и словесно общуване. Видове комуникационни системи. Трансформации на комуникационната система и концептуализация на човешката езикова парадигма. Номинирането на езика като артефакт от ново поколение. Езикът като интегрален компонент от цялостния процес на културно опосредяване. Форми на словообмен в процеса на вербализация. Специфика в организацията на устната (монологична/диалогична) комуникация. Вариативност на невербалната езикова модалност – типологията на Шефлен-Дукан. Приложно-конструктивни аспекти на човешката езикова модалност. Теоретични постановки и практически проявления на вербалната комуникация. Структурни компоненти на словесното общуване в аспекта на теория на информацията. Категориално-семантични полета на словесното общуване. Индивидуално-комуникативни атрибути. Обективни бариери в словесното общуване (функционален или качествен аспект). Функции на словесното общуване като практическа реалност (комплексна, интерферентна, доминираща, рецесивна проява). Словесното общуване като социокултурен конструкт, като средство за интегриране на личността в обществото, като надличностен феномен. Социални детерминанти на словесното общуване. Основни тенденции в процеса «индивидуалност-типизираност». Обективни детерминанти на словесното общуване. Социалната парадигма и практически равнища на словесното общуване. Теорията за символния интеракционизъм (Дж. Х. Мийд) и за комуникативното действие (Ю. Хабермас). Словесно действие (К.С.Станиславски). Физиологични механизми на говорно-комуникативния процес. Акценти на дименсионалния, на интенционалния, на функционалния анализ на словесното общуване. Основни функции на речта като социален феномен. Форми на словесно влияние. Стадии в процеса на словесното

общуване. Основни форми и принципи на словесното общуване – неформално и формално словесно общуване. Култура и етикеция в словесното общуване. Еталонизиране словесните умения на учителя.

Технология на обучението: Курсът е изграден от лекции и самостоятелна или в екип извънаудиторна работа на студентите: *Аудиторна заетост* – осъществява се чрез лекции върху основните тематични проблеми (продължителност 30 часа). Лекционният курс се осъществява по традиционния начин, допълван с мултимедийни презентации и с видео-записи (или директни изпълнения на предварително подготвени екипи) в съответствие с определени теми; *Извънаудиторна заетост* (предвидени 30 часа) – студентите самостоятелно разработват говорна карта; проучват специализирана литература и подготвят библиографска справка по (възложен от преподавателя или самостоятелно избран) проблем.

9. ТВОРЧЕСТВО И ОБУЧЕНИЕ В ИЗОБРАЗИТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Георги Драчев, катедра „Изобразително изкуство”

E-mail: georgi_drachev@swu.bg

Анотация: Курсът по „Творчество и обучение в изобразителната дейност“ има следната основна цел: студентите да придобият подготовка, която да обогати теоретичните им познания и практически възможности, свързани с различни форми от изобразителното изкуство, използвани като урочни и извънкласни дейности в обучението. Прави се аналогия и интерпретация чрез запознаване и усвояване на някои неконвенционални форми за правене на изкуство в художествената практика. Съобразно възможностите на учениците от началния курс тези форми се прилагат в обучението. Курсът по Творчество и обучение в изобразителната дейност е съобразен и изграден върху съвременните изисквания и форми на обучение, даващи възможности за обогатяване на методическата практика на учителите в тяхната преподавателска дейност.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в същността на учебната дисциплина. Същност и особености на творческите похвати в класните и извънкласни дейности по изобразително изкуство. Особености на различните форми за осъществяване на конвенционална и неконвенционална изобразителна дейност, материали, техники и изразни средства. Пленерът като форма за рисуване от натура и интерпретация различна и нова среда. Графити като вид изкуство, особености като идеология и изразни средства, приложението му в обучението в училище. Инсталация и перфърманс. Особености като вид неконвенционални изкуства. Арт педагогиката и интерпретацията в училище като форма на синтез. Проектът като форма за различни извънкласни дейности. Възможности за синтез с други учебни дейности. Екскурзията като форма на обучение. Посещение на интересни географски и архитектурни обекти, основа за създаване на интересни рисунки. Рисуване върху асфалт с различни материали и върху, предварително подготвени, основи от различни материали. Индивидуални и колективни рисунки. Моделиране и конструиране в природна среда с материали, подбрани от учениците, и изграждане на обемна или декоративна фигура по

техен избор. Особеностите на импровизацията в творческия процес. Творчеството на Кристо като модел за интерпретиране в извънкласната изобразителна дейност. Изобразителна дейност след посещение на художествена галерия или ателие на художник, възможност за обогатяване на художествената култура и практическите умения на учениците. Рисунка интерпретация след посещение на съответното място. Уършоп като форма за извънкласна работа в рамките на училището или населеното място. Съвместни прояви с школи по изкуствата по различни дейности от видовете изобразителни изкуства. Изработване на декоративни произведения, обемни или плоскостни, от събрани предварително растителни и други природни елементи. Анализ на произведения на изкуството и на детска рисунка в художествена галерия или по репродукция.

Технология на обучението: Обучението на студентите включва: лекции и практически упражнения. Упражнения са свързани със съдържанието на лекциите. В процеса на обучение се използват съвременни аудио-визуални средства за онагледяване на учебния процес /аспектът с диапозитиви, компютри и видеотехника с около 50 видеофилма и голям брой репродукции на художествени произведения и дидактически материали от подбрани студентски и детски рисунки/. Необходимо условие за усвояване на минимума от знания е задължителното посещение на лекциите и упражненията.

10. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ДИЗАЙН НА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ НА ДЕТЕТО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по учебната дисциплина „Психолого-педагогически дизайн на свободното време на детето” е насочен към изграждане на професионална педагогическа компетентност за ефективно планиране, организация и реализация на разнообразна дейност, свързана с пълноценното използване на свободното време на децата в условията на детската градина, училищната и извънучилищна среда. Важна задача в подготовката на бъдещите учители е да бъдат осъзнати, анализирани и интерпретирани в теоретичен и практически аспект съвременните измерения на „свободното време”. Курсът на обучение трябва да допринесе за ново педагогическо осмисляне на проблемите, свързани с реализацията и самореализацията на личността в условията на свободното от активни учебни занимания време. В този контекст акцентите в съдържанието на учебната програма по дисциплината „Психолого-педагогически дизайн на свободното време на детето” са: изграждане на култура на свободното време; планиране и осъществяване на богата, емоционално наситена, съобразена с интересите на децата и учениците, дейност в извънкласни и извънучилищни условия; създаване на модерно и педагогически

осмислено културно пространство за пълноценно използване на свободното време за цялостното личностно развитие на детето; изграждане на оптимални организационно-управленски модели за ефективна реализация на разнообразни дейности в свободното време на децата и учениците; формиране на умения и компетенции за ефективно прилагане на разнообразни форми, методи и средства за организиране на свободното от учебни занимания време. Акцент се поставя и върху специфичната функции, умения, компетенции, отношения, нагласи и позиции на педагога в ролята на аниматор при организирането на свободното време на децата и учениците от различни възрастови групи.

Съдържание на учебната дисциплина: Социални аспекти на организацията на свободното време. Съвременни модели за организация на свободното време. Психолого-педагогически аспекти на свободното време на детето. Състояние, структура, същност и съдържание на свободното време на детето в съвременните социални условия. Място и роля на държавните и обществените институции и организации за организирането на свободното време на децата и учениците. Партньорство и активно взаимодействие със семейството в организирането на свободното време на децата и учениците. Методи и форми за организиране на свободното време на деца в предучилищна възраст. Педагогическото взаимодействие в контекста на проблема за свободното време на детето в начална училищна възраст. Организационно-методически аспекти на възпитателната дейност през свободното от учебни занимания време. Педагогически измерения на професията на аниматора. Свободното време на децата в интеркултурна среда. Организацията на свободното време в контекста на проблема за интегрирането на деца със специални образователни потребности. Организацията на свободното време и превенцията на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост на студентите* – изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусии и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; разработване на учебни проекти. *За извънаудиторната заетост на студентите:* анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на модели за практически решения по разнообразни теми за организиране на свободното време; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

11. ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Здравни грижи”

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Лектор:

Доц. д-р Росица Дойновска, катедра „Здравни грижи”

E-mail: doynovska@swu.bg

35. Избираеми практикуми за V семестър

1. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДИАГНОСТИКА НА ОТНОШЕНИЕТО ДЕТЕ - ОКОЛЕН СВЯТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина “Педагогическа диагностика на отношението дете – околнен свят” е избираем практикум, включващ дейности на студентите, бъдещи детски учители, чрез които се продължава специализираната им подготовка в областта на психологията, социалното развитие на детето, педагогическата технология за опознаване на природата и социума. По същество диагностичните процедури имат задачата да проучат, разкрият, систематизират и анализират специфични педагогически явления и отражението им развитието на детето. Изучаването на детето от предучилищна възраст, като субект, развиваща се личност и индивидуалност предполага многопластови процедури, обхващащи целия спектър от реалности, свързани с детското развитие. Конкретно диагностиката на детското развитие и конкретно на отношението „дете – околнен свят“ във всичките му аспекти е сериозна задача за изследователите. Динамиката в естественото поведение на детето, както в ранна, така и в предучилищна възраст, спецификата на възприемане на околните влияния и въздействия, детските реакции, ползваните ориентири за адаптация в социума и към околните и възможностите за тяхната регистрация са причините, които налагат разностранни и комплексни проучвания. Диагностиката, в случая е насочена към проучване, разработване и прилагане на практика на методи за изучаване на някои психосоциални, индивидуални и групови характеристики на отношението „дете – общество“.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на учебната дисциплина “Педагогическа диагностика на отношението дете – общество” – предмет, обект, задачи. Необходимост от обособяване на научната област. Цели на диагностичните процедури. Анкетно проучване със студентите. Особенности в психосоциалното развитие на детето от 3 до 7 години. „Конструиране” на т.нар. „индивидуален профил“ на дете от предучилищна възраст и оформяне на типични характеристики – основа за диагностична дейност. Създаване на диагностична карта за проучване на детското развитие. Работа по групи. Дете, детство и общество – взаимодействия и специфика. Изследвания и тенденции - анализ върху казуси. Делови игри и разнообразие от ролеви позиции. Дете – детска група – взаимодействия и специфика. Изграждане на социално-педагогически профил на детската група. Решаване на казуси и анализ върху решения. Работа по групи. Специфични аспекти на взаимодействието „дете – общество“ Методи за диагностика на проблемните сфери (трудности) на отношението „дете – общество“ . Индивидуални проучвания на студентите, представяне на резултати и анализ. Очаквания, мотивация и нагласи на детето от предучилищна възраст относно взаимодействията в малките и големи социални общности. Работа на терен в детски градини, представяне на резултати и изводи. Създаване на ресурс от педагогически инструменти в отговор на детските очаквания, мотиви и нагласи. Проблеми на ценностната ориентация на детето от предучилищна възраст в общественото пространство – диагностика и решения. Предварителни проучвания по проблема.

Създаване план за обучителен семинар. Педагогическа диагностика на подготовката и готовността на детето за постъпване в училище – специфика, показатели и критерии. Разпознаване и анализ върху диагностични процедури по различни образователни направления и за различни възрастови групи. Работа с учебни помагала и тестове за диагностика, използвани в детските градини. Детето и възрастните – проблеми за диагностика. Метод „Лавина“ (Снежна топка) - метод за събиране на информация чрез натрупване на информация. Разкриване спецификата на преобладаващото мнение относно взаимодействието „дете – възрастни“ Оформяне на правила за взаимодействие – роля на педагога. Образователната среда в детската градина. Мозъчна атака - брейнсторминг – метод за генериране на идеи. Разкриване на възможностите за решение на актуални проблеми в интерактивната детска занималня. **Конкретна тема „Визия на интерактивната детска занималня“.** Медийното пространство в детската градина – представяне и анализ от обучаваните на телевизионни предавания и клипове за деца. SWOT – анализ. Интеркултурното образование в детската градина – диагностика на проблеми и нагласи. Оформяне на мрежа (паяжина) от значими за интеркултурността, обекти, субекти, ситуации, проблеми и пр., предвидени за възприемане и анализ от децата. Работа по групи и заемане на ролеви позиции по субекти от различни етнически групи. Детска субкултура – ресурси, нагласи и тенденции. Предварителни проучвания на терен и в медийното пространство. Диагностика на проблематиката. Изработване на идеен проект „Детската субкултура и детското развитие“. Създаване на център за дейност „Моята култура и субкултура“. Работа по групи. Педагогическа диагностика на т.нар. „социална недостатъчност“ в предучилищна възраст. Дефиниране на проблема. Планиране на изследване по темата „Самотата на детето“. Дискусия по проблема. Списък на възможните ситуации, предполагащи явлението „социална недостатъчност“. Планиране на дейности за преодоляване. Подготвяне на информационна листовка по проблема за родители. Предлагат се инициативи, провокиращи социалните емоции и процеси на приобщаване към условията на детската градина. Работи се на малки групи. Отношението „дете – общество“ Панелна дискусия – метод за обмен на мнения и търсене на решения на този сложен и комплексен проблем. Роля на семейството. Работа по групи и провеждане на интервю в групата. Всяка група получава специфична задача – част от общия проблем. Обобщават се резултатите.

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите - Изучаването на избираемият практикум “Педагогическа диагностика на отношението дете – общество” е свързано с активното участие на студентите в процедури по диагностика, интерпретация и обсъждането на резултатите в съответствие със целите на практикума и собствените изследвания. Участието на студентите е чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за работа в детската градина и пр.; решаване на практически задачи; участие със собствени изследвания по проблема; решаване на изследователски задачи по зададена и по собствена методика; обработка и анализ на експериментални данни; представяне на протоколи от провеждани изследвания върху проблеми, свързани с отношението дете - общество – възможности за актуално детско развитие в социалната среда, социална компетентност и просоциално поведение, социален статус, социални преживявания и пр. с анализ и изводи за педагогическата практика; представяне набор от методи относно диагностиката на отношението дете – околна свят. **За извънаудиторната заетост на студентите** – В началото на курса всеки студент получава проблем за

изследване. По време на практикума резултатите от самостоятелната работа се представят и обсъждат от всички студенти. В края на семестъра завършеното изследване (теория, инструментариум, резултати) се защитава.

2. ОПИТНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА РАБОТА ПО РОДИНОЗНАНИЕ И ПРИРОДОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Дисциплината запознава студентите с изключително важен аспект от работата по Родинознание и Природознание – възможността за извършване на самостоятелни и под ръководството на учителя наблюдения на обекти и явления в заобикалящия ни свят и реализиране на опитно-изследователска работа в клас и у дома. Разкриват се възможностите на тематичното учебно съдържание за фенологични наблюдения в природата, за водене на природен календар и свързаните с това подготовка, ръководство и методи и средства за отчитане на резултатите. Изяснява се значението на самостоятелната ученическа работа за полагане основите на редица качества като любознателност, самоконтрол, системен и причинно-следствен подход към природната и обществената среда; усвояване на трудови умения и засилена мотивация и интерес към обществено значими дейности.

Съдържание на учебната дисциплина: Продължителни наблюдения над промените в природата при обучението по Родинознание в I-ви клас. Продължителни наблюдения над промените в околния свят и дейността на хората при обучението по Родинознание – II клас. Извършване на продължителни наблюдения по Човекът и природата в III и IV клас във връзка с изучаване елементите на неживата природа и физико-химичните явления. Технологично-практически аспекти на продължителните наблюдения на обекти и явления от живата природа по Човекът и природата в III и IV клас. Природният календар и мястото му в обучението по Родинознание – I и II клас. Работата с природния календар при обучението по Човекът и природата – III и IV клас. Работа в учебно-опитното поле през есента – програмно съдържание по Природознание в I – IV клас. Опитно-изследователска работа в учебно-опитното поле през зимата. Работа в учебно-опитното поле през пролетта – програмно съдържание по природознание, подпомагащо практическите дейности. Изследователски задачи и практическа дейност в учебно-опитното поле през месец май. Възможности на живия свят за извършване на опитно-изследователска дейност. Наблюдения, експерименти и практическа дейност при извънурочната работа по Природознание и Родинознание.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Практическите упражнения се провеждат по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. Студентите участват с експозета и изказвания по възлови и проблемни въпроси. *Извънаудиторна заетост:* Самостоятелната подготовка предвижда и обхваща: педагогически проект; планиране на самостоятелната изследователска дейност на учениците (провокиране на интереса, подпомагане на учениците при

определяне на темата, целта, задачите, методите); подготовка на план-конспект за изнасяне на пробен урок; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

3. ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д.н. София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: В учебния курс се разглеждат същностните характеристики на интерактивните методи и спецификата им при използване в съвременната образователна среда. Курсът е предназначен за студенти от Бакалавърска програма „Предучилищна и начална училищна педагогика. В първата част се разкриват общотеоретическите и психологическите основи, както и спецификата на интерактивните методи като базисни за новата образователна парадигма. Особено внимание е отделено на структурата и видовете на интерактивните методи и техники, тяхната специфика и отликите им от традиционните такива. Вторият раздел на програмата е посветена на технологиите за използване на интерактивни дейности в хетерогенна образователна среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Конструктивистката теория в образованието. Специфика на интерактивния подход като образователна парадигма за преподаване и учене. Активни методи за учене – класификация и характеристики.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост на студентите:* Изучаването на учебната дисциплина „Интерактивни методи на обучение и възпитание е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и практическите заниания чрез: изказвания, допълващи разработения проблем; решаване на творчески задачи. *За извънаудиторната заетост на студентите:* След всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Два пъти през семестъра те предствят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

4. ПЪРВИТЕ ДНИ НА ДЕТЕТО В УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Педагогическият практикум „Първите дни на детето в училище”

конкретизира и разширява знанията и уменията на студента за теренна педагогическа дейност чрез диагностициране входно равнище на първокласника и професионални компетенции за изработване на педагогически профил и характеристика на ученика в първи клас.

Съдържание на учебната дисциплина: Теренна работа за педагогическо наблюдение на първокласника като готовност за обучение в училище през първия учебен ден. Теренна работа за педагогическо анкетиране на първокласника за социален статус и готовност за обучение в училище. Теренна работа за тестване и тест по математика на първокласника – входно равнище като готовност за обучение в училище. Теренна работа за тестване и тест по родна реч и комуникативни компетенции на първокласника – входно равнище като готовност за обучение в училище. Теренна работа за тестване и тест на първокласника за окръжаващата ги среда входно равнище като готовност за обучение в училище. Теренна работа за психолого-педагогически тестване и тест за възприятие, внимание, мислене, памет на първокласника в образователна среда и готовност за обучение в училище. Проучване на дидактическата характеристика на урока в първите учебни дни. Наблюдение на педагогическия процес. Психолого- педагогически профил и характеристика на първокласника като готовност за обучение в училище.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Практикумът се провежда в първите дни от началото на учебната година за първокласниците. За студентите той е организиран така, че времето на практикума (сутрин или след обяд – според учебните занятия на първокласниците) е освободено от присъствия в университета на лекционни и семинарни занятия. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: описание на опита на учител от началните класове в организиране отдиха на учениците; емпирично проучвания с извадка от 3 до 5 ученици по една от темите, които са предвидени в практикума; емпирично проучване сред извадка от начални учители за битуващата практиката по организиране отдиха на учениците.

5. ПРАЗНИЧНИ ДЕЙНОСТИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Практикумът обогатява познанията на студентите и възможностите им да структурират празника в естествената му фазова пулсация – почит към ценността и веселие. Обучението дава възможност за анализиране, сравняване и избор на модели, които да са в съответствие с целите и мисията на образователните институции – детска градина и училище. Формират се практически умения за създаване на сценарии за празнични дейности с деца и ученици, в които почитаната от общността ценност да бъде представена атрактивно.

Съдържание на учебната дисциплина: Значение на празника като универсална историческа и възпитателна необходимост. Празникът в детската градина и началното училище – механизми на установяване. Празникът – функции, фактори за стабилност

и изменчивост, характеристики. Традиция и иновации. Грешни подходи. Стереотипи. Обреди, празненства и театрализираны представления в детската градина и началното училище. Ролята на учителя в организиране празничната дейност в детската градина и началното училище. Празникът в детската градина – фази, ритъм, атракциони. Организация на празници и празнични дейности (събития и тържества). Драматургия на празника. Етапи в подготовката и реализацията на празничните дейности в детската градина и началното училище. Композицията като монтаж в сценария на празничните дейности. Техники на монтажа в сценария. Специфични изисквания при въвеждане на детето и ученика в роля, взаимодействие с партньор, взаимодействие с публика. Особенности на сценарно-режисьорската работа. Изработване на сценарий за празник в детската градина/началното училище.

Технология на обучението: Организацията на обучението по учебната дисциплина се осъществява на два основни етапа – подготвителен и изпълнителен. Предварителната организация на учебните дейности предполага, от една страна, планиране на действията на преподавателя, а от друга – подготовка на студентите за оптимално протичане на учебния процес /предварително поставяне на учебните задачи, разпределение на отговорностите на всеки студент при работа в екип и пр./

Извънаудиторна заетост: Състои се от: самостоятелна работа в библиотека, консултации с преподавателя, писмено разработване на задачи, теренна работа (събиране и обработване на материал), организация и провеждане на празник и празнична дейност (събитие и/или тържество).

6. ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ ЗА РАБОТА В МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл.ас. д-р Мирела Кючукова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: m.kuchukova@swu.bg

Анотация: В лекционния курс се разглеждат същностните характеристики на интерактивните методи и спецификата им при използване в мултикултурна образователна среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Мултикултурна класна стая. Специфики, ресурси, обекти на взаимодействие, комуникация. Понятие за интерактивните методи и техники. Основни характеристики и класификация. Принципи на приложение. Дидактически детерминанти за избор и съчетание на методите на обучение. Методи и техники за събиране на информация, приложими в мултикултурна среда. Игрови методи: ситуационни игри, и драматизация подходящи за мултикултурна стая. Дискусионни методи за работа в мултикултурна среда. Методи и техники за генериране на творческо обобщаване на идеи. Игрови методи: ситуационни игри, и драматизация подходящи за мултикултурна стая. Методи за ръководене на учебния процес в мултикултурната стая. Методи на конкретната ситуация – казуси, инциденти, ролеви игри за формиране на интеркултурна компетентност. Активизиращи игри, игри за запознаване, игри за коопериране. Игри за социализиране. Социално-психологически тренинг. Тренинг за формиране на интеркултурна сензитивност. Методи, за работа в мултикултурна среда, използвани в професионалното обучение.

Интерактивни методи за работа в мултикултурна среда включващи съвременни информационни технологии.

Технология на обучението: Аудиторна заетост (продължителност 30 часа) - Осъществява се чрез лекции. Използват се съвременни аудио-визуални средства за онагледяване. По време на упражненията участниците в курса подготвят и реализират с колегите в групата практически задачи по отделните елементи от учебното съдържание. **Извънаудиторна заетост** (продължителност 30 часа) - Самостоятелно се подготвя план-сценарий за едномедневен тренинг със студенти за формиране на интеркултурна сензитивност с използване на интерактивни методи и техники, съобразени с предметната област, в която всеки участник в обучението е специалист.

7. ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ТЕХНИКИ ЗА ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Георги Драчев, катедра „Изобразително изкуство”

E-mail: georgi_drachev@swu.bg

Анотация: Курсът по „Изобразителни техники за детската градина и началното училище“ има следната основна цел: да даде комплексни познания от областта на преподаването по изобразително изкуство, свързано с конвенционални и алтернативни подходи и програми, като: арт педагогика, проектна дейност и други. В практическия курс са включени дейности, свързани с новостите от методиката практиката за преподаване по изобразително изкуство, обяснени и анализирани са алтернативните програми, които могат да бъдат избрани и реализирани от учителски колективи по желание. Практическите упражнения са свързани с действащите програми и алтернативни новости, които могат да бъдат реализирани в практиката.

Съдържание на учебната дисциплина: Смесената техника като форма за стимулиране на въображението в предучилищната и началната възраст. Изпълнение на индивидуални и колективни рисунки по методиката на Джани Родари с използване на методи за стимулиране на въображението, като: метаморфоза и аглутинация. Апликацията и нейните разновидности като техника, използвана в обучението по изобразително изкуство в предучилищна и начална училищна възраст. Графични техники в обучението по изобразително изкуство за предучилищна и начална училищна възраст. Живописни техники в обучението по изобразително изкуство за предучилищна и начална училищна възраст. Техники от декоративното изкуство в обучението по изобразително изкуство за предучилищна и начална училищна възраст.

Технология на обучението: Обучението на студентите включва: практически упражнения. Съдържанието на часовете в практическите упражнения са свързани с решаване на методически проблеми, отразяващи новостите в методиката за преподаване на изобразително изкуство в предучилищна и начална училищна възраст. В процеса на обучение се използват съвременни аудио-визуални средства за онагледяване на учебния процес: голям брой репродукции на художествени произведения и дидактически материали от подбрани студентски и детски рисунки. Студентите имат възможност да участват в дискусии, свързани с лекционния курс, и да

изпълняват практически задачи, свързани с новостите от практиката в обучението по изобразително изкуство.

Задължителни дисциплини за VI семестър

36. ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА МУЗИКАЛНОТО ВЪЗПИТАНИЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Музика”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Доц. д-р Николина Кротева, катедра „Музика”

E-mail: nina_kroteva@swu.bg

Анотация: В курсът по „Теория и методика на музикалното възпитание“ са включени минимума базисни знания за музиката, които са свързани с учебното съдържание по музика в училище, както и методиката на тяхното разкриване пред учениците. Такива са знанията за тона и неговите качества, за музикалните елементи метрум, ритъм, темпо, лад, тоналност, интервали, гама, тризвучие, динамика, тембър, за изразните средства, музикалните форми, музикално-художественият образ и т.н. Студентите получават познания за музиката като изкуство – запознават се с музикалните елементи и изразните средства, с които се изграждат музикалните произведения; музикалната форма, в която се организира музикалното съдържание; същността на музикално-художествения образ и връзката му със заобикалящата действителност. Разглеждат се още формите на работа за развитие на музикалните способности у учениците, както и методиката на провеждане на музикалните дейности. Особено място заемат различните видове игри.

Съдържание на учебната дисциплина: Музикална система – звук и тон; качества на тона; слогови означения на основните степени; цял тон и полутон. Нотен запис – записване трайността и височината на тоновете. Знаци за алтерация. Знаци за съкращение на нотното писмо. Система за формиране на музикалните способности у учениците в начален етап на основната образователна степен – съдържание на уменията, знанията и компетенциите, които трябва да усвоят децата. Моделиране на музикалните елементи чрез различни видове задачи. Метрум, ритъм, темпо. Технология за формиране на метроритмичен усет. Интервали. Акорди. Формиране на тонововисочинен мелодически и хармонически слух. Лад. Гама. Тоналност. Формиране на ладов и ладотоналностен усет. Формиране на тембров и динамически слух. Музикално произведение – музикално съдържание и музикално-изразни средства. Видове музикални форми. Етапи при разработката на музикално произведение. Певческа дейност – място в музикалното възпитание и обучение на учениците в начален етап на основната образователна степен. Начини за подготовка на подрастващите за пеене (разпяване). Разучаване на песен. Пеене по ноти. Свирене с детски музикални инструменти – видове музикални инструменти; постановка на свирене; видове съпроводи. Алгоритъм на усложняване на уменията за свирене с детски музикални инструменти. Музикално-ритмични движения – значение за музикалното развитие на учениците, видове музикално-двигателни игри. Разучаване на музикална игра. Музикално-творчески дейности в урока по музика – видове, методика на провеждане на музикални импровизации. Организация на музикалното възпитание

на учениците в начален етап на основната образователна степен – организационни форми; годишно разпределение; планиране работата за урока по музика. Работа с учебника по музика.

Технология на обучението и оценяване: Аудиторна заетост – Осъществява се чрез лекции и хоспитиране. В лекционния курс се представят основните знания по теория на музиката и по методика на музикалното възпитание. В хоспитирането се разработват практически задачи за формиране на музикалните способности и провеждане на музикалните дейности. **Извънаудиторна заетост** – Студентите самостоятелно подготвят задачи за провеждането на основните музикални дейности съобразно зададената тематика и музикални произведения, включени в урока по музика. Разработват нагледни материали, необходими за илюстрация на произведенията или песните, които ще представят.

37. КОНСТРУИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Емилия Божкова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: em_bojkova@swu.bg

Анотация: Дисциплината предоставя специална методическа компетентност на студентите за работа с деца по образователно направление „Конструиране и технологии” в детската градина. Тематиката на курса отразява: взаимовръзката между играта, продуктивната активност и труда на хората и проекцията им върху когнитивната, манипулативната, практическата дейност на децата; мултисензорното стимулиране на детското учене при първоначалното използване на мануални технологии и изработване на разнообразни изделия; при запознаването с техниката – инструменти и машини, които децата срещат и използват като модели и играчки на транспортна, строителна техника и домашни уреди се интерпретират с функционалното им предназначение в живота на хората и като изисквания за безопасност; действени възможности за начално развитие на инициативността, предприемчивостта, на комуникационните и дигиталните компетентности на децата на този етап от развитието им; ефективни педагогически решения за развитие у децата на самостоятелност в конструктивно-техническите дейности, самообслужване и грижи за другите.

Съдържание на учебната дисциплина: Технологичната култура на децата в контекста на исторически и съвременни концепции за двигателния, когнитивния, социалния и емоционалния потенциал на децата от предучилищна възраст. Трудът и трудовото възпитание като ценност. Играта като предпоставка за усвояване на знания за труда като: човешка потребност, продуктивна дейност, начини за реализация на труда, единството на компонентите на трудовата дейност. Взаимодействие на игра – труд. Съдържателни параметри на ОН „Конструиране и технологии”. Форми на организация на дейността на децата по „Конструиране и технологии”. Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическата технология по КТ. Особенности на методите и похватите в обучението на децата по „Конструиране и технологии”. Признаци за педагогическа ефективност и технология при използването на сравнителен анализ на два обекта. Основни параметри и рационалност на хоризонталните и вертикалните връзки между образователните ядра. Предмет на продуктивните дейности

на децата. Технологии – видове, цел и резултат, етапи, материали, операции, инструменти. Транспортна, строителна и битова техника/домашни уреди. Комуникационни и дигитални умения в детска възраст. Детско творческо конструиране и моделиране. Допълнителни неформални обучителни структури, изграждащи технологична култура на децата от предучилищна възраст.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: Лекционния курс предвижда 1/4 от времето по всяка тема да бъде отделено за въпроси, дискусии и интеракции със студентите; използват се презентации и постери, блок-схеми, графични модели и тематична информация на различни носители; лекционният материал е отворен за адаптиране, с включването на допълнителни проблеми, интересувачи студентите. Практическите упражнения се провеждат в условията на реална детска градина. От студентите планират, организират и реализират педагогически ситуации по ОН „Конструиране и технологии” във всички възрастови групи. За целите на практическите упражнения студентите разработват предварително план-конспекти, технологична документация, прототипи на изделия. Студентите получават темите предварително и ги разработват в екипи от двама. Консултират се от преподавател и базов учител от ДГ. Практиката се наблюдава и конферира от групата студенти, приоритетно се използва дебрифинг. В обучението се използват на тренинг-техники, ситуационни задачи и ролеви игри; при изпълнението на задачите са равнопоставени самостоятелна и екипна работа. **За извънаудиторна заетост:** използват се самостоятелни и групови консултации, самостоятелни четения, проучвания, събиране на емпиричен материал, работа в конвенционална и дигитална библиотека, Интернет търсения, работа върху документация, оценяване на детски активности и проекти, подготовка на педагогически ситуации, изработване на прототипи на изделия.

38. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Учебният курс по “ПТТОБЕ в детската градина” е един от основоположните в професионално – образователната програма за подготовка на кадри в областта на предучилищната педагогика. Това се обяснява със социалната значимост на речта, нейната роля в системата на висшите психични функции, във формирането и развитието на личността на детето. Предучилищна възраст е сензитивен период за овладяване на речта в нейната комуникативна функция. Огромният скок в речевото развитие е белаян от сериозни затруднения и „грешки“. Познаването им от педагозите е предпоставка за превенция на грешките и използване на адекватни техники за корекция.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на ПТТОБЕ в детската градина. Цел, предмет, задачи, значение. Теоретични основи: методологическа, естествено научна, лингводидактична. Теорията за речта и речевата дейност като психологическа основа. Онтологични аспекти на ПТТОБЕ. Съвременен етап и

перспективни задачи. Теории за овладяване на езика и развитие на детската реч. Задачи, съдържание, значение на обучаващото въздействие по овладяване на родния език. Форми и средства за осъществяване на задачите. Методи и похвати. Сравнителен анализ на процесите на овладяване на родния език в предучилищна и начална училищна възраст. Организиране на езиковата среда и специфика на методическото ръководство на речевото развитие. Развитие и особености на свързаната реч през предучилищна възраст. Видове и форми на свързана реч. Педагогически технологии за формиране на диалогична свързана реч. Развитие на дискурса. Методика на формиране на монологична свързана реч: преразказ и разказ. Развитие на значението на думата. Особенности на речника при децата от предучилищна възраст. Задачи и съдържание на работата по обогатяване на детския речник. Педагогически технологии. Особенности в осъзнаване и усвояване на граматичния строеж на езика през ранно детство и предучилищна възраст. Педагогическа технология за развитие на граматически правилна реч. Основни закономерности в усвояването на говорна култура на речта. Задачи и съдържание на работата по развитие на говорната култура. Педагогическа технология за овладяване на говорна култура. Специфика на художественото възприятие на децата от предучилищна възраст. Формиране на поетичен слух. Педагогическа технология за работа с художествена литература в ранна и предучилищна възраст. Работа с паремии. Подготовката за ограмотяване в системата на педагогическо въздействие за овладяване на родния език в детската градина. Задачи и съдържание. Педагогическа технология за овладяване на фонетичното възприятие и подготовката за четене и писане. Работа с паремии в детската градина. Овладяване на метафорична реч. Приемственост и взаимодействие между технологичните модели на подготовката за ограмотяване. Диагностика на речевото развитие. Игрови технологии за развитие на детската реч. ТРИЗ като технология за стимулиране на речевото развитие.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – Лекциите се провеждат по класическия начин като студентите се запознават последователно с предвидения материал. Предвиждат се фронтални въпроси, диалог с по-активните студенти и аргументиране на техните становища. Те са богато илюстрирани с нагледен и словесен материал, който се представя с таблици, схеми, видеофилми и записи на детска реч. Практическите упражнения се провеждат като тренировъчни занимания в детска градина от самите студенти, като се консултират предварително с преподавателя.

Извънаудиторна заетост – Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всяко задание, изпълнено от студентите вкъщи (дидактични игри); самостоятелна работа по оформянето на реферати, конспекти на занимания.

39. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА МУЗИКАЛНИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студентите от специалност Предучилищна педагогика и чужд език. В него се разкриват общотеоретическите и психологическите основи на музикалното възпитание, проследява се развитието на музикалните способности и специфичните особености на музикалното развитие на децата от ранна и предучилищна възраст. Особено внимание е отделено на педагогическата система на музикалното възпитание, като в съвременна светлина са разгледани специфичността на педагогическото взаимодействие, модела и организацията на музикалнопедагогическата дейност на педагога, формите на организиране на педагогическото взаимодействие в процеса на музикалната дейност. Вторият раздел на програмата е посветена на педагогическите технологии за овладяване на отделните форми на музикалната дейност (възприемателна, изпълнителска, творческа), които създават оптимални условия за осъществяване задачите на музикалното възпитание на децата в първите седем години на техния живот.

Съдържание на учебната дисциплина: Психологически основи на музикалното възпитание. Същност и характеристика на музикалните способности и музикалността. Структура на музикалността в музикално-педагогическата литература. Концепция за изграждане на теоретичен модел на структурата на музикалността. Развитие и формиране на музикалните способности и музикалността. Развитие на музикалните способности в първите шест години от живота на детето. Поява и развитие на музикалните способности в първите шест години. Общи музикални способности. Специални музикални способности. Специфични особености на музикалното развитие на децата от ранна и предучилищна възраст. Развитие на общите музикални способности. Развитие на специалните музикални способности. Педагогическа система на музикалното възпитание. Специфика на педагогическото взаимодействие. Модел на музикално-педагогическата дейност на педагога. Организация на музикално-педагогическата дейност на педагога. Педагогически технологии за възприемане на музикалното изкуство. Психология на възприемане на музика. Участие на децата в дейността възприемане на музика. Педагогическа технология на музикално-изпълнителската дейност. Певческа дейност, вокално развитие, вокално възпитание. Формиране и развитие на способностите за точно интониране. Вокално-техническоразвитие на децата. Музикално-ритмична дейност, характеристика и основни задачи, видове музикално-ритмични движения. Свирене с детски музикални инструменти, характеристика и основни задачи. Музикално-творческа дейност. Психолого-педагогически проблеми на музикално-творческата дейност. Възможности за участие на децата. Педагогическа система. Приемственост в музикалното възпитание между семейството и детската ясла. Приемственост между детската ясла, детската градина и училище.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* на студентите: Изучаването на учебната дисциплина ПТГДМД е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и семинарните занимания чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; цялостно разработване на проблема от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр.; решаване на теоретични задачи; разработване и обсъждане на оригинални трудове; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация; участие със собствени изследвания, свързани с диагностиката на музикалността и музикалните способности;

представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове на музикални педагози; коментар на собствени изводи от ПТТДМД с отношение към педагогическата практика; включване на собствено изработени дидактични средства; представяне на собствено изработени модели за овладяване на музикалните дейности от децата. **За извънаудиторната заетост** на студентите: след всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Четири пъти през семестъра те представят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

40. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕОРИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА МАТЕМАТИЧЕСКИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина „Педагогически теории и технологии за овладяване на математически дейности“ включва знания от обща и възрастова психология, педагогическа психология, от дидактиката и от общата методика на обучението по математика. Основната му цел е да формира у студентите – педагози обобщени способности за самостоятелен анализ на научната литература по проблемите свързани с различните теории за генезиса на усвояване на основните математически понятия от децата – число, единица, броене, форма, фигура, пространство, време и методическите системи свързани с тяхното усвояване и да придобият умения творчески и иновационно да прилагат усвоените теоретични знания в конкретни педагогически ситуации.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи на обучението по математика в детската градина. Психологически особености на децата при формиране на математически представи. Дидактически основи на процеса по формиране на математически представи. Педагогическата ситуация в процеса по формиране на математически представи. Планиране и структуриране на план-конспекти за различни типове педагогически ситуации в детската градина. Образователни технологии за формиране на представи за естествените числа до 10. Образователни технологии за формиране на представи за аритметичните действия с естествени числа. Технологии за формиране на количествени представи у 3-5 годишните деца. Технологии за формиране на количествени представи у 5-7 годишните деца. Технологии за усвояване на геометрични знания. Формиране на представи за величини и измерване. Формиране на представи за пространствена ориентация. Формиране на времеви представи. Формиране на пропедевтични представи за текстовите задачи. Дидактични игри в процеса на формиране на математически представи.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на презентации и с приложение на различни интерактивни методи. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. *Извънаудиторна заетост*

(самостоятелна работа): изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове и контролни за работа с учениците; изработване на нагледни средства и дидактически материали и др.

41. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ

ECTS кредити: 3,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина „Теоретични основи на обучението по математика в началните класове“ включва изучаване на знания от психологията на обучението по математика (особености на познавателните процеси в начална училищна възраст – внимание, памет, мислене и др.); от дидактиката и от общата методика на обучението по математика като съдържание на обучение, методи на обучение, форми на обучение, средства на обучение и др. Така студентите придобиват знания за теоретичните основи на обучението по математика и умения за приложение и интерпретация при решаване на проблеми, отнасящи се до началното обучение по математика.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в методика на обучението по математика. Психологически основи на методиката на обучението по математика. Дидактически основи на методиката на обучението по математика. Математически основи на методиката на обучението по математика. Учебен процес по математика. Психолого-дидактически принципи на обучението по математика. Развиване на мисленето на учениците в процеса на обучението по математика. Мислене – същност и видове. Особенности на интелектуалното развитие. Похвати за развиване на мисленето. Развиване на когнитивните качества на учениците в процеса на обучение по математика. Цел и задачи на обучението по математика. Съдържание на обучението по математика – анализ на учебния план и учебните програми. Дидактическа осигуреност на учебно-възпитателния процес по математика - учебници, учебни тетрадки, албуми, нагледни средства и дидактически материали. Методи на обучението по математика. Организация на учебно-възпитателния процес по математика. Планиране. Организационни форми за реализиране на учебно-възпитателния процес – основни и неосновни. Типове и видове уроци. Редовната и системна проверка на знанията като средство за възпитаване и обратна връзка. Исторически аспекти на развитието на математиката като наука и учебен предмет. Текстовите задачи в началното обучение по математика (същност, видове, структура). Методика на обучение в решаване на текстови задачи. Методика за обучение в устно смятане (същност, похвати, организация, видове упражнения).

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с

подготовката на студентите по дисциплината. Студентите предварително разработват план-конспекти на уроци, които предстои да се апробират. Конфериране върху изнесените уроци, поставяне на темите за следващите наблюдения. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове и контролни за работа с учениците.

42. Избираеми теоретични дисциплини за VI семестър

1. ПРОГРАМИ ЗА ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasowa12@swu.bg

Анотация: Възможност за решаване актуалните проблеми на организацията на детските дейности в детската градина с оглед потребностите и равнището на развитие на децата от 3 до 7 години е изучаването на учебната дисциплина „Програми за възпитателна работа в детската градина”. Чрез нея се разкриват философията на нормативните документи (ЗПУО, Държавен образователен стандарт за предучилищно образование и др. стандарти, свързани с предучилищния сектор), регламентиращи работата, правата и задълженията на детския учител, изискванията към структурирането на програмното съдържание и спецификата на разпределението на деня на детето в детската градина.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на учебната дисциплина. Основания и необходимост от запознаване с програмната документация, регламентираща детските дейности в детската градина и развитието на детето от 3 до 7 години. Специфика на детството и необходимост от стандарти, свързани със съдържанието, организация и планирането на детските дейности в детската градина. Детската градина като образователна институция – мисия, организация, видове. ЗПУО и ДОС за предучилищно образование. Други стандарти. История и тенденции. Предучилищното възпитание и подготовка в България. Исторически преглед на Програмите за възпитателна работа в детската градина. Съвременни тенденции и същност на програмната документация. Програмна стратегия. Програмни системи – основни принципи и характеристики на предучилищния етап на образователната система – подготовка и прилагане в различните възрастови групи. Програмни системи – научен анализ, основни акценти, нормативни изисквания. Педагогически изисквания към съдържателната характеристика на програмните системи – роля за обогатяване на детското развитие. Програмни системи за подготвителната група на детската градина – роля за подготовката на детето за училище. Анализ по образователни направления в детската градина и предметни области в първи клас. Програмни системи за предучилищно образование в българските детски градини. Негативи и проблеми при прилагане на Програмните системи в детската градина. Програма „Стъпка по стъпка“ за детската градина. Визия, цели и технологични решения. Основни акценти –

индивидуализация, центрове за дейност, роля на семейството. Наблюдения и отчитане развитието на детето – методи и процедури. Алтернативни и авторски Програмни системи за работа в детската градина – Монтесори педагогика, Подходът Реджо Емилия и Валдорфска детска градина. Специфика. Педагогическите компетенции на детския учител и философията на програмните системи – възможности за творчески подход в процеса на педагогическото взаимодействие. Роля на педагогическия екип. Програмните системи и възпитателната дейност на детския учител в различните възрастови групи. Мониторинг върху резултатите от прилагането на различните Програмни системи в детската градина. Критерии за оценка на Програмните системи, Програмите за възпитателна работа в детската градина и семейството. Перспективи за развитие на Нормативните документи за предучилищно образование – Програмни стратегии и Програмни системи.

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите: Изучаването на учебната дисциплина “Програми за възпитателна работа в детската градина” е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и собствената изследователска дейност чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем и решаване на практически задачи. **За извънаудиторната заетост** на студентите – Реферирание на източници, представящи философията и спецификата на различните Програмни системи, функциониращи в детските градини. Анализ върху програмна документация за подготвителна група/клас. Изследвания с детски учители относно отношението, възможностите за подбор и приложение на различните Програмни системи.

2. РОДИТЕЛСТВОТО КАТО СОЦИОКУЛТУРЕН ФЕНОМЕН

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Снежана Попова, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Е-mail: snejy_popova@swu.bg

Анотация: Избираемата учебна дисциплина „Родителството като социокултурен феномен” заема съществено място в професионалната подготовка на бъдещите педагози. Чрез обучението по тази учебна дисциплина се подпомага и насочва изграждането на професионална компетентност, адекватна нагласа и личностна готовност на бъдещите педагози за справяне с многообразните професионални задачи.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на учебната дисциплина. Теоретични концепции за брака и семейството. Семейството като социална общност. Основни подходи за изследване на семейството. Създаване и развитие на семейството. Типологизация на съвременното семейство. Функции на семейството. Функциониране на семейството в условия на дестабилизиране на брачната институция. Същност и специфика на семейството като възпитателен фактор. Възпитателни взаимодействия в семейството. Детерминанти на възпитателните взаимодействия в семейството. Видове възпитателни взаимодействия в семейството.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – Използват се следните методи на обучение на студентите: разискване, дискутиране, диспутиране, обсъждане,

изложение, групово дискутиране, евристично беседване, брейнсторминг, чек-лист, дебатен метод, асоциативен метод, експериментиране, тестиране, моделиране, демонстриране, беседване, анализиране и обсъждане на проблемни ситуации, инсцениране на проблемни ситуации и др. **Извънаудиторната заетост** на студентите е 30 часа и се осъществява посредством: проучване на нормативната база, свързана с функционирането на образователната система; анализиране на специализирани научна литература по проблемите, които са предмет на обсъждане в лекционния курс; разработване на библиографски справки за теоретико-приложно изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати, доклади и есета; участие в проектно-базирани инициативи.

3. ДОЦИМОЛОГИЯ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Проблемът за оценяването на качеството в контекста на педагогическите реалности придобива все по-голяма актуалност предвид сложността на задачите, които поставя обществото пред съвременното образование. Модернизацията на българската образователна система неизбежно поставя въпроса за моделите, за взаимстването на опит и реформирането на образователната практика с оглед на реалностите в съвременния свят. Подготовката на бъдещите педагогически кадри изисква изграждането на представа за основните компоненти и функционирането на една съвременна система за оценяване (концепция, институции и регламенти, практика). Важна и амбициозна задача в процеса на педагогическата подготовка на студентите е запознаването с възможностите за модернизирани оценяването в българската образователна система, за изграждане на модел за сполучливо взаимодействие между традиционно и модерно, между национални приоритети и европейски образователни регулации.

Съдържание на учебната дисциплина: Социални аспекти на проверяването и оценяването. Системата за оценяване като функция на образователната система. Дейности и процедури за оценяване на резултатите на учениците. Варианти на оценяване. Форми на изпитване и оценяване. Тестове за изпитване и оценяване. Оценката на учебно-познавателната дейност на учениците. Контрол и оценка на професионалната дейност на учителя. Методи и техники за оценяване на учителите.

Технология на обучението: *За аудиторна заетост:* изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. *За извънаудиторна заетост:* анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДИАГНОСТИКА НА МУЗИКАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студентите от специалността Предучилищна педагогика и чужд език и Предучилищна и начална училищна педагогика. В него се разкриват общотеоретическите и психологическите основи на музикалното развитие, проследява се развитието на музикалните способности и специфичните особености на музикалността на децата от ранна и предучилищна възраст. Особено внимание е отделено на педагогическата система на художествено възпитание, като в съвременна светлина са разгледани специфичността на педагогическото взаимодействие, модела и организацията на естетическите дейности, застъпени в детската градина, формите на организиране на педагогическото взаимодействие в процеса на тези дейности. Вторият раздел на програмата е посветена на инструментариумът от изследователски методики за диагностика на общата музикалност и музикалните способности на децата от предучилищна възраст.

Съдържание на учебната дисциплина: Психологически основи на естетическото възпитание. Развитие и формиране на художествени способности у децата от предучилищна възраст. Развитие на музикалните способности в първите шест години от живота на детето. Развитие на изобразителните способности в първите шест години от живота на детето. Педагогическа система на музикалното възпитание. Педагогически технологии за овладяване на изобразителните дейности. Педагогическа технология на музикално-изпълнителската дейност. Художествено-творческа дейност. Приемственост в естетическото възпитание между семейството и детската ясла. Приемственост между детската ясла, детската градина и училище

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите: Изучаването на учебната дисциплина ОМР е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и семинарните занимания чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; решаване на теоретични задачи; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове на музикални педагози. За *извънаудиторната заетост* на студентите: след всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Четири пъти през семестъра те представят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

5. ТЕКСТОВИТЕ ЗАДАЧИ В НАЧАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Обучението по дисциплината „Текстовите задачи в началното обучение по математика“ включва изучаването на текстови задачи (аритметични и геометрични) – тяхната същност, структура и функции; овладяване на методическата система за изграждане на умения у учениците от началните класове за решаване на текстови задачи. Студентите придобиват знания за теоретичните основи на обучението в решаване на текстови задачи и за значението им при усвояване на математическото учебно съдържание.

Съдържание на учебната дисциплина: Текстовите задачи – същност, структура и функции. Класификация на текстовите задачи. Процесът на решаване на текстови задачи – същност и структурни особености. Подходи за обучение в решаване на текстови задачи. Методическа система на обучение в решаване на текстовите задачи в началните класове: цел, съдържание, форми, похвати, средства на обучението в решаване на текстови задачи.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. Студентите предварително разработват конспекти за семинарните упражнения. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове и контролни за работа с учениците; изработване на нагледни средства и дидактически материали и др.

6. ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ СТРЕС НА УЧИТЕЛЯ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail:

Анотация:

Съдържание на учебната дисциплина:

Технология на обучението:

7. ДИСКУРСИВНИ УМЕНИЯ В ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Учебната програма включва знания за същността на комуникативно речевата компетентност на децата въз основа на водещия комуникативен подход към развитието на детската реч в предучилищна възраст. Основно място е отделено на уменията за изграждане на текст /диалогичен и монологичен/ като изключително необходими и важни в общото речево развитие. Анализира се спецификата на детската словесно творческа дейност, реализирана във формите на монологичната свързана реч.

Съдържание на учебната дисциплина: Специфика на детското художествено възприятие. Възможности за развитие на поетичен слух и словесно-творчески умения. Проблемът за текста и дискурсивните умения в лингвистичната и педагогическата литература. Психо-лингвистични и лингвистични особености на детските текстове. Идеите на Дж. Родари за стимулиране на детското съчинителство. Технологичен модел за формиране на словесно-творчески умения-етапи. Подготвителен етап на стимулиране на фантазията: игри-загадки пантомима, комуникативно –ролеви игри и етюди. Етап на наблюдение възприемане и анализ на комуникативни актове и текстове с различна комуникативна ориентация. Образно-схематичното моделиране на текстове-предпоставка за осъзнаване структурата на текста и подготвителен етап към съчиняване. Морфология на приказката-картите на Проп. Етап на репродуктивно-продуктивна дейност на основата на възприети текстове. Текстобразуване с помощта на сетивни опори: играчки, картини схематизирани изображения, сенков театър, натурални обекти. Театрализираната игра/театър на маса, куклен театър, игра – драматизация/. Повествователни текстове по личен и колективен опит и преживявания. Груповото съставяне на писма –ориентация във формата на писмената реч. Разказване по словесна опора-част от текст, опорни думи тема колективни текстове. Методики за диагностика на съчинителските способности и на уменията за изграждане на различни функционално-смислови типове текст.

Технология на обучението: Извършва се съгласно действащия учебен план – лекции, групирани в блок по 2 часа. По време на всяка лекция студентите могат да се консултират с преподавателя и да представят самостоятелни реферати. Лекциите се провеждат по класическия начин като студентите се запознават последователно с предвидения материал. Предвиждат се фронтални въпроси, диалог с по-активните студенти и аргументиране на техните становища. Те са богато илюстрирани с нагледен и словесен материал, който се представя с таблици, схеми и записи на детска реч. Форми за извънаудиторна заетост: самостоятелната работа е свързана с изучаване на научна литература в областта на общуването и комуникацията, развитието на речта, подготовка на реферати, доклади, съобщения, анотации и рецензии.

8. ПЕДАГОГИЧЕСКА КОНФЛИКТОЛОГИЯ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Конфликтологичната култура се очертава като ключова характеристика за професионалната реализация на педагога и разрешаването на сложните задачи на съвременната педагогическа практика. Особено място и роля придобива конфликтологичното образование на всички степени и нива на образование. Това е знание от нов тип, което позволява на обучаваните преди всичко със собствени сили и средства да прогнозира, предотвратяват, регулират и управляват социалните конфликти. Съдържание на учебната дисциплина: Модел за формиране на кооперативни навици за сътрудничество и взаимопомощ в детската група. Игрови техники за изграждане на експресивно-комуникативни умения, умения за самоконтрол и способност за емпатия у децата в детска възраст. Педагогът – консултант и семейната възпитателна среда. Равнища на реализация на посредническата функция на педагога. Транзакционен анализ на педагогически ситуации. Игротерапия и арт-терапия на конфликтното поведение. Учителят - медиатор в конфликтна ситуация. На моделирането в конфликтологията: анализ на педагогически казуси, сценки с вариативен край, ролеви игри. Техники за диагностика на причините за недIALOGичност и конфликти в процеса на педагогическото взаимодействие. Формиране на умения за договаряне при спор в педагогическата сфера. Педагогът – фасилитатор на позитивното общуване в детската група. Анализ на необходимите комуникативни умения. Технологични модели за обучаване на студентите в навици за медиаторство. Условия за ефективно посредничество.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – При изучаване на курса се прилагат практически занимания и форми за извънаудиторна дейност. Практическите упражнения се провеждат под формата на дискусия по предварително зададени теми и тренингови форми. Студентите се запознават последователно с предвидения материал. Предполага се разглеждане на теоретични проблеми на основата на изучаване на научна литература в областта на педагогическата конфликтология, анализ на анотации, реферати, доклади, съобщения, подготвени от студентите. Практическите занимания са илюстрирани със словесен материал /казуси/, който се подлага на анализ. Предвиждат се фронтални въпроси, диалог с по-активните студенти и аргументиране на техните становища. **Извънаудиторна заетост** – Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: работа по оформянето на реферати, конструиране на казуси с педагогическа намеса за разрешаване на конфликти.

9. ИНОВАЦИИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО РОДИНОЗНАНИЕ И ПРИРОДОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина дава на студентите по-нов и съвременен поглед върху мястото, ролята и специфичното значение на учебните предмети от цикъла Родинознание и Природознание (Родинознание, Човекът и природата, Човекът

и обществото) за обучението, развитието и социализацията на ученическата личност. По-подробно се изясняват проблемите на тези учебни предмети и се анализират актуалните възгледи за усъвършенстването им, като се прави преход от традиционното към идеи и възможности за оптимално и модерно обучение. В тази връзка се разкриват подробно насоките за съдържателно и процесуално усъвършенстване, като се акцентира на личностно-действието, хуманно и екологично отношение и насоченост към полагане основите на социалната компетентност на учениците. Предлага се и концептуално-действиен модел на обучение с изменяща се структура и съподчиненост и взаимна свързаност както на хоризонтално равнище, така и във вертикално отношение (изграждане на по-обобщен и цялостен поглед върху света, работа в колектив и с променящи се позиции и смислово-ценностно вграждане в социални структури).

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи на обучението по Родинознание и Природознание. Съвременни подходи за съдържателно усъвършенстване на обучението по Родинознание и Природознание. Подходи за процесуално усъвършенстване на обучението по Родинознание и Природознание. Недостатъчност на съществуващите възгледи и реализиране на оптимален модел на обучението и акценти и насоки за създаване на нов функциониращ модел; принципи за конструиране на отделните структурни компоненти. Концептуално-действиен модел на обучението по Родинознание и Природознание. Интегриране на познавателни ядра – базисни съдържателни компоненти, хоризонтална и вертикална интеграция на учебното съдържание. Овладяване на общоучебни умения и специфични умения, изграждащи се чрез учебните предмети от цикъла Родинознание и Природознание. Изграждане на смислови спирали, схеми и сценарии в учебно-възпитателната дейност. Съставяне на модели и моделиране. Разграждане на различни форми на проблемно учене и изследователска активност. Субектно-обектна мобилност на ученика и постоянна смяна на заеманите позиции в обучението. Съставяне на екологически карти и схеми на обкръжението на ученика. Въвеждане на кооперативни (екипни) и конкурентни форми на учебна дейност. Познавателно-действио и смислово ценностно „овладяване” на социални структури. Диагностика на личностно-ценностното развитие на ученика и оценка на социалната му компетентност.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като лекция, беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. Студентите участват с експозета и изказвания по възлови и проблемни въпроси от лекцията. След всеки пет лекционни въпроса се правят тестове, целящи да проверят как се възприема и осмисля от студентите учебния материал, както и да дадат на преподавателя обратна информация за качеството на лекциите. **Самостоятелната подготовка** предвижда и обхваща: педагогически проект: планиране на самостоятелната изследователска дейност по възлов тематичен въпрос; подготовка на самостоятелен вариант за обучаващ модел; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

10. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДИАГНОСТИКА НА МАТЕМАТИЧЕСКИТЕ СПОСОБНОСТИ

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Вид на изпита: писмен

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина „Педагогическа диагностика на математическите способности» включва изучаване на същността и структурата на математическите способности на учениците в начална училищна възраст; запознаване с разнообразни методики за диагностицирането им; усвояване на основни методически технологии за развитие на отделните структурни компоненти; натрупване на знания и опит за измерване на математическите способности. Студентите трябва да придобият знания от теорията на способностите; да овладеят методи с помощта на които успешно да решават възникващите в учебно-възпитателната практика проблеми, свързани с развитието на математически способности у учениците в начална училищна възраст.

Съдържание на учебната дисциплина: Проблемът за математическите способности в съвременната психолого-педагогическа литература. Обща характеристика на математическите способности. Същност на математическите способности. Математическите способности като фактор в структурата на интелекта. Математическите способности като самостоятелна система. Структура на математическите способности на учениците от началните класове. Основни компоненти. Теоретичен модел. Диагностициране на математически способности на учениците от началните класове. Система от процедури. Учебното съдържание по математика за развитие способностите на учениците от началните класове. Педагогическият опит. Положителни страни. Слабости и грешки. Методическа система за развитие на математически способности – цел, съдържание, средства, методи, организационни форми на обучение. Методически технологии за развитие на математически способности при: усвояване на аритметичен, алгебричен, геометричен материал. Измерване на математически способности.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. Студентите предварително разработват конспекти за семинарните упражнения. *Извънаудиторната заетост* (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове и контролни за работа с учениците; изработване на нагледни средства и дидактически материали и др.

Избираеми практикуми за VI семестър

1. ПРАВОПИС

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: текуща оценка

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Факултет по педагогика

Лектор:

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Вид на изпита: текуща оценка

Гл. ас. д-р Наделина Иванова, катедра „Български език”

E-mail: nadelina_ivanova@swu.bg

Анотация: Курсът по учебната дисциплина „Правопис“ е организиран в 45 часа практически упражнения, формиращи аудиторната заетост, и 45 часа извънаудиторна заетост. Той е създаден, за да припомни основни правописни правила на студентите, така, че да умеят да коригират собствените си грешки и да попълнят пропуските си в областта на българския правопис.

Съдържание на учебната дисциплина: Правопис. Правописни реформи. Основни правописни принципи. Правила за писане на променливо Я, за групите *-ър/-ръ* и *-ъл-лъ*. Правила за писане на двойни съгласни и на непостоянно Ъ. Правила за писане на пълен и на кратък определителен член. Правила за образуване на бройна форма и употреба на т.нар. мъжколична форма при числителните. Правила за употреба на главни букви в официални обръщение и в различни видове жанрове от деловата кореспонденция като заявление, молби, официални писма и декларации. Правила за употреба на главни букви в несвързан текст. Употреба на главни и малки букви в свързан текст. Слято, полуслято и разделно писане - част първа. Слято, полуслято и разделно писане – част втора. Употреба на запетая в простото и сложното изречение. Синтактично съгласуване.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* е съставена от практически курс с хорариум 45 часа практически упражнения. Провеждането на занятията не се различава коренно от вече утвърдените в учебния процес методи и похвати, като то предвижда използването на богат илюстративен материал, систематизиращ тип информационни материали, обслужващи учебния процес, и пряко наблюдение върху текстове, отразяващи тематичния обхват на избираемата дисциплина. *Извънаудиторната заетост на студента:* самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; подготовка за семинарното занятие; подготовка за контролна работа; писмено разработване на задачи и теми (реферати), поставени от преподавателя; теренна работа (събиране и обработване на материал)

2. ПЕДАГОГИКА НА ТВОРЧЕСКОТО РЕШАВАНЕ НА ИЗОБРЕТАТЕЛСКИ ЗАДАЧИ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: ТРИЗ (теория за решаване на изобретателски задачи) е система от логически крачки и методи с помощта, на които могат да се решават проблеми и задачи, възникващи пред човека във всяка една сфера на неговата дейност. Това е методология, позволяваща с помощта на добре формализирани и отработени похвати да се намерят решения (на равнището на *know-how* и на пълноценните открития) на проблеми в най-различни сфери в това число и в педагогиката и образованието. ТРИЗ

съдържа висок потенциал за адаптиране към педагогическата практика в две насоки: а. като път за повишаване на ефективността на педагогическата практика и б. като път за формиране на творческите способности на децата от предучилищна и начална училищна възраст. Основното достоинство на ТРИЗ е нейната универсалност. Нейната основна характеристика е в комплекта от универсален инструментариум за ефективно решаване на сложни проблеми, конфликти и безизходни ситуации. Курсът предвижда развиване на творческите способности на студентите и изграждане на техните умения да прилагат ТРИЗ в педагогическия процес в детската градина.

Съдържание на учебната дисциплина: Същност, цел и задачи на ТРИЗ. Характеристика на творческата личност. Психологическа и концептуална основа на ТРИЗ. Алгоритъм за решаване на творчески задачи. Форми на организация на ТРИЗ. Принципи за водене на заниманията с ТРИЗ. Същност на изобретателската задача. Изобретателската задача като комплекс от задачи. Варианти за решаване на творчески задачи. Инерция на педагогическото мислене. Принципи за подбор на игрите, задачите и упражненията. Съставяне на разказ по картина с преобразуване на обектите. Съставяне на гатанки и метафори по картина. Методика на работа с децата. Описание на възприемането на обекти от картината чрез доминирането на различни сетивни органи. Методика на работа с децата. Описание на взаимовръзките между различни обекти в картината. Основни похвати на ТРИЗ. Правила за оценка на резултатите от ТРИЗ. Изобретателските задачи - метод за формиране на детето като субект на творческа дейност. ТРИЗ в математическите игри. ТРИЗ в компютърните игри и интернет.

Технология на обучението: Практикумът се провежда чрез съчетаване на традиционни методи и похвати и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социалнопсихологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод, мозъчна атака. Тяхното съдържание разчита на богат нагледен илюстративен и демонстрационен материал. *Извънаудиторната заетост* се организира самостоятелно от студентите. Извършеното от тях се оформя творчески и се представя на преподавателя в приемното му време. Извънаудиторната заетост е построена на основата на провокирането на активността на студентите: а. чрез формиране на собствените им способности за решаване на изобретателски задачи (като част от формирането на педагогическото им майсторство) и б. чрез формирането на техния интерес към създаването на изобретателски творчески задачи, предназначени за деца от предучилищна и начална училищна възраст.

3. ТЕХНОЛОГИЯ ЗА РАБОТА В РАЗНОВЪЗРАСТОВА ГРУПА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Един от специфичните проблеми на предучилищната педагогика е организацията и функционирането на т.нар. смесени или разновъзрастови групи. Двете понятия имат обаче различна смислова характеристика, поради което правомерно е използването на второ – т.е. разновъзрастова, поради факта, че групата се оформя на

основата на различията във възрастта на децата. Този показател всъщност определя и спецификата на работа в детската група – децата на различна възраст имат различни потребности, както и различно равнище на психично и социално развитие и пр. В този контекст професионалното изграждане на детския учител предполага запознаване с многообразието от актуални общо и специфични педагогически, методически и социално-психологически теории и концепции, свързани с работата в предучилищните заведения, включително в разновъзровостите групи. Важно е да се отчита, че организацията на всяка от дейностите в разновъзровостите детски групи е следствие от нормативни документи, особености и перспективи в развитието, възпитанието и социализацията на детето, перманентното усъвършенстване на педагогическата наука и изискванията на социалната среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на учебната дисциплина. Динамика в развитието на детето от 3 до 7 години. Разновъзровостата група като детското общество, социална общност и група за учене – специфика на детските взаимодействия в групата. Съвременни педагогически изисквания за взаимодействия в разновъзровостата детска група. Многообразие и сравнителен анализ на Програмните системи за предучилищно образование в България и по света. Типови педагогически технологии за организация на детските дейности в разновъзровостите детски групи. Технология за организация на детската игрова дейност в разновъзровостата група. Технология за организация на детската познавателна дейност в разновъзровостата група. Технология за организация на детската творческо-продуктивна дейност в разновъзровостата група. Екипно разработване на проект за работа в разновъзровостата детска група. Педагогическа обосновка на детското общуване и поведение в разновъзровостата група. Мониторинг върху равнището на развитие на децата в разновъзровостата група. Образователната среда за работа в разновъзровостата детска група. Психо-педагогически компетенции на детския учител за организация на дейностите в разновъзровостата група. Наблюдения и отчитане развитието на детето – критерии, техники, анализ на информацията – съставяне и анализ върху формуляр за наблюдения.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост на студентите* – изучаването на учебната дисциплина – избираем практикум “Технология за работа в разновъзровостата група” е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемните сфери чрез: **изказвания**, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосновано насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за работа в разновъзровостата детска група и пр.; решаване на практически задачи; разработване на собствени модели за оригинални; програми за възпитателна работа в разновъзровостите детски групи; представяне на протоколи от наблюдавани педагогически ситуации в разновъзровостите детски групи и пр. *Извънаудиторна заетост на студентите* - Студентите представят 2 пъти през семестъра разработените от тях материали, предвидени за самостоятелна или извънаудиторна дейност.

4. МАТЕМАТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА НА ДЕЦАТА ЗА УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: т.о.

Методическо ръководство:

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Вид на изпита: писмен

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Изучаването на учебната дисциплина „Математическа подготовка на децата за училище” цели да запознае студентите с въпросите на математическата подготовка по отношение на целите и задачите, съдържанието, методите, формите и средствата на обучение в детска градина и начално училище. В процеса на реализиране на посочената цел студентите ще разгледат и анализират тесните връзки и взаимоотношения, които съществуват между математическото обучение в детската градина и обучението по математика в началните класове. Ще усвоят знания за методите на осъществяване на пълноценна подготовка по отношение на математическите знания на децата в детската градина. Също така ще придобият умения за разработване на инструментариум, с който да се проучат математическите знания и умения на постъпващите в училище първокласници.

Съдържание на учебната дисциплина: Математическо обучение. Исторически поглед върху обучението по математика при малките деца. Теоретични основи на математическата подготовка на децата в детската градина. Специфика на процеса по математическа подготовка на децата в детската градина. Осъществяване на математическа подготовка по отношение на целите и задачите на обучение. Осъществяване на математическа подготовка по отношение на подбора и структурата на учебното съдържание. Осъществяване на математическа подготовка по отношение на методите, формите и средствата на обучение.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Темите за лекционните занятия се представят на студентите в интерактивна форма. Съдържателната страна на всяка теоретична лекция се подлага на дискутиране и проблематизирана. Анализира се частният проблем, който е предмет на съответната лекция и се разглеждат добри практики в сферата българския и чуждестранен опит. *Извънаудиторна заетост (самостоятелна работа):* Самостоятелната подготовка предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел обсъждането им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове за работа с учениците; изработване на методики за проучване на математическата подготовка на децата за училище и др.

5. ОРГАНИЗИРАНЕ ОТДИХА НА ДЕЦАТА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
E-mail: tvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Практикумът по организиране отдихът на децата запознава студентите на практическа основа със същността и особеностите на педагогическия

процес в училище в условията на организиран отход извън училището (лагери, почивни станции, екскурзионни летувания).

Съдържание на учебната дисциплина: Свободното време на учениците: измерения и педагогически проблеми. Отдихът на учениците: нормативни, здравни, финансови и педагогически аспекти. Предварителна подготовка за организиране отхода на учениците. Педагогически планиране и осигуряване на дейностите по време на отхода на учениците. Клубна организация на дейността по време на отхода на учениците. Практическа работа в тематични клубни форми по интереси. Работа в комплексни форми по интереси.

Технология на обучението: По време на *практическите занятия* основно се използват групови форми на работа: студентите работят в екипи, като се структурират съобразно избраните форми на работа и решаваните задачи. При завършването на практикума екипите фронтално и „пред публика” представят и защитават идеите си за дейността, която ще организират в лагерни условия, начините на осъществяването ѝ, необходимите материали и средства. Естеството на решаваните задачи (изграждането на практически умения) предполага използването на богата гама от евристични методи за работа в екип: евристична беседа, мозъчна атака, синектика, „метод на експертни оценки”, метод „635”. *Извънаудиторна заетост* (самостоятелна работа) предвижда: подготовка на художествено-литературни материали, подходящи за работа в организиран отход с учениците; емпирично проучване на интересите на учениците за дейностите, които очакват, при евентуално отиване на лагер на море или планина.

6. ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА В ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Курсът дава възможност на студентите да овладеят практически умения за планиране, организация и провеждане на възпитателната работа в детската ясла. Съдържанието на практическите упражнения е разработено в съответствие с тезата, че ранното детско развитие включва физическото развитие и здраве, познавателното и езиковото развитие, както и придобиването на важни социални и емоционални умения. При подготовката на програмата са използвани най-новите изследвания за развитието и ученето през ранното детство (UNICEF за България и International Step by Step Association).

Съдържание на учебната дисциплина: Упражнения за психодиагностика на ранното детско развитие. Изграждане на стимулираща среда. Организация и методика на провеждане на процесите (сън, хранене, тоалет). Педагогически взаимодействия за подкрепа на овладяването на практическите действия с предметите и развитие на детската игра. Развитие на речта в ежедневно общуване и чрез специално организирани игри и педагогически ситуации. Игри и занимания за развитие на познавателната дейност. Развитие на способността за наблюдение. Игри и занимания за развитие на сензорните способности и движенията (физическо възпитание и изобразителна дейност). Игри и занимания със строителен материал, пясък и вода.

Музикално-възпитателни игри и занимания. Организация на детски празник. План-сценарии на детски празник.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост*: практически упражнения. *Извънаудиторна заетост* на студентите: Работа с книгата за учителя и методическото ръководство по педагогическата система, по която се работи в базовата детска ясла/градина. Проучване на добрия педагогически опит, отразен в интернет-пространството, и създаване на идеи за творческото му прилагане.

7. ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Здравни грижи”

Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

Лектор:

Доц. д-р Росица Дойновска, катедра „Здравни грижи”

E-mail: doynovska@swu.bg

Анотация: Дисциплината дава знания и изгражда умения за оказване на първа долекарска помощ при наранявания, счупвания, кръвотечения, изгаряния от различни агенти (термични, химически), при поражения от електрически ток, ухапвания от насекоми, при застрашаващи живота нарушения в дишането и кръвообращението и др. Обучава студентите в правилата на десмургията и начините на сортировка на пострадалите. Запознава ги с описите на аптечките или аптечните чанти. Обучава ги в поведение на безопасност при оказване на помощта към пострадалите деца и самите тях. Запознава ги с триажните системи за сортиране на пострадали.

Съдържание на учебната дисциплина: Правила за оказване на първа долекарска помощ – нормативни постановки. Медицинска сортировка – определение, видове – вътрешнопунктова, междуболнична, евакуационно – транспортна сортировка. Фрактури, десмургия. Обработка на рана. Първа долекарска помощ при наранявания и счупвания, при кръвотечение, при изгаряния (термични, химически), при измръзване. Ухапвания от насекоми. Първа долекарска помощ при въздействие на електрически ток върху човека, при слънчев и топлинен удар, при попадане на чуждо тяло в окото. Животозастрашаващи състояния. Първа долекарска помощ при Кръш – синдром. Шок, при състояния на безсъзнание, при застрашаващи живота нарушения в дишането и кръвообращението.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост* – практически упражнения в специализирани учебни кабинети. Самостоятелна работа – демонстрация на заучените техники на оказване на първа долекарска помощ при различни ситуации. *Извънаудиторна заетост* – самостоятелната подготовка предвижда: подготовка за практическите занимания чрез индивидуално отработване на заучените правила за оказване на ПДП; разработване на предварително зададени теми с практическа насоченост; консултации с преподавателите; работа в библиотека; работа в Internet.

Задължителни дисциплини за VII семестър

44. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Ива Стаменова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ivona07@swu.bg

Анотация: Езиковото и литературното обучение имат ключова роля в цялостното социално-психично развитие на подрастващите, поради което са важна част от системата на обучение в училищата. Ето защо и Методиката на обучение по Български език и литература има изключително значение за подготовката на бъдещите начални учители. Тя е педагогическа наука, има теоретичен и приложен характер.

В началния етап на основното образование езиковото и литературното обучение на учениците се реализират в рамките на комплексния учебен предмет Български език и литература. Основа за тяхното ефективно осъществяване е началното оgramотяване (овладяването на четенето и писането като речеви дейности), за провеждането на което студентите придобиват компетентности в отделна учебна дисциплина. В представената учебна програма са застъпени останалите три дяла на дидактиката на български език и литература: методика на езиковото обучение, методика на обучението по литература (четене), методика на обучението по развитие на устната и писмената реч.

Съдържание на учебната дисциплина: Методиката на обучение по български език и литература в началните класове като самостоятелна наука. Източници, връзка с други науки и значение. Специфика на учебния предмет Български език и литература (Четене) в началните класове – цел, задачи, съдържание на обучението по български език и литература. Принципи и подходи в обучението по български език и литература. Художествената литература като учебен предмет в първи – четвърти клас. Учебно-възпитателният процес по литература в първи-четвърти клас. Работа с художественото произведение в началните класове. Специфични особености в методическата работа при четене на литературни произведения от различни жанрове – приказка, разказ, басня, стихотворение. Извънкласното четене – специфика, цел, задачи. Особенности на съвременното езиково обучение в първи-четвърти клас – цел, задачи, планиране. Формиране на начални граматически понятия. Урокът в началното езиково обучение – изисквания, методически анализ. Организация на самоподготовката на учениците. Обучението по правоговор, правопис и пунктуация в началните класове. Теоретически основи на работата за развитие на устната и писмената реч на учениците. Лексикално и синтактично равнище на работа за развитие на речта. Формиране на понятие за текст; комуникативноречеви умения, жанрова и стилистична диференциация на детската речева изява. Преразказът и съчинението в обучението на учениците в I – IV клас по развитие на речта. Вътрешнопредметни връзки в обучението по Български език и литература в началните класове.

Технология на обучението: *Организация на аудиторната заетост* – Формите за организация и провеждане на обучението по дисциплината са лекции и практически упражнения. В началото студентите се запознават с учебната програма и с начините за провеждане на текущия контрол и писмения изпит. *Извънаудиторната заетост на студента се състои от:* самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; подготовка за лекционно занятие; подготовка за контролна работа;

разработване на план-конспекти и подготовка на дидактични материали за български език и литература; разработване на курсова работа.

45. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: В процеса на изучаването на курса по „Методика на обучението по математика в началните класове“ студентите, опирайки се на знанията си по математика, психология и дидактика се запознават със специалните и частните методически въпроси: с методиката на обучението на учениците от началните класове в решаване на текстови задачи, с методиката за изучаване на мерките и действията с именувани числа, с методиката за формиране на понятията за естествени числа и др. Усвояват и редица методически умения: умения за анализ на учебното съдържание, умения за подбор на учебни задачи и подходящи похвати и форми за тяхното решаване, умения за планиране на учебно-възпитателната работа, умения за наблюдаване и анализиране на работата на учителя и учениците по време на урока, умения за осъществяване на учебно-възпитателния процес по математика и др.

Съдържание на учебната дисциплина: Специални въпроси на методиката на обучението по математика в началните класове: Методика за запознаване на учениците с текстови задачи. Класификация. Обучение на учениците в решаване на обикновени и съставни текстови задачи. Решаване на задачи по няколко начина. Нагледни средства. Методика за обучение на учениците в мерки и именувани числа. Аритметични операции с именувани числа. Методика за запознаване на учениците с геометрични знания. Методика за запознаване на учениците с устно смятане. Съдържание. Видове упражнения. Организация и провеждане на устното смятане. Методика за обучение на учениците с алгебрична пропедевтика. Занимателното в обучението по математика в I-IV клас. Частнометодически въпроси: Методика за формиране на понятие за едноцифрените числа и действията с тях. Развитие на понятието число в онтогенезиса и филогенезиса. Подготвителен период. Нагледни средства и дидактически материали. Методика за формиране на понятие за двуцифрени числа и действията с тях. Особености в методиката при запознаване на учениците със събиране на едноцифрени числа с преминаване на десетицата и обратните случаи при изваждане. Методика за обучение на учениците с таблично умножение и деление. Етапи, системи, начини за изграждане на таблиците. Извънтаблично умножение и деление. Методика за формиране на понятие за трицифрените числа и действията с тях. Методика за формиране на понятие за многоцифрените числа и действията с тях. Методика за изучаване на зависимостите между компонентите и резултатите на аритметичните операции.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на презентации и с

приложението на различни интерактивни методи. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. Студентите предварително разработват план-конспекти на уроци, които предстои да се апробират. Конфериране върху изнесените уроци, поставяне на темите за следващите наблюдения. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове и контролни за работа с учениците; изработване на нагледни средства и дидактически материали и др.

46. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО РОДИНОЗНАНИЕ И ПРИРОДОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 5,0

Седмичен хорариум: 3л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Обучението по дисциплината включва изясняване на общотеоретичните и частнометодически основи на методиката (съкратено – МОРП), в това число: приемствеността с изучаваните в миналото сходни учебни дисциплини и специфичните принципи на учебно-възпитателна работа; анализ, изграждане и организиране на учебно-познавателното съдържание в различните класове от началния етап на основната степен на образование (I-IV клас), както и връзката им с предходната работа в детската градина и подготвителната група за училище; запознаване със същността, особеностите и структурата на различните организационни форми за реализиране на урочната, извънурочната и извънкласни дейности, както и особеностите на взаимодействие между тях; извеждат се основни изисквания и акценти, свързани с подготовката на учителя за учебния процес и свързаната с това учебна документация; обосновават се параметри и критерии за наблюдение и оценка на урочната работа, в пряка връзка с възможностите за проверка на подготовката и развитието на учениците; предлагат се методи и подходи за организиране на учебно-познавателната дейност на учениците, свързана с усвояване на специфичните за отделните научни области познавателни ядра; разкриват се възможностите на МОРП за здравно-хигиенно, трудово, патриотично и екологично възпитание и изграждането на интегрални личностни качества; посочва се и се детайлизира мястото и ролята на МОРП за осъществяване на междупредметни връзки, усвояване стратегията на учене и социализацията на ученическата личност.

Съдържание на учебната дисциплина: Общи въпроси: МОРП като самостоятелна педагогическа наука. Специфични принципи и подходи на обучението по родинознание и природознание. Учебен процес по родинознание и природознание. Методи, похвати и средства в обучението по родинознание и природознание. Съдържание и структура на учебно-познавателната дейност. Изграждане на интегрални личностни качества и социализация на ученика. Вътрешно-предметни и междупредметни връзки в обучението по родинознание и природознание. Специални

методически въпроси: Здравно-хигиенно обучение и възпитание. Цел, задачи и учебно съдържание по Роден край в първи клас. Цел, задачи и учебно съдържание по Околен свят във втори клас. Цел, задачи и учебно съдържание по Човекът и природата в трети клас. Цел, задачи и учебно съдържание по Човекът и обществото в трети клас. Цел, задачи и учебно съдържание по Човекът и природата в четвърти клас. Съвременни идеи и подходи за оптимизиране и повишаване ефективността на обучението по природознание и родинознание.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като лекция, беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. По време на *хоспетирането* студентите наблюдават и коментират уроците изнесени от базовия учител, акцентирайки на структурата на урока, учебно-познавателното съдържание и дейностите на учителя и учениците за неговото преподаване и усвояване, възпитателните въздействия, работната атмосфера в клас и т.н. Студентите изнасят пробни уроци. **Самостоятелната подготовка** предвижда и обхваща: подготовка за практически упражнения по всяка тема (съобщения, експозета, доклади, план-конспекти; библиографски справки и др.); подготовка за изнасяне на пробен урок; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

47. МЕТОДИКА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Стефан Кинов, катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

E-mail: stefankinov@swu.bg

Анотация: Изучаваната дисциплина има за задача да запознае студентите от специалност „**Предучилищна и начална училищна педагогика**“ със специфичните особености на обучението по физическо възпитание и спорт с учениците от начална училищна възраст. В случая Методиката на физическото възпитание и спорта (МФВС) се явява не само като частна дидактика по предмета "Физическо възпитание и спорт", но и в голяма степен интегрира необходимите знания за хигиенно-оздравителната насоченост на физическото възпитание, за възрастово-половите особености при използването на средствата, методите и формите на физическото възпитание в началното училище. Тази дисциплина намира своето логично и необходимо място в учебния план на настоящата бакалавърска програма с цел придобиване и разширяване на знанията и уменията на бъдещите начални учители относно спецификата на използваните средства, методи и форми на физическото възпитание в началното училище.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на МФВ. Физическото възпитание като явление и педагогически процес. Учебно-възпитателният процес по физическо възпитание и спорт. Хигиенно-физиологични основи на физическото възпитание. Подготовка и осигуряване на учебната работа по физическо възпитание. Дейности със спортна (спортно-педагогическа) насоченост в НУ. Общи и специфични дидактически принципи във физическото възпитание. Методи на физическото възпитание. Организационно-методически форми за провеждане на знанията по физическо възпитание. Форми на занимания по физическо възпитание. Урокът -

основна форма на занимание. Натоварването в заниманията по ФВ. Средства и методи за развитие на двигателните качества в НУ.

Технология на обучението: *Организация на аудиторната заетост* – лекции и практически упражнения /хоспитиране/, текущ контрол. *Организация на извънаудиторната заетост* - домашни задания за разработване на курсови работи, реферати, план-конспекти, работа в Internet, консултации, работа в библиотека и др.

48. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Емилия Божкова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: em_bojkova@swu.bg

Анотация: Дисциплината предоставя на студентите специална методическа компетентност за изграждане на технологична грамотност, за развитие на инициативността и предприемчивостта у учениците от началното училище. Проблематиката на курса е теоретична и праксиологична проекция на ДОО за учебна програма „Технологии и предприемачество”, валидна и задължителна за началния етап на общото образование. Това е отразено в тематиката на курса. Под формата на ключови модули се изгражда представа за взаимовръзките между развитието на труда, икономиката, технологиите и човешката предприемчивост. Съдържанието на дисциплината е ориентирано към ефективното и необходимото за училищната практика. Специален акцент се поставя върху извънкласните, извънучилищните и неформалните алтернативи на технологична подготовка на учениците, но най-вече върху стимулирането на предприемаческия им дух.

Съдържание на учебната дисциплина: Образование, технологична култура и развитие на предприемаческия дух. Исторически основания. Синергизъм. Образователни идеи и практика. Национален и чуждестранен опит. Трудът, техниката, технологиите, икономиката, предприемачеството и развитието на личността като предмет на обучение. Границите на началната степен на общото образование. Възможности за образователна интерпретация. ДОО по УП „Технологии и предприемачество”. Области на компетентност, теми от учебно съдържание, оценяване, комплекси от дейности и междупредметни връзки. Психофизиологична и социална зрялост на учениците и адекватността на образователната проблематика и практическа дейност. Педагогическа технология. Особенности на организацията, формите, подходите и методите, дейностите, задачите и проектите.” Малката общност” като центриращ фактор на интереса за периода. Предприемачеството – аспекти на разбиране. Модели на предприемачество. Специфика на българския модел. Функционален модел на предприемача като целеви ориентир на предприемаческата подготовка. Предприемачът като носител на развитието. Тези, аргументи, истории. Субекти на предприемачеството. Типичният предприемач. Предприемчивостта като основна черта на човешкото поведение. Невидимата ръка – пазарът. Блага и потребности. Споделена и кръгова икономика. Пътните знаци – цените. Потребителите, ценова система, волята на хората. Какво се произвежда, колко се произвежда, кой го произвежда. Трудът на хората.

Потребност от труд. Професиите като вид трудова дейност. Възникване и изчезване. Какво прави хората щастливи, когато ходят на работа. Професии, свързани с производство на стоки и услуги. Личен бюджет и семеен бюджет – финансов план за приходите и разходите. Даване на заем. Спестяване и даряване. Доброволчество. Техническо конструиране и техническа дейност. Етапи. Компетентности. Разновидности. Конструкторско мислене – базови равнища. Видове конструкторски задачи в дейността на учениците. Етапи на конструиране. Модели и моделиране. Интерпретации. Видове. Техническо моделиране, интерпретирано в учебни програми. Трудовият опит като компонент от социалния опит. Трудовата дейност на хората. Трудови функции. Оперативен образ. Конструктивен и технологичен анализ. Екипността и малките ученически проекти: теми, организация, сътрудничество, ефективност, презентация. Изисквания към подбора и дейностите в учебно-трудова дейност на учениците. Особенности на методите и похватите: обяснение, наблюдения, демонстрации, експерименти, упражнения – разновидности, приложимост, интерактивност. Оценяване постиженията на учениците. Транспортна, строителна и битова техника и домашни уреди. Класификации. Функционално приложение в живота на хората. Конструктори. Игри и играчки изработвани от учениците; задачи, дейности, изделия. Дигитализирани форми.

Технология на обучението: За аудиторна дейност: Лекционният материал е отворен за адаптиране, с включването на допълнителни проблеми, интересувачи студентите. Практическите упражнения се провеждат в реални условия на началното училище от I до IV клас. За целите на практическите упражнения студентите разработват предварително план-конспекти, технологична документация, прототипи на изделия. В обучението се използват на тренинг-техники, ситуационни задачи и ролеви игри. Самостоятелната и екипна работа са равнопоставени. **За извънаудиторна дейност:** студентите разработват план-конспекти, есета, технологична документация, прототипи на изделия; посещават самостоятелни и групови консултации; извършват самостоятелни четения в библиотека и Интернет мрежата; правят проучвания, обработват емпиричен материал и документи.

49. МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

ECTS кредити: 4,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу+1х

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Изобразително изкуство”

Факултет по изкуствата

Лектор:

Проф. д-р Георги Драчев, катедра „Изобразително изкуство”

E-mail: georgi_drachev@swu.bg

Анотация: Курсът по теория и методика на обучението по изобразително изкуство има следната основна цел: да даде комплексни познания от областта на теорията на изобразителното изкуство и свързаната с нея методика на преподаване в началната училищна възраст.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в същността на учебната дисциплина. Взаимодействие на изобразителното изкуство с другите изкуства. Характеристика на художествения образ и изразните средства в изобразителното изкуство. Специфични особености на графиката. Приложна графика. Основни понятия в цветознанието. Ролята на цвета в изобразителното изкуство. Особенности на

живописиста. Методически проблеми в учебния процес по живопис. Особенности на скулптурата, като обемно-пластично изобразително изкуство. Декоративно-приложни изкуства. Характеристика и анализ на изобразителните дейности от различните раздели на изобразителното изкуство, застъпени в обучението по изобразително изкуство. Специфични особености на учебния процес /урока/ по изобразително изкуство в началния курс. Цел, задачи, принципи, методи и методически форми в обучението. Характеристика на учебните помагала по изобразително изкуство. Нагледните средства и мястото им в обучението по изобразително изкуство. Приемственост в обучението по изобразително изкуство между предучилищната възраст и I клас. Проблемната ситуация в обучението по изобразително изкуство, като форма за стимулиране на въображението на учениците в началния курс. Анализ на съдържанието и особеностите на действащата учебна програма по изобразително изкуство. Анализ на художествена творба.

Технология на обучението: В процеса на обучение се използват съвременни нагледни и аудио-визуални средства за онагледяване на учебния процес /аспектомат с диапозитиви, компютри и видеотехника с около 50 видеофилма и голям брой репродукции на художествени произведения и дидактически материали от подбрани студентски и детски рисунки/. Необходимо условие за усвояване на минимума от знания е задължителното посещение на лекциите и упражненията.

50. Избираеми теоретични дисциплини за VII семестър

1. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д.н. София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Е-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Дисциплината „Социално развитие на детето“ разглежда процесите, характеризиращи взаимодействието на детето със света и другите по пътя на неговото съзряване. Учебната дисциплина фокусира вниманието върху особеностите при овладяването на социалните отношения с артефактите на човешката цивилизация, както и върху утвърждаването на детето като субект на собствената си активност. Задълбочено се изследва специфичния синтез и взаимовръзката при изграждането на личността и груповия субект на дейността. На теоретическо равнище се обсъждат и се анализират сложните взаимоотношения между възрастните и подрастващите, между педагога и децата, между семейството и образователните институции. Дискурсивно се засягат проблемите, свързани с възпитанието, образованието и формирането на ценностните ориентации в информационното общество. Разкрива се същността на педагогическото познание като база за аргументирано решаване на казуси от всекидневното в контекста на: взаимодействие по посока „опознаване на себе си“; взаимодействие „дете-семейство“; взаимодействие „дете-деца“; взаимодействие „дете-възрастен“; взаимодействие „дете-околна среда“.

Съдържание на учебната дисциплина: Влияние на пренаталното развитие върху социалната история на детето. Биологични сигнали в бебешка възраст за ранната социализация. Социално пространство за поява на Аз-а и феномена „базисно доверие”. Социално взаимодействие и логика на социалното влияние в родителската система. Ранно детско развитие и криза на третата година. Формиране на емоционален контрол в собствената игрова дейност – играта като социална система. Поява на социално-ориентирано поведение и културно-образователната среда в детската градина. Развитие на умения за общуване с връстници и възрастни за преодоляване на детския егоцентризъм. Разпознаване на семейството като фактор за изграждане на личностната идентичност. Въвеждане на личностно-ориентирания модел на взаимодействие (конструктивизма на Ж. Пиаже, теория на Л.Виготски за социокултурното развитие). Систематизиране на ситуационните форми на възпитание (теорията за педагогическото взаимодействие „дете-среда”). Усвояване и възпроизвеждане на социален опит чрез общуване и дейност на детето. Характеристики на позитивните подходи за придобиване на социална компетентност от детето. Функционални аспекти на комуникацията като ключова компетентност за изграждане на социално-ориентирано поведение на детето. Условия за реализиране на педагогическото общуване като предпоставка за развитие на детската личност.

Технология на обучението: *Лекциите* се провеждат чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от вузовската дидактика и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социалнопсихологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод, мозъчна атака. Тяхното съдържание разчита на богат нагледен илюстративен и демонстрационен материал. *Семинарните занятия* се провеждат на основата на обсъждането на съдържанието на лекциите или на предварително проучената от студентите литература. Студентите усвояват умения да си служат свободно с психолого-педагогическата лексика, да проверят и систематизират знанията си, да формулират професионално въпроси. *Извънаудиторната заетост* се организира самостоятелно от студентите. Извършеното от тях се оформя творчески и се представя на преподавателя в приемното му време. Извънаудиторната заетост е построена на основата на провокирането активността на студентите за проучване на научни теории от областта на социалното развитие на детето и на тази база извършване на анализ на подбрани учебни казуси.

2. ИЗВЪНКЛАСНА ДЕЙНОСТ ПО РОДИНОЗНАНИЕ И ПРИРОДОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Дисциплината запознава студентите на теоретична и практическа основа със същността и особеностите на педагогическия процес в училище в условията на организирана извънкласна дейност (клубове, кръжоци). Студентите се подготвят за пълноценна в съдържателно отношение, многостранна и целенасочена работа по

планиране, организиране, ръководене и контролиране на извънкласна дейност на учениците чрез обучението по Родинознание и Природознание.

Съдържание на учебната дисциплина: Свободното време като педагогическо пространство. Интересите на учениците, тяхното изучаване и обогатяване. Педагогическо ръководство на свободното време на учениците: цели, задачи, принципи, методи и форми. Същност и значение на извънкласната дейност. Видове извънкласна дейност. Общи характеристики – съдържание и задачи, особености, основни направления, организационни форми. Особенности на учебно-познавателната дейност по Родинознание и Природознание в началния етап на основната образователна степен – предпоставки и изисквания при работа с естественонаучни и обществено-исторически представи и понятия. Връзки, отношения и закономерности, разкривани чрез учебно-познавателната дейност. Проблемно-изследователското учене като подход за развитие на ученическата активност; изграждане на система от конкурентни и кооперативни форми на дейност. Възможности на извънкласната дейност по Родинознание и Природознание в началния етап на основната образователна степен за възпитание и развитие на ученическата личност; учебно съдържание – структура, основни понятия и акценти; връзка с целите и задачите на обучението. Основни етапи при организацията на извънкласната дейност по Родинознание и Природознание. Връзката на играта с другите видове дейност в училище. Играта и извънкласната дейност по Родинознание и Природознание. Развитие на обществената насоченост на ученика посредством играта. Интелектуално развитие на ученика в играта. Изследване ефективността на извънкласната дейност. Методи за педагогическа диагностика.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* - Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като лекция, беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. Студентите участват с експозета и изказвания по възлови и проблемни въпроси от лекцията. След всеки пет лекционни въпроса се правят тестове, целящи да проверят как се възприема и осмисля от студентите учебния материал, както и да дадат на преподавателя обратна информация за качеството на лекциите. *Извънаудиторната заетост включва:* Анализ на актуален проблем по дисциплината и изготвяне на библиографска справка съобразно откритите източници, концепции и насоки за решаването му. Изготвяне на реферат по основен теоретико-методически или практико-приложен въпрос от дисциплината. Изготвяне на предварителни съдоклади, илюстриращи примери и казуси по темите за семинарни занятия. Съдържателен анализ и дидактическа оценка на учебно-методически комплект по родинознание и природознание за началните класове (по избор от одобрените от МОН). Изготвяне и поетапно усъвършенстване на примерни план-конспекти на занимания за извънкласна дейност по Родинознание и Природознание за началните класове. Изработване на нагледни материали за занимания за извънкласна дейност. Провеждане на наблюдение с протоколиране на 3 (три) извънкласни занятия при учители от началните класове. Описание на опита на учител от началните класове в организиране отдиха на учениците. Емпирично проучване на интересите на учениците за извънкласни дейности. Емпирично проучване сред извадка от начални учители за битуващата практиката по организиране и провеждане на извънкласни дейности на учениците.

3. ПРОЕКТНО-БАЗИРАНА УЧЕБНА ДЕЙНОСТ В НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по дисциплината „Проектно-базирана учебна дейност в началното училище“ обхваща проблематика, свързана с процесуално-технологичното усъвършенстване на учебно-възпитателната дейност в началните класове. Студентите имат възможност да се запознаят с една съвременна интерпретация на метода на проектите и неговото приложение в условията на съвременното училище. На вниманието на бъдещите учители се предоставя за осмисляне и собствен творчески прочит конкретен модел за приложение на проектно-базирана учебна дейност, основан на идеите на междудисциплинарността и синтеза на хуманитарното и природонаучното знание.

Съдържание на учебната дисциплина: Методът на проектите в контекста на новите педагогически търсения. Методът на проектите в аспекта на историческата динамика. Методът на проектите в условията на обучението в сътрудничество. Съвременни измерения на проектната учебна дейност. Дидактически характеристики на проектната учебна дейност. Проектна учебна дейност в условията на класно-урочната система. Специфика на проектната учебна дейност в началното училище. Възможности за активизиране на потенциала на проектната учебна дейност в съвременното училище. Синергетичен вариант на модел на проектно-базирана учебна дейност в началното училище. Същност и принципи на изграждане на синергетичен вариант на модел на проектно-базирана учебна дейност. Структура и съдържание на проектната учебна дейност. Ефективност на проектно-базираната учебна дейност в началното училище. Система от критерии и показатели за измерване на ефективността на проектно-базираната учебна дейност. Процедура за осъществяване на оценъчно-диагностичната дейност в условията на учебна проектна работа на учениците. Съдържателни аспекти на приложението на проектно-базирана учебна дейност в началните класове.

Технология на обучението: *За аудиторна заетост:* изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. *За извънаудиторна заетост:* анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

4. ПЕДАГОГИКА НА ДЕВИАНТНОТО ПОВЕДЕНИЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Мариана Балабанова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: mariana56@swu.bg

Анотация: Учебният курс по “Педагогика на девиантното поведение” е с особена значимост в професионално – образователната програма за подготовка на кадри в областта на педагогическите специалности поради нарастващата социална роля на девиантните форми на поведение на децата и необходимостта от разработване и усвояване на стратегии за превантивна и корекционна дейност. Детската градина като възпитателен институт влиза в групата на факторите за социално-педагогическо въздействие върху децата. Затова курсът на обучение предвижда въвеждане на студентите в тематиката на проблемното и отклоняващото се от нормата поведение на децата от предучилищна възраст и усвояване на определени стратегии за профилактика и корекция чрез адекватни педагогически и психотерапевтични методи.

Съдържание на учебната дисциплина: Профилактиката на девиантното поведение – актуален научен и практически проблем. Същност на девиациите като негативна характеристика на поведението на личността. Детерминация и причинна обусловеност на девиантното поведение. Защитни механизми. Проблеми на дезадаптацията при постъпване в детската градина и училището. Разстройства на активността, заниманията и волята / хиперкинетичен синдром, инат, капризи, упорство/. Възрастови специфични нарушения в емоционалното развитие и остри афективни реакции. Емоционалното неблагополучие на детето като важен педагогически проблем. Саморегулация и профилактика на тревожността, страха и стреса. Роля на катарзиса, сугестивната и рационалната психотерапия. Специфични закономерности при формиране насочеността и ценностната система на личността, обуславящи девиантни форми на поведение. Разстройства в поведението, свързани с характеропатиите. Разстройства в поведението, свързани с неврози и невропатии в детска възраст. Педагогически проблеми при синдром на психомоторната нестабилност / енуреза, закъване, тикове/. Разстройства в социалното функциониране предпоставки и форми на социална депривация. Превантивна и корекционна дейност. Агресията – актуален научен и практически проблем. Етиология и насоки за превантивна и корекционна дейност. Деца в особено трудни обстоятелства. Институции за деца с отклонения в поведението. Роля на игротерапията и арттерапията. Психотерапия на семейството и семейното възпитание. Съвременни терапевтични системи: транзакционен анализ, NLP, позитивна фамилна терапия.

Технология на обучението: При изучаване на курса се прилагат различни форми на учебна работа: лекции и тренингови форми и форми за извънаудиторна дейност. Лекциите се провеждат по класическия начин като студентите се запознават последователно с предвидения материал. Те са богато илюстрирани със словесен материал /казуси/, който се подлага на анализ. Предвиждат се фронтални въпроси, диалог с по-активните студенти и аргументиране на техните становища. анализ на реферати, доклади, съобщения. Прилагат се и следните методи: обсъждане на педагогически казуси, начини за разрешаване на конфликти в педагогическата дейност, ролеви игри.

5. ПРИЛОЖНИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: изпит

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_s@swu.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студентите от специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика, включен в учебния план като избираема дисциплина. В него се разкриват общотeorетическите и психологическите основи на приложните педагогически изследвания. Особено внимание е отделено на структурата на приложното изследване, неговата специфика и отликите му от традиционното такова. Вторият раздел на програмата е посветен на технологиите за извършване на приложни изследвания в детската градина и началното училище.

Съдържание на учебната дисциплина: Приложни изследвания. Видове и характеристика на Типове научни изследвания в областта на образованието. Теми за изучаване на детето и ученика от началното училище. Ресурси и ограничения. Етични въпроси в приложните изследвания. Аспекти на приложните изследвания. Определяне на темата. Формулиране на въпросите. Редактиране на изследователския въпрос. Усвояване на ресурсите и откриване на ограниченията. Планиране на приложните изследвания. Дефиниране на проблема и изготвяне на плана на изследването. Тема, изследвани въпроси, концепции, методи, източници и подход при анализа. Пътища за избор на план на приложното педагогическо изследване. Набелязване на общ план. Съответствие на плана с целта. Програма, оценка, план. Етапи в приложните изследвания. Критерии за избор на методи за оценка. Насоки на качествените изследвания. Методи и процедури за събиране на данни. Първични и вторични данни. Подбор на методите. Техники за събиране на информация. Неформални източници за информация. Методи за анализ на данните. Анализ на данните. Техники и методи за анализ на данните. Анализ на резултатите.

Технология на обучението: *За аудиторната заетост на студентите* – Изучаването на учебната дисциплина ППИ е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс и семинарните занимания чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване на насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; цялостно разработване на проблема от лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр.; решаване на теоретични задачи; разработване и обсъждане на оригинални трудове; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация; участие със собствени изследвания; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове; коментар на собствени изводи от ППИ с отношение към педагогическата практика; включване на собствено изработени дидактични средства. *За извънаудиторната заетост на студентите* – След всяка разглеждана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Четири пъти през семестъра те представят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

6. ПОДГОТОВКА ЗА УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Организацията на процеса на подготовка на децата за училище, диагностиката на готовността и педагогическото взаимодействие като детерминантен фактор на психологическата са от приоритетни насоки в научната проблематика на предучилищната педагогика. Курсът от лекции акцентира върху процесите на формиране на положително отношение към училището и създаване на мотивация за учене особено за децата, живеещи в среда, в която образованието не се възприема като ценност.

Съдържание на учебната дисциплина: Основни понятия: готовност за училище, подготовка за училище, училищна зрелост, приемственост между детската градина и началното училище, адаптация към училищния живот. Педагогически концепции за подготовката на децата за училище. Формиране на обща готовност за обучение в училище. Емоционално-волева готовност. Социално-нравствена готовност. Формиране на обща готовност за обучение в училище - продължение. Интелектуална готовност. Мотивационна готовност. Формиране на обща готовност за обучение в училище - продължение. Физическа готовност. Системообразуващи компоненти на готовността на децата за училище; интегративни особености. Значение на самостоятелността като качество на дейността и на личността. Общуването като най-важен структурен компонент на психологическата готовност на децата за училище. Психолого-педагогически условия за, детерминиращи появата на потребност от общуване с възрастните и връстниците на ново, произволно равнище. Психолого-педагогическа характеристика на децата, които не са готови за обучение в училище. Критерии и показатели за диагностика. Развитието на въображението като условие за благополучно преминаване към обучение в начално училище. Значение на особеностите в развитието на знаковата функция на съзнанието. Педагогически условия. Играта като средство за подготовка на децата за училище. Играта на подготвените и на неподготвените за училище деца. Психолого-педагогически основи за построяване на педагогическото взаимодействие с подготвени и неподготвени за училище деца.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* на студентите се провежда чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от вузовската дидактика, и съвременни методи на обучението или на елементи от тях –елементи на социалнопсихологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод, мозъчна атака. Тяхното съдържание разчита на богат нагледен илюстративен и демонстрационен материал. *Извънаудиторната заетост* се организира самостоятелно от студентите. Извършеното от тях се оформя творчески и се представя на преподавателя в приемното му време. Извънаудиторната заетост е построена на основата на провокирането на активността на студентите: а. чрез формиране на собствените им способности за решаване на проблемите на подготовката на децата за училище (като част от формирането на педагогическото им майсторство) и б. чрез формирането на техния

интерес към диагностицирането и интерпретирането на подготовката на децата за училище.

7. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzorova@swu.bg

Анотация: Изучаването на учебната дисциплина „Организация и управление на детската градина“ е възможност за придобиване на актуални компетенции в областта на организацията и управлението на предучилищната институция - детска градина. Учебният курс има за цел да предложи на студентите обзорен ориентир върху тази актуална проблематика, както и параметрите на отговорностите на директора за реализиране на ефективен мениджмънт. Конструиран е с цел разкриване на възможности за обхват на организационно-управленските функции на директора на детска градина и неговите професионално-личностни качества като предпоставка за успешно управление. Научната обусловеност на тази дейност от директора и педагогическия съвет на детската градина предполага разглеждането на: структурата на предучилищната институция и специфика на управление; нормативни документи, регламентиращи процесите на управление в предучилищната институция – детска градина; спецификата при разработването на документи, необходими за организацията и управлението на всяка предучилищна институция; контролната дейност на директора; видовете партньорства на предучилищната институция със семейството, правителствени и неправителствени институции.

Съдържание на учебната дисциплина: Запознаване със съдържанието на учебния курс. Значимост и актуалност на проблематиката. Цел, подцели, конкретни задачи и очаквани резултати от лекционния курс. Предучилищни институции, структура, управление. Мисия и визия на детската градина. Видове. Организационната култура на детската градина – традиции и иновации. Подходи, принципи, функции и стилове на управление. Съвременни тенденции за развитие на предучилищните институции. Нормативни документи в образователната система на предучилищното образование. Нормативна основа за управление на дейностите в предучилищната институция. Ръководителят на детската градина като образователен мениджър. Социално- психологически аспекти на управлението. Управление на човешките ресурси. Стратегическата роля на подбора на персонала. Управление на специфичната възпитателно-образователна дейност на детската градина. Управление на мотивацията, кариерното развитие и допълнителната квалификация на персонала. Лидерство в управлението на детски заведения. Евристични методи в управлението. Управление на промени. Педагогическият съвет – съ-управленски субект. Колективна отговорност за образователният имидж на детската градина в обществото. Мениджмънт на образователните иновации и проектната дейност на детската градина. Контролна дейност в предучилищната институция – нормативни документи, организиране, отчетност. Директорът, мениджър на възпитателно – образователната среда в детската

градина, на взаимоотношенията с други органи и инстанции, на връзките с институции и общественост. Система за сътрудничество с родителската общност.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* на студентите – комбинацията от традиционно лекционно изложение обогатено със съвременни нагледно-технически способности, с интерактивни методи, работа по групи, индивидуално миниекспериментиране и презентирание на получените резултати чрез постери, самостоятелно подготвяне на изпитна задача, осигурява задълбочено усвояване на учебното съдържание. Чрез лекционните часове студентите се въвеждат в спецификата на основните теми, а чрез семинарните часове се реализират срещи-дискусии с директор на институцията за детайлен анализ на конкретни въпроси. Литературната осигуреност със съвременни източници в книжен и електронен формат, подпомагат усвояването на предвиденото програмно съдържание. Предвижда се реализиране на самостоятелно теоретично или теренно изследване за добро управление на детска градина като мениджърска практика в извънаудиторната им заетост. *Извънаудиторната заетост* се свързва с ангажимент на студентите да се запознаят с ресурсите за самоподготовка. По темите е налична литература и допълнителни източници.

8. ТЕАТРАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина включва изучаване на основни педагогически концепции и теоретико-практически аспекти в подготовката на театрализирани дейности с деца в предучилищна възраст. За обучението на бъдещи детски учители, настоящият учебен курс предоставя възможности за овладяване на основни методически знания и практически умения за творческо прилагане образователния потенциал на театралното изкуство; формира необходимите компетентности за подготовката и реализацията на театрализирани дейности в детската градина.

Съдържание на учебната дисциплина: Значение на изкуството като универсална историческа и възпитателна необходимост. Същност на театралното изкуство и основания за диадата „театрално изкуство и изкуството да възпитаваме“. Философски, естетически и педагогически концепции за образователната роля на театралното изкуство. Същностни характеристики на театралното изкуство – синтетичност, условност, действеност. Играта като интегрален компонент. Театралната системата на К. С. Станиславски. Основни принципи и адаптираност на системата съобразно целите на предучилищното образование. Специфика на мотивацията и активността в предучилищна възраст – основни функции на театрализираните дейности в детската градина. Интерактивни стимулатори и практически насоки за включването им в организацията на педагогическата работа с театрализирани дейности в детската градина. Елементи на актьорска психотехника Основни принципи в системата на Станиславски – “Магическо ако”, вяра и наивност, вътрешни виждания, кинолента на вътрешните виждания. Методът на действияния анализ. Жизнена необходимост и действена задача при изпълнението на импровизиран и интерпретиран текст.

Позицията “Аз” и “Той” в предлаганите обстоятелства. Основни етапи в автоадаптирането на чужд текст. Действие и противодействие в предложените обстоятелства. Театрализирани дейности за развитие на детската наблюдателност и впечатлителност. Действия в условията на измислицата. Етюдът като самостоятелна и интегрална част в театрализираните дейности. Словесни импровизации върху основата на конфликт. Безсловесни етюди. Словесни етюди с импровизиран собствен текст. Специфика в подготовката на театрализирани дейности върху основата на литературен текст – принципи в работата върху драматизация. Етапи в подготовката и реализацията на театрализирани дейности върху основата на драматургически текст. Специфични изисквания при въвеждане на детето в роля, взаимодействие с партньор, взаимодействие с публика.

Технология на обучението: Курсът е изграден от лекции и извънаудиторна /самостоятелна или екипна/ работа на студентите. **Аудиторна заетост** - осъществява се чрез лекции върху основните тематични проблеми (продължителност 30 часа). Лекционният курс се осъществява по традиционния начин, допълван с мултимедийни презентации и с видео-записи (или директни изпълнения на предварително подготвени екипи) в съответствие с определени теми. **Извънаудиторна заетост** (предвидени 60 часа) – след всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Разработените от студентите материали се представят през семестъра и това им осигурява текущ контрол, на основа на който се оформя оценка, влияеща върху изпита - съответно допускане/освобождение.

9. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ТВОРЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ ПО МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Обучението по учебната дисциплина «Психолого-педагогически основи на творческата дейност по математика» е съобразено с иновациите в организирането на учебно-възпитателната работа като цяло и в частност – на тази по математика в началните класове. Студентите изучават специфичните особености на организацията на творческата дейност по математика в началните класове. Целта на лекционния курс е да се разкрият специфичните особености на общите организационни форми при обучението на учениците в решаване на творчески задачи по математика.

Съдържание на учебната дисциплина: Дидактическа характеристика на общите организационни форми на обучение. Общите организационни форми в обучението по математика. Творчество и етапи на творческия процес. Творческите задачи в методическата литература. Творческата дейност на учениците в нормативната база. Педагогически опит и практика. Организация на творческата дейност при усвояване на аритметични знания. Организация на творческата дейност при усвояване на алгебрични знания. Организация на творческата дейност при усвояване на геометрични знания. Организация на творческата дейност при усвояване на текстови

задачи. Организация на творческата дейност при усвояване на мерки и именувани числа.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използването на различни таблици за онагледяване. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; изготвяне на тестове и контролни работи за учениците; изработване на нагледни средства и дидактически материали и др.

10. ПРОБЛЕМНО-СИТУАЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ПО МАТЕМАТИКА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Изучаването на учебната дисциплина “Проблемно-ситуационно обучение по математика” цели да запознае студентите с въпросите на проблемно-ситуационното обучение по математика в началните класове. Да предостави теоретични знания за същностната характеристика на проблемните ситуации и тяхната дидактическа приложимост в учебно-възпитателната дейност по математика. Лекционният курс е насочен към представянето на една творческа учебна среда, която с помощта на система от проблемни ситуации да осигури възможност за самостоятелно усвояване на математически знания. С изучаването на тази учебна дисциплина студентите ще усвоят знания за методите на осъществяване на проблемно-ситуационно обучение в различните типове уроци по математика. Също така ще придобият умения за изработване на инструментариум, с който да се проучат математическите знания и умения на учениците в следствие на проведено проблемно-ситуационно обучение.

Съдържание на учебната дисциплина: Понятийно-терминологични уточнения за произхода и смисловото съдържание на понятието проблемна ситуация. Проблемните ситуации в дидактическия контекст на учебно-познавателната дейност. Класификация на проблемните ситуации в учебния процес. Педагогически условия за възникване на учебни проблемни ситуации. Поставяне на учебни проблемни ситуации с математическо съдържание. Решаване на математически проблемни ситуации. Методическа система за обучение на учениците в решаване на проблемни ситуации. Технология за изграждане на умения за решаване на математически проблемни ситуации. Диагностициране на уменията на учениците за решаване на математически проблемни ситуации. Анализирание на математическите знания и умения на учениците, усвоени в условия на проблемно-ситуационно обучение.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – Темите за лекционните занятия се представят на студентите в интерактивна форма. Съдържателната страна на всяка теоретична лекция се подлага на дискутиране и проблематизирана. Анализира се частният проблем, който е предмет на съответната лекция и се разглеждат добри

практики в сферата българския и чуждестранен опит. *Извънаудиторна заетост (самостоятелна работа)* – Самостоятелната подготовка предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел обсъждането им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; подготовка за изготвяне на тестове за работа с учениците; изработване на методики за проучване на математическата подготовка на децата за училище и др.

11. АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ НА РАННОТО ДЕТСТВО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vas.spasova12@swu.bg

Анотация: Ранната възраст е изключително значим и отговорен период в живота на човека, в който се формират фундаментални способности, определящи по-нататъшното му развитие и оказващи силно въздействие върху събитията в неговия индивидуален жизнен път. През този възрастов период се залагат и формират такива личностни характеристики като увереност в себе си и доверие към другите хора, обща жизнена активност, настойчивост и целенасоченост, самоактуализация и познавателна активност, любознателност и стремеж към дейност. Тези качества и способности не възникват автоматично като резултат на физиологическото съзряване. Тяхното възникване, формиране и развитие изисква както адекватен контекст на общуване между детето и възрастния, така и съвместна дейност в подходящо подготвена среда. Поради това възпитателният процес при децата от ранна възраст има своя специфика, която се различава съществено от педагогическия процес в детската градина. Нарушаването на неговите закономерности са източник на много проблеми, с които по-нататък се сблъскват както педагозите, така и родителите. Корекцията и компенсацията на различни деформации в предучилищна и начална училищна възраст представляват съществена трудност и изискват много повече значителни усилия в сравнение с тези, които се влагат в организацията на живота и дейността на децата в ранна възраст. Това изисква от педагога не само да познава тези закономерности и специфики, но и непрекъснато да развива себе си като професионалист и като личност.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в основните теории за развитие на детето от ранна възраст. Психологическа характеристика на кърмачето и детето от 1 до 3 години. Цели, задачи, принципи и методи на възпитанието през ранното детство. Физическо, умствено, нравствено, естетическо, екологосъобразно възпитание на децата. Видове организирани занимания. Физкултурни занимания и утринна гимнастика, говорни занимания, занимания за изобразителни дейности и конструиране, музикални дейности – видове, задачи, организация. Игрова дейност – предпоставки за възникване, значение, развитие, видове. Ролята на възрастния в играта. Организация на игрите. Изисквания към детските играчки и предметната среда. Организация на живота и дейността на децата в детската ясла. Дневен режим - организация и методика на провеждане на процесите – сън, бодрстване, хранене, тоалет. Сензитивни периоди на развитие. Криза на първата и третата година – същност и педагогическо значение за развитието на детето. Емоционалността – специфичен принцип за възпитание в ранна възраст. Място и значение на емоциите в развитието и

възпитанието на детето от яслена възраст. Социално-нравственото развитие на детето. Формиране на общуването и партньорските отношения. Развитие на общуването с връстниците. Игри, съдействащи за развитието на доброжелателни отношения. Основни потребности на детето (общуване, разнообразни впечатления, сигурност, доверие, любов) и възможности за удовлетворяването им в условията на семейната среда и детското заведение. Интензивност на развитието. Индивидуални различия във физическото и психическото развитие. Проблемът за приспособяването и адаптацията на детето към условията на детските заведения. Взаимодействие между детската ясла и семейството. Компютърните технологии – възможности и рискове от използването на електронни средства в ранна детска възраст. Взаимодействия в екипа на детската ясла. Запознаване с ролята и професионалния профил на психиатъра, психолога, психотерапевта, логопеда. Взаимодействие на педагога с родители, чиито деца се нуждаят от допълнителна подкрепа. Личността на учителя. Влияние на личността на учителя във възпитателния процес. Педагогически стилове на общуване. Необходимост от саморerefлексия и допълнително развитие.

Технология на обучението: Аудиторна заетост – Лекционният курс се провежда чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от вузовската дидактика и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социално-психологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод. Лекциите се подкрепят с примери, използват се аудиовизуални средства (учебни филми). Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. Студентите се включват активно в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс като изказват лично становище по даден проблем, позовават се на теоретични източници и/или на примери от практиката. Обсъждат се резултатите от поставените им текущи задачи. **Извънаудиторна заетост** (самостоятелна работа), която предвижда: изработване на педагогически съчинения (есета, научни проучвания, проекти) и самостоятелни изследвания и експерименти; консултации в приемното време на преподавателя.

51. Избираеми практикуми за VII семестър

1. КУЛТУРА НА ПОВЕДЕНИЕТО

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail:

Анотация:

Съдържание на учебната дисциплина:

Технология на обучението:

2. МЕТОД “МОНТЕСОРИ”

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Ас. Д-р Верица Арсов, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vericaarsov@swu.bg

Анотация: Студентите се запознават с основните практически положения в педагогиката на Мария Монтесори и тяхното интегриране в някои съвременни възпитателни програми. Подчертава се, че М. Монтесори създава уникален и действен метод за обучение и възпитание на децата от предучилищна и начално-училищна възраст на основата на детския интерес, индивидуалния подход и правото на детето на свободен избор за начина на действие. Студентите усвояват основната идея на този метод – предоставяне на пълна свобода на детето за самоизразяване и действие. Създават се педагогически условия за съпреживяване на основополагащото начало на педагогиката на Мария Монтесори (думите на детето, които отправя към възрастния: “Помогни ми на направя това сам!”). Студентите действено се убеждават, че разработените от нея методики са основани на дългогодишния опит и наблюдения над поведението на децата и развитието на познавателните им процеси.

Съдържание на учебната дисциплина: Наблюдения в Детски център. Изработване на дидактични материали за сензорно възпитание по системата на Монтесори. Изработване на материалите за ограмотяването по метода на Монтесори. Провеждане на занятия по метода на Монтесори.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* Практическите упражнения се провеждат под формата на наблюдения и дискусия по предварително зададени теми и тренингови форми. Студентите се запознават последователно с предвидения материал. *За извънаудиторната заетост* на студентите: След всяка разгледана тема се предлага самостоятелна работа.

3. КОМУНИКАТИВНО-РЕЧЕВИ УМЕНИЯ У УЧЕНИЦИТЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Ива Стаменова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ivona07@swu.bg

Анотация: Програмата предвижда учебно съдържание от областта на теорията и практиката на обучение за развитие на комуникативноречевите умения у учениците. В теоретичен аспект се изясняват въпросите за речевите умения, които трябва да овладеят те, за същността и типологията на речевите упражнения като основен метод на обучение. Студентите получават знания за същността на езика като явление, за механизма на формиране на комуникативноречевите умения.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични аспекти на обучението за формиране на комуникативноречевите умения. Език и реч. Култура на речта. Реч и мислене. Външна и вътрешна, устна и писмена реч. Психолингвистичен модел на пораждаване и развитие на речта. Реч и текст. Характеристика на текста като основна комуникативна единица. Комуникативноречева ориентация на езиковото и

литературното обучение в началните класове. Комуникативната компетентност като ключова предметна компетентност на ученика. Комуникативноречевите умения – цел на обучението по български език и литература. Учебното съдържание и формирането на речевите умения на учениците. Методи и похвати на обучение за формиране на комуникативноречеви умения. Урокът по преразказ в системата на работата по развитие на свързаната реч. Урокът по съчинение в системата на работата по развитие на свързаната реч. Илюстративният материал като средство за развитие на комуникативноречевите умения в началните класове. Особености на детската речева изява при структурирането на текст-описание, текст-повествование и текст-разсъждение. Оценка на текстовете, съчинени от учениците.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Практическите упражнения се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по учебната дисциплина. Студентите предварително разработват конспекти за практическите упражнения, които предстои да се проведат. **Извънаудиторната заетост** (самостоятелната работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел обсъждането им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти.

4. КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИ И ТЕХНОЛОГИЧНИ ДЕЙНОСТИ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Социална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Емилия Божкова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: em_bojkova@swu.bg

Анотация: Учебният курс се провежда под формата на практикум и задълбочава технико-технологичната компетентност на студентите. Застъпени са основни понятия, термини и практико-приложни дейности свързани с техниката, технологиите, конструирането, моделирането. Отделя се внимание на усвояване на дейности и изработването на изделия, включващи манипулативни, възпроизвеждащи и пространствено ориентиращи практически умения, особено съществени за децата от детската градина. Подготовката по дисциплината е съществена част от методическата култура на студентите и в този смисъл тематиката на курса е проекция на:

- изискването студентите да имат конкретни практически умения да планират, конструират и изработват различни продукти, модели и изделия, свързани с ДОС на учебната програма по образователно направление „Конструиране и технологии” за детската градина;
- мотивирания интерес на студентите да разработват конструктивно-технически и технологични модули за различни алтернативни формати на неформалното предучилищно образование.

Съдържание на учебната дисциплина: Техническа и технологична документация. Материали. Техника. Технологии, операции и манипулации. Конструиране, моделиране, макетиране. Проекти „Работилница”.

Технология на обучението: За аудиторна дейност: практическите упражнения се провеждат с използването на фронтална, групова или индивидуална организация дейността на студентите. Реализират се в условията на учебна работилница. Завършват с дебрифинг. Ключовите понятия и термини от модули с № 1, 2, 3, 4 и 5 се усвояват чрез дейностите от ИАД и чрез флаш карти, като последните имат допълнителната функция да диагностицират степента на овладяването им. Индивидуалната и екипната работа по курсовите проекти са приоритет. Темите на проектите са описани в Модул VI. Студентите избират, разработват и презентират един индивидуален и един екипен проект. **За извънаудиторна дейност:** студентите разработват технологична документация, прототипи на изделия; използват се самостоятелни и групови консултации, самостоятелни четения, проучвания, събиране на емпиричен материал, работа в библиотека, Интернет, работа с документи и пр.

5. ДЕТСКА СПОРТНА АНИМАЦИЯ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Форма на проверка на знанията: т.о.

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Невяна Докова, катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

E-mail: nevid@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Детска спортна анимация” е свързана с усвояването на широк спектър от знания и умения за оптимизиране на двигателния режим на децата. Студентите се запознават детайлно с основните и специфични методични принципи и способности за реализирането на спортно-анимационна дейност с деца, която има развлекателно-отморяващ и оздравително-профилактичен характер.

Съдържание на учебната дисциплина: Възникване, същност и развитие на спортната анимация. Развлекателно-отморяващи и оздравително-профилактични функции на организираната двигателна активност. Основни групи дейности по физическо възпитание – игрова дейност, гимнастическа дейност, туристическа дейност, спортно-създателна дейност. Подвижните игри като средство за детска спортна анимация. Шафетните игри като средство за детска спортна анимация. Спортно-подготвителните игри като средство за детска спортна анимация. Гимнастическите упражнения като средство за детска спортна анимация. Лекоатлетическите упражнения като средство за детска спортна анимация. Туристическата дейност като форма за детска спортна анимация. Планиране, организиране и провеждане на детски спортен празник.

Технология на обучението: Аудиторната заетост: Практически упражнения. Провежда се мултимедийно представяне на видеоматериали. Наблюдения на допълнителни форми по физическо възпитание в детска градина и училище. Участие в провеждането на допълнителните форми по физическо възпитание в детска градина и училище. Организация на **извънаудиторната заетост:** работа в библиотека; работа в Internet; консултации.

6. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОЕКТИ

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: т.о.

Методическо ръководство:

Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Валентина Чилева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: valentinach@swu.bg

Анотация: Дисциплината предвижда запознаване на студентите с основните програми, финансиращи научни изследвания и проекти с образователна насоченост, както и практическо разработване на такива. Насочена е към придобиване на умения за разработване на научно-изследователски, образователни и социални проекти, и е съобразена с квалификационната характеристика на завършващите специалност Предучилищна педагогика и чужд език, както и възможностите им за реализация в различни учебни учреждения. Чрез познаването на финансиращи институции и програмите, които те предлагат, както и познаването на спецификата на разработването на проекти ще се разшири визията на студентите за бъдеща научно-изследователска работа, както и ще ги подготви за работа в обществени учреждения и неправителствени организации.

Съдържание на учебната дисциплина: Основни понятия. Проект, програма. Видове програми. Донорски програми. Специфика на „проектния” език. Финансиране на научно-изследователска дейност. Основни донорски програми, финансиращи исторически изследвания. Основни програми за финансиране на поректи за запазване на културно-историческото наследство. Донорски програми, финансиращи образователни дейности. Проекти за училища и университети. Финансиране на неправителствени организации. Специфика на социалните проекти. Проекти, финансирани от Европейския съюз. Основни направления, фондове, действащи европейски програми. Седма рамкова програма. Специфика на условията за кандидатстване пред различни институции. Работа с формуляри. Общи изисквания и специални условия. Работа с он-лайн базирана документация. Правила за управление, мониторинг и оценка на проекти.

Технология на обучението: *Извънаудиторната заетост* на студентите включва: Изготвяне на библиографска справка по определен проблем от сферата на образователните проекти. Проучване на проекти за училища и университети. Разглеждане на съставни елементи на проекта. Планиране на проект. Работа с формуляри. Разработване на проекта, финансово планиране, оценка и самооценка, преценка на рисковете.

7. ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИ СРЕДСТВА В ОБРАЗОВАНИЕТО

ECTS кредити: 2,0

Форма на проверка на знанията: т.о.

Методическо ръководство:

Катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Радослава Топалска, катедра „Управление на образованието и специална педагогика”

E-mail: topalska@swu.bg

Седмичен хорариум: 0л+0су+2пу

Вид на изпита: писмен

Анотация: Непрекъснатото навлизане на технологиите в света около нас налага съвременното модернизиране на образователната система, както и на прилаганите учебни средства. Новия модел на обучение, реализиран с помощта на иновативните технологии се основава главно на средствата на информационните и комуникационните технологии, подпомагащи осъществяването на информационните взаимодействия между учениците и учителя. Именно електронните учебни средства, прилагани в образованието подпомагат дидактическото обезпечаване на обучението, реализирано в новата информационна среда. Те съдействат за разнообразяването на учебния процес, повишават мотивацията за активно участие на учениците, както и за реализирането на всички заложи цели на обучението.

Съдържание на учебната дисциплина: Необходимост от приложение на електронни учебни средства в образованието. Внедряване на електронни учебни средства в образованието. Видове електронни учебни средства според приложението им - 3 часа. Софтуерни решения за управление на обучението и учебното съдържание. Платформи за обучение от разстояние в електронна среда. Софтуерни решения за създаване на онлайн тестове и анкети. Софтуерни решения за създаване на онлайн викторини и образователни игри. Софтуерни решения за създаване на интерактивни работни листове. Софтуерни решения за създаване на видеоуроци. Електронни учебници.

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* практическите упражнения се провеждат по утвърдения начин в мултимедийна лаборатория на Факултета по педагогика. *Самостоятелната работа* предвижда: подготовка за упражненията по темите; подготовка за решаване на тестове и контролни работи; разработване на проекти с практическа насоченост.

ДОЦ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЧИЛЕВА

Ръководител на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“